

สาส์นจาก นายกสมาคม

สวัสดีครับ เพื่อนๆ สมาชิกทุกท่าน

เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็วและรีบ ในปีที่นี้ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยมีอายุย่างเข้าสู่ปีที่ ๕ แล้ว เราเติบโตพร้อมกับความมุ่งมั่นปรารถนา และตั้งความหวังว่า สมาคมฯ จะเป็นฟันเฟืองเล็กๆ ตัวหนึ่ง ที่จะช่วยทั้งหลักและดันให้กระบวนการปฏิรูปสื่อ ปฏิรูปคลื่นความถี่ ก้าวเดินไปข้างหน้าด้วยความสง่างามและสมศักดิ์ศรี พร้อมๆ ไปด้วยความพยายามในการสร้างองค์กรให้เป็นแหล่งความรู้ทางวิชาการที่จะช่วยเสริมและพัฒนาทักษะ คุณภาพของเพื่อนร่วมวิชาชีพด้วยการสร้างกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และการเสวนาให้ความรู้ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรกับเพื่อนพ้องในแวดวงต่างๆ

สำหรับการผลักดันการปฏิรูปสื่อ แม้จะยังไม่มีคืบหน้ามากนัก เพราะจนถึงบัดนี้ กระบวนการสรรหาคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติหรือ กสทช. ก็ยังไม่แล้วเสร็จ ร่างพระราชบัญญัติประกอบกิจการฯ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญให้ กสทช. ได้ใช้กำกับดูแลจัดสรรคลื่นความถี่ก็ยังไม่อยู่ระหว่างดำเนินการ แม้ว่าเมื่อ กสทช. เกิดแล้ว ก็ยังต้องใช้ระยะเวลาอีกพอสมควรกว่าจะตั้งหลักได้และวางแนวทางมาตรการต่างๆ ตามมา ในขณะที่โลกแห่งความเป็นจริง ก้าวรุดหน้าไปเร็วกว่าจนกระทั่งกฎหมายตามแบบไม่ทัน จนเป็นที่มาของเนื้อหาหลักในหนังสือรายงานประจำปี ปีนี้ ที่ใช้หัวข้อว่า **“วิทยุ-โทรทัศน์ไทย ภายใต้ความสับสน”** แต่สมาคมฯ ก็ยืนยันที่จะพยายามต่อไป

เรามีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับเครือข่ายและองค์กรพันธมิตร เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยมุ่งที่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ เช่น ร่วมกับ เครือข่ายสิทธิเสรีภาพในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีป้า) สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และยูเนสโก จัดการเสวนาในวันสิทธิเสรีภาพสื่อมวลชนโลก (3 พ.ค. 48) หรือการจัดเสวนาร่วมกับ สมาคมการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เพื่อระดมความเห็นในกลุ่มเพื่อนสื่อมวลชนทุกแขนง ต่อกรณีพระราชกำหนดการบริหารราชการแผ่นดิน ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อแก้ไขปัญหาคำการใช้ความรุนแรงในภาคใต้ซึ่งเพิ่งประกาศใช้ไปเมื่อเร็วๆ นี้

อาจกล่าวได้ว่า สมาคมฯ ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งสำหรับโครงการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ และการสร้างสรรค์กิจกรรมต่างๆ ในเชิงวิชาการ หากวัดจากตัวเลขการจัดสัมมนาในประเด็นร้อนของสังคมและเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าร่วมรับฟังไม่ต่ำกว่า ๓๐ เรื่อง ในรอบ ๔ ปี ทั้งการจัดโดยสมาคมฯ เองและร่วมมือกับองค์กรพันธมิตรต่างๆ นักวิชาการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน อบรมด้านวิทยุ-โทรทัศน์เกือบ ๒๐ ครั้งนับแต่ก่อตั้งสมาคมฯ มีผู้ผ่านโครงการกว่า ๒๐๐ คน ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด รวมถึงกิจกรรมที่จัดให้กับนักศึกษาด้านนิเทศศาสตร์และสื่อสารมวลชนทั่วประเทศภายใต้โครงการ **“สายฟ้าน้อย”** มาแล้ว ๓ รุ่น ซึ่งปีนี้ก็มีพิเศษเพราะเป็นครั้งแรกที่จัดการประกวดผลงานผลิตสารคดีเชิงข่าวทั้งวิทยุและโทรทัศน์ขึ้น ไม่แนบรางวัลสำหรับสื่อมวลชนรุ่นใหญ่ จากโครงการประกวดสารคดี-ข่าว **“แสงชัย สุนทรวัฒน์”** ที่จัดเป็นประจำทุกปี

แม้จะมีได้มีโครงการติดตามประเมินผลว่าแต่ละคนได้นำทักษะและสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้กับงานของตัวเองอย่างไรบ้าง แต่ก็เชื่อได้ว่า อย่างน้อยที่สุด ทุกคนจะได้หลักคิดสำหรับการผลิตรายการที่ดีไว้แน่นอน ส่วนจะรอจังหวะและโอกาสเพื่อหยิบเครื่องมือต่างๆ มาใช้เมื่อใดนั้นก็ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ชุดนี้ ยังคงเหลือวาระในการทำงานอีก ๑ ปี ซึ่งนอกเหนือจากที่สิ่งได้กล่าวมาแล้ว ภารกิจสำคัญอีกประการหนึ่งที่เรายังตั้งใจจะทำเพิ่มเติม คือการสร้างกิจกรรมและสานสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก กับสมาคมฯ ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

แน่นอนว่า คนสำคัญที่จะช่วยให้แผนงานต่างๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ก็คือสมาชิกทุกคนนั่นเอง ยังคงรอความร่วมมือจากคุณทุกคนอยู่ครับ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความเห็น แนะนำติชม รวมทั้งมาลงมือลงแรง สร้างสรรค์กิจกรรมต่างๆ ด้วยกัน เพื่อให้สมาคมฯ ของเรา ได้เป็นสถาบันวิชาชีพสื่อวิทยุโทรทัศน์ ที่มีคุณภาพ และยังประโยชน์คืนกลับสู่สังคม ซึ่งเป็นบ้านของพวกเรานั่นเอง

สมชาย แสวงการ

นายกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

CONTENT

สารบัญ

๕	สารบัญจากนายกสมาคมฯ	1
	สมชาย แสงวงการ	

๕	คณะกรรมการบริหาร ที่ปรึกษาและผู้ตรวจสอบบัญชี	4
---	--	---

กิจกรรมสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย พ.ศ. 2547-2548

๕	แถลงการณ์	6
๕	สรุปกิจกรรมด้านต่างๆ	16
๕	รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์	43

เรื่องจากปก วิทยุโทรทัศน์ไทยภายใต้ความสับสน

๕	วิทยุชุมชนไทย ปัญหาที่รัฐปล่อยปละละเลยและไม่ตรงจุด	62
	มงคล บางประภา	
๕	กระบวนการสรรหา กสช. ที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ	70
	ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง	
๕	สัญญาประชาคม กลางณรงค์กับการปฏิรูปสื่อ	81
	สุวรรณา อุยานันท์	
๕	ความเคลื่อนไหวสื่อวิทยุโทรทัศน์ไทย	88
	พัชราภรณ์ ชมกลิ่น	
๕	ปรับโครงสร้างกรมประชาสัมพันธ์ ก้าวหน้า หรือถอยหลัง ?	98
๕	ทีวีดาวเทียม ชะตากรรมที่ไร้การควบคุม	104
	สุวรรณา อุยานันท์	
๕	พ.ร.ก. สถานการณ์ฉุกเฉิน แก้ปัญหาภาคใต้ได้จริง?	109

CONTENT

รายงาน

- 123 สรุปสถานการณ์ด้านสิทธิเสรีภาพสื่อประจำปี 2547 E
สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

บทความ / เสวนา

- 129 บทเรียนสึนามิ เป็นฝ่ายรุกมากกว่าตั้งรับ E
โสภิต หวังวิวัฒนา
- 144 การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง 'การรายงานข่าว HIV/AIDS' E
วีณา แก้วประดับ
- 151 คนสื่อมองสื่อ สังคมไทยได้อะไรจากสื่อ "สนธิ ลิ้มทองกุล" E

รายงานพิเศษ

- 156 Reality Forever... นับจากนี้ "ความจริง" E
จะคงอยู่อย่างถาวร (บนหน้าจอ)
ธนาทิพ ฉัตรภูติ
- 170 วัฒนธรรม เอสเอ็มเอส ราคาจ่ายของความเห็น E
พิษณุรักษ์ ปีตาทะสังข์
- 180 ทำเนียบสื่อ E
วิทย์-โทรทัศน์-ผู้ผลิตรายการอิสระ
- 186 ข้อบังคับสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย E
- 193 รายชื่อสมาชิก E
- 204 บทบทก. E

❖ คณะกรรมการบริหาร สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ❖

1. นายสมชาย แสงวงการ	สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น	นายกสมาคม
2. นายพัชระ สารพิมพา	บมจ.อ.ส.ม.ท	เลขาธิการ
3. นายก่อเขต จันทเลิศลักษณ์	เครือเนชั่น	อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพ
4. นายไพศาล มังกรไชยา	สำนักข่าวจีจีนิวส์	อุปนายกฝ่ายต่างประเทศ
5. นางสาวณาทยา แว่ววีระคุปต์	สทท.11	อุปนายกฝ่ายวิชาการ
6. นายศุทธิชัย บุญนาค	บมจ.อ.ส.ม.ท	อุปนายกฝ่ายสมาชิกสัมพันธ์
7. นายศุภชัย กฤตผลชัย	บริษัท ไทยเดย์ดอทคอม จำกัด	อุปนายกฝ่ายกิจการพิเศษ
8. นางสาวดา ภูทองคำ	บริษัท วีโอชด็อก จำกัด	เหรัญญิก
9. นางสาวอมรรัตน์ ล้ออิทธ	บริษัท ไทยเดย์ดอทคอม จำกัด	ประชาสัมพันธ์
10. นางสาวสุวรรณา อุยานันท์	บริษัท สิทธิณี ศรีเอชเอ็น จำกัด	ปฎิคม
11. นายปวิวัติ วลิกชาติ	บริษัท เติบใหญ่ จำกัด	นายทะเบียน
12. นายพนม บุญสาส์	สถานีโทรทัศน์ไอทีวี	กรรมการ
13. นายณัฐพงศ์ พรหมเพชร	เครือเนชั่น	กรรมการ

❖ ที่ปรึกษา สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ❖

1. นายพิชัย วาสนาส่ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. นายสรรพสิริ วิริยศิริ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล	สมาชิกวุฒิสภา จ.สุพรรณบุรี
4. นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์	อุปนายก สภาทนายความ
5. ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์	คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. รศ.ปิยกุล เลาว์ณย์ศิริ	คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
7. นายอัชฌา สุวรรณปากแพรง	สถานีโทรทัศน์ไอทีวี
8. นายเทพชัย หย่อง	บรรณาธิการ เครือเนชั่น
9. นายประกาศิต คำพิมพ์	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ
10. นายจิระ ห้องสำเร็จ	บรรณาธิการบริหาร ทวี 11 news 1
11. นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี	เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
12. นายवलันต์ ภัยหลีกส์	ที่ปรึกษา บริษัท บีบีทีวี โปรดักชั่นส์ จำกัด

❖ ผู้ตรวจสอบบัญชี ❖

นางสาวพนารัตน์ ชัยกองเกียรติ

ผู้ตรวจสอบบัญชี ใบอนุญาตทะเบียนเลขที่ 6126

หน้าโฆษณา เอไอเอส
(เต็มหน้า ขาว-ดำ)

แถลงการณ์

เรียกร้องให้คณะกรรมการสรรหากลสข. ทบทวนหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้สมัครกลสข.

โดยให้เปิดรับสมัครใหม่เพิ่มเติมจากจำนวนผู้สมัครเดิม 103 คน

.....

สืบเนื่องจากคณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ที่มีนายสมพร เทพสิทธา เป็นประธาน ได้ประชุมและมีมติ เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2547 ที่ผ่านมามีมติให้ใช้แนวทางการคัดเลือกผู้สมัคร กสช. โดยพิจารณาจากผู้สมัครเดิม ซึ่งได้ยื่นสมัครตั้งแต่ปีพ.ศ. 2543 จำนวน 103 คน โดยไม่เปิดรับสมัครใหม่ ทั้งๆ ที่มีการสรรหา กสช.บางคนไม่เห็นด้วย ขณะที่องค์กรเอกชนและหน่วยงานต่างๆ หลายแห่ง ได้ยื่นหนังสือแสดงความเห็นคัดค้านไปแล้ว แต่ก็ไม่เป็นผลนั้น

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ขอเรียกร้องให้คณะกรรมการสรรหาฯ ได้ทบทวนหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้สมัครเป็นกสช. โดยเปิดกว้างรับผู้สมัครเพิ่มเติมแทนที่จะใช้จำนวนผู้สมัครเพียง 103 คนตามเดิม ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลาที่ผ่านเลยมาเกือบ 4 ปี ทำให้สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปมาก กรรมการสรรหาฯ เองก็ยอมรับว่า กรรมการฯบางคน ที่มาโดยตำแหน่ง ได้โยกย้ายไปแล้วต้องเปลี่ยนคนใหม่มาแทน อีกทั้งผู้สมัครบางคนในกลุ่มเดิมก็อยู่ในข่ายขาดคุณสมบัติด้านอายุ คืออายุเกิน 70 ปี นั้นยังทำให้ตัวเลือกในการคัดสรรน้อยลงไปกว่าเดิม ที่สำคัญ ในช่วงเวลาดังกล่าว มีองค์กรเกิดใหม่และมีบุคคลอีกมากมายที่มีคุณสมบัติครบถ้วน พร้อมจะอาสาเข้ามาร่วมรับการคัดเลือก

2. แนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการสรรหา กสช.ยังคงสวนทางกับมติที่ออกมา การกำหนดให้ผู้สมัครเดิมต้องเขียนใบสมัครใหม่ เพื่อยืนยันสิทธิในการสมัครต่อไป หากไม่แจ้งจะถือว่าสละสิทธิ เท่ากับเป็นลิดรอนสิทธิของผู้สมัครทั้ง 103 คน เพราะผู้สมัครดังกล่าวควรได้รับสถานะของตนโดยอัตโนมัติอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องแจ้งยืนยันแต่อย่างใด เมื่อมติและการปฏิบัติยังคงแปลกแยกแล้วคณะกรรมการสรรหาฯ ยังต้องการเดินหน้าให้ผู้สมัครชุดเดิมเปลี่ยนแปลงเจตนาหรือไม่ ยังจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้สมัครหน้าใหม่เพิ่มเติมเพื่อทดแทนผู้ที่ประสงค์จะถอนตัว รวมทั้งผู้สมัครที่จำเป็นต้องถอนตัวเพราะคุณสมบัติไม่ครบ

3. คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่ชี้ว่ากระบวนการสรรหา กสช. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะมีผู้สมัครกับการสรรหาบางคน มีส่วนได้ส่วนเสียกันและให้ยกเลิกกระบวนการดังกล่าว แสดงเจตนาหมิ่นชดเจตนาว่าต้องการให้เกิดกระบวนการคัดเลือกใหม่ ที่โปร่งใสและเป็นธรรม ดังนั้นจำนวนผู้สมัครที่มีอยู่น้อย ก็เท่ากับปิดโอกาสกรรมการสรรหาที่จะคัดเลือกให้ได้คนดีอย่างแท้จริง และที่ร้ายกว่านั้น ยังอาจส่งผลให้ผู้ผ่านการคัดเลือกเป็นคนกลุ่มเดิมที่มีปัญหา กระทั่งอาจนำไปสู่การร้องเรียนและศาลปกครองประกาศเป็นโมฆะซ้ำรอยที่ผ่านมาได้ กระบวนการสรรหา กสช. ก็จะมีซ้ำมากขึ้นไปอีก

4. ข้อกังวลว่าการเปิดรับสมัครเพิ่มเติมอาจเป็นการรอนสิทธิผู้สมัครเดิมนั้น แท้ที่จริงแล้ว ผู้สมัครเดิมมิได้เสียสิทธิของตนเองแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้าม กลับเป็นการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสรรหา มีตัวเลือกมากขึ้น เมื่อมีผู้เสนอตัวหน้าใหม่เพิ่มขึ้น นั่นหมายถึงประโยชน์ก็จะตกกับประชาชนในที่สุด เพราะต้องไม่ลืมว่าเป้าหมายหลักของการได้มาซึ่ง กสช. เพื่อมากำกับดูแลสมบัติของชาติซึ่งมีมูลค่ามหาศาล ดังนั้นจึงต้องเลือกสรรผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ต้องการให้กระบวนการสรรหา กสช. เป็นไปด้วยความโปร่งใส ส่งเสริมสามารถตรวจสอบได้ ที่สำคัญคือ รับฟังความเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง พร้อมกันนี้ได้เตรียมยื่นหนังสือถึงประธานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และประธานคณะกรรมการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ วุฒิสภา ในวันพุธที่ 15 กันยายน 2547 เวลา 12.30 น. ณ อาคาร 2 ชั้น 3 สภาผู้แทนราษฎรต่อไป

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

13 กันยายน 2547

แถลงการณ์

เรียกร้องให้กรมประชาสัมพันธ์ทบทวนการให้วิทยุชุมชนมีโฆษณา

.....

นายสมชาย แสวงการ นายกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ได้ยื่นหนังสือต่อดร.วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เรียกร้องให้ตรวจสอบมาตรการที่กรมประชาสัมพันธ์ รับผิดชอบวิทยุชุมชนและให้มีโฆษณาได้ ชั่วโมงละไม่เกิน 6 นาที ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การกำหนดมาตรการใดๆ เพื่อจัดสรรคลื่นความถี่นั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ(กสทช.) มิใช่บทบาทหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์ในการออกใบอนุญาต แต่หากระหว่างที่ยังไม่มีกสทช. กรมประชาสัมพันธ์จะทำหน้าที่กำกับดูแลเพื่อมิให้เกิดความยุ่งเหยิงหรือฉวยโอกาสใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยมิชอบ ก็ควรกำหนดระเบียบเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว แต่มิใช่การใช้ช่วงเวลาการรอมมาเปิดเสรีธุรกิจวิทยุกระจายเสียงและเป็นผู้อนุญาตให้มีคลื่นวิทยุใหม่เกิดขึ้นโดยไม่จำกัด

นอกจากนั้น การออกประกาศดังกล่าวยังเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการผลิตและ ขยายเครื่องส่ง ซึ่งแต่เดิม กลุ่มเรียนรู้อวิทยุชุมชน พยายามจำกัดให้เป็นไปเพียงเพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ ผลพวงจากมาตรการดังกล่าวคือ การใช้ระบบราชการสนับสนุนการขายและรับผิดชอบเครื่องส่งวิทยุโดยที่ยังไม่มีมาตรการควบคุมที่รัดกุมและชัดเจนเพียงพอ อันอาจเป็นช่องทางให้เกิดการฉ้อฉลจากสถานการณ์นี้

2. การอนุญาตให้วิทยุชุมชนมีโฆษณา เท่ากับปิดกั้นโอกาสการเรียนรู้ของภาคประชาชน เพราะก่อนหน้านี้ มีกลุ่มประชาชนที่ทดลองออกอากาศวิทยุชุมชน ภายใต้ชื่อจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนกว่า 130 สถานีทั่วประเทศภายใต้หลักการว่า เป็นสื่อที่คนในชุมชนเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน คือ ร่วมใช้ ร่วมดูแล และร่วมรับประโยชน์ โดยใช้ระบบอาสาสมัครและไม่หารายได้จากการโฆษณา ทั้งนี้เพื่อให้วิทยุชุมชนเป็นเครื่องมือที่ประชาชนได้ใช้สิทธิในการสื่อสารอย่างเสรีและเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง แต่มีใช้เพื่อเป็นพื้นที่ในการแสวงหาผลกำไร ทั้งนี้พวกเขาสามารถหารายได้จากหลายรูปแบบ เช่น การระดมทุน หรือการรับบริจาคโดยไม่มีเงื่อนไข แต่รายได้จากโฆษณาจะเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจวิทยุกระจายเสียงซึ่งต้องจ่ายค่าเวลาในอัตราที่สูง หันมาประกอบธุรกิจวิทยุชุมชนแทนเพราะต้นทุนต่ำกว่ามาก อันส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในสถานีหลักเพราะมีการตัดราคาโฆษณา เป็นการสร้างความไม่เป็นธรรมขึ้นในธุรกิจวิทยุกระจายเสียง ขณะที่กลุ่มภาคประชาชน ซึ่งเรียนรู้การทำงานวิทยุชุมชนมาร่วม 2 ปี ต้องการให้ภาครัฐร่วมมือสร้างความชัดเจนที่แตกต่าง ระหว่างวิทยุเพื่อธุรกิจกับวิทยุเพื่อสิทธิในการสื่อสาร

ดังนั้นจึงดูเหมือนว่ามาตรการของกรมประชาสัมพันธ์ ช่วยสร้างประโยชน์ให้กลุ่มฉวยโอกาสมาใช้พื้นที่ของภาคประชาชน มาประกอบการเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจและยังอาจส่งผลต่อการอธิบายคุณสมบัติผู้ประกอบการภาคประชาชนและ ลักษณะการประกอบการใน พ.ร.บ. การประกอบกิจการฯ ที่ยังไม่ประกาศใช้ การกระทำของกรมประชาสัมพันธ์ จึงไม่ สอดคล้องต่อเจตนารมณ์ที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ในฐานะองค์กรวิชาชีพซึ่งมีสมาชิกจากผู้ประกอบการวิทยุและโทรทัศน์ ทั่วประเทศ มีความห่วงใยในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งกับผู้ประกอบการวิทยุรายย่อยในภาคธุรกิจ และกระบวนการ เรียนรู้ภาคประชาชน จึงขอเรียนเสนอและยืนยันในแนวคิดที่ว่า “วิทยุชุมชน ต้องไม่มีโฆษณา” หากกรมประชาสัมพันธ์ ต้องการสนับสนุนหรือเตรียมความพร้อมให้ผู้ต้องการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจวิทยุขนาดเล็ก โดยไม่ขึ้นอยู่กับคลื่น ความถี่ในสถานีหลัก ก็ควรแบ่งสัดส่วนให้ชัดเจนและแยกจากสัดส่วนของภาคประชาชน อีกทั้งการกำหนดมาตรการใดๆ ในอนาคต ควรเปิดโอกาสให้ผู้ได้รับผลกระทบและผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาคประชาชน ได้มีส่วนร่วมแสดงความเห็น และตัดสินใจในทุกขั้นตอน ทั้งนี้ตามหลักการในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และการปฏิบัติราชการอย่างมีธรรมาภิบาล

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

26 พฤศจิกายน 2547

แถลงการณ์

เรื่อง “ทวงสัญญา รองนายกฯ วิทยุ ให้ทบทวนมาตรการของกรมประชาสัมพันธ์ ที่รับจดทะเบียนและอนุญาตให้มีโฆษณาในวิทยุชุมชน”

.....

หลังจากที่สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ทำหนังสือร้องเรียนไปยังรองนายกรัฐมนตรี นายวิษณุ เครืองาม เพื่อให้ตรวจสอบการทำงานของกรมประชาสัมพันธ์และทบทวนมาตรการรับจดทะเบียนและอนุญาตให้มีโฆษณาในวิทยุชุมชนเมื่อวันที่ 26 พ.ย.47 ด้วยเหตุผลว่า **อำนาจในการออกใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่เป็นหน้าที่ของกสท. มิใช่กรมประชาสัมพันธ์** นอกจากนี้ เงื่อนไขในสัญญาหลายประการไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เช่น การอนุญาตให้มีโฆษณาได้ชั่วโมงละไม่เกิน 6 นาที การจ่ายค่าธรรมเนียมและเงินประกันสถานี การสอบใบผู้ประกาศ การเก็บเทปหลังออกอากาศอย่างน้อย 15 วัน และต้องให้ความร่วมมือกับกรมประชาสัมพันธ์เพื่อถ่ายทอดรายการจากส่วนกลาง ฯลฯ ยิ่งไปกว่านั้น **ข้อกำหนดให้มีโฆษณา จะกลายเป็นช่องทางให้กลุ่มการเมืองและกลุ่มทุน ฉกฉวยโอกาสมาแทรกแซงและใช้วิทยุชุมชนเพื่อประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม** ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ อีกทั้งทำลายกระบวนการเรียนรู้ของภาคประชาชน

จากนั้น กรมประชาสัมพันธ์ได้นัดหารือฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ 8 ธ.ค. 47 ที่ผ่านมาซึ่งมีการแสดงความเห็นอย่างหลากหลายทั้งจากผู้แทนสหพันธ์วิทยุชุมชนแห่งชาติ นักวิชาการ สมาคมวิชาชีพและองค์กรเอกชน โดยสรุปต่างไม่เห็นด้วยกับแนวทางที่กรมประชาสัมพันธ์กำหนดขึ้น ซึ่งรองนายกฯ รับปากว่าจะนำความเห็นดังกล่าวไปพิจารณาและทบทวนอีกครั้ง แต่จนถึงบัดนี้ ยังไม่มีความคืบหน้าใดๆ ในขณะที่ใกล้จะครบกำหนดเส้นตายซึ่งกรมประชาสัมพันธ์ระบุไว้ ภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2547 นี้

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย มีความเป็นห่วงต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและเห็นว่า หากยังไม่มี การตัดสินใจใดๆ จากภาครัฐก็จะส่งผลเสียร้ายแรงติดตามมา ดังนั้น สมาคมฯ จึงเรียกร้องไปยังรองนายกรัฐมนตรี วิษณุ เครืองามและกรมประชาสัมพันธ์ขอให้ยกเลิกระเบียบดังกล่าวโดยเร็วที่สุด และกำหนดกติกาใหม่โดยอยู่ภายใต้หลักการว่า วิทยุชุมชนต้องไม่มีโฆษณา ทั้งนี้จะต้องหารือร่วมกับผู้แทนภาคประชาชนและฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้หลักเกณฑ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นจริง อีกทั้งจะเป็นการสนับสนุนการเกิดและการเรียนรู้ของภาคประชาชนที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ยืนยันอีกครั้งว่า สมาคมฯ สนับสนุนการเกิดของวิทยุชุมชน แต่ต้องเป็นกระบวนการที่สอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ที่ระบุว่า **ประชาชนมีสิทธิในการใช้คลื่นความถี่ซึ่งเป็นสมบัติของชาติ เพื่อสื่อสารได้อย่างเสรี** และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องวิทยุชุมชน ของกรมประชาสัมพันธ์ ในวันศุกร์ที่ 24 ธันวาคม 2547 นี้ จะ ได้นำข้อเสนอดังกล่าวของสมาคมฯ รวมทั้งความเห็นจากองค์กรต่างๆ ไปประกอบการพิจารณาเพื่อตัดสินใจด้วยเช่นกัน

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

23 ธันวาคม 2547

แถลงการณ์

กรณีศาลฎีกาแผนกคดีแรงงาน

ตัดสินคดี “เลิกจ้างอดีตพนักงานไอทีวี”

.....

หลังจากศาลฎีกาตัดสินคดี อดีตพนักงานบริษัทไอทีวี 21 คนถูกเลิกจ้าง โดยยืนตามคำพิพากษาศาลแรงงานกลาง และมีคำสั่งให้บริษัทไอทีวีจำกัด (มหาชน) รับพนักงานทั้ง 21 คน กลับเข้าทำงานในตำแหน่งและอัตราค่าจ้างไม่ต่ำกว่าเดิม และให้จ่ายค่าเสียหายเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย นับแต่วันเลิกจ้างจนถึงวันรับกลับเข้าทำงานนั้น

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ในฐานะองค์กรวิชาชีพที่มีสมาชิกเป็นผู้ประกอบการวิทยุและโทรทัศน์ ขอแสดงความชื่นชมกับผลการตัดสินดังกล่าว เนื่องจากสิ่งที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่า เจตนาธรรม ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 41 ที่ระบุว่า พนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ ย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวและความคิดเห็นภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อาณัติของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจหรือเจ้าของกิจการนั้น แต่ต้องไม่ขัดต่อจรรยาบรรณนั้น มีผลบังคับใช้ในเชิงรูปธรรม และจะเป็นบรรทัดฐาน สำหรับการพิจารณาคดีอื่นที่เกี่ยวเนื่องกันในอนาคต

จากกรณีที่เกิดขึ้น จะเป็นบทเรียนที่ทำให้องค์กรสื่อมวลชนทุกแห่ง ต้องตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการให้สิทธิเสรีภาพแก่ผู้ปฏิบัติงานในการปฏิบัติตามหน้าที่ ที่พึงกระทำ ซึ่งเป็นที่น่ายินดีที่ สถานีโทรทัศน์ไอทีวีได้มีการเจรจาและยินยอมปฏิบัติ

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ขอสนับสนุนและส่งเสริมเสรีภาพของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชน เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ตรวจสอบแทนสังคมรวมทั้งนำเสนอข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะโดยส่วนรวมได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ เสรีภาพดังกล่าวต้องอยู่ในกรอบของจริยธรรมวิชาชีพภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

9 มีนาคม 2548

แถลงการณ์

เรื่อง การคุกคามสิทธิเสรีภาพสื่อมวลชน

.....

จากกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปรามพร้อมด้วย เจ้าหน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ(กทช.) และเจ้าหน้าที่จากกรมประชาสัมพันธ์ จำนวนกว่า 30 คน ได้นำหมายคดีเข้าไปตรวจสอบการออกอากาศของสถานีวิทยุชุมชนคนรักประชาธิปไตย 92.25 ที่ตั้งอยู่บนอาคารที่ฟิไอ ทาวเวอร์ ชั้น 37 เมื่อปลายวันที่ 9 สิงหาคม 2548 พร้อมทั้งแจ้งเหตุผลในการตรวจค้นว่าสถานีวิทยุดังกล่าว มีกำลังส่งเกิน 30 วัตต์ ทำให้ไปรบกวนการรับชมโทรทัศน์ของประชาชน เสาสูงเกิน 30 เมตร ทำให้รบกวนคลื่นวิทยุการบินและเผยแพร่ข้อความอันเป็นเท็จ สร้างความเข้าใจผิดให้กับประชาชนเพื่อให้ได้เกลียดชังรัฐบาล

อย่างไรก็ตามการตรวจค้นดังกล่าวไม่มีการแจ้งข้อหาหรือยึดอุปกรณ์กระจายเสียงแต่อย่างใด มีเพียงเจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรมประชาสัมพันธ์ ได้ประกาศต่อเจ้าหน้าที่สถานีวิทยุว่าห้ามออกอากาศอีกต่อไป ถ้าออกอากาศจะต้องถูกจับ

สมาคมนักข่าววิทยุโทรทัศน์ไทยพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องนี้หมิ่นเหม่ต่อการคุกคามสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา 39 และมาตรา 41 เนื่องจากเหตุผลข้อหนึ่งในการเข้าไปตรวจค้นคือ “เผยแพร่ข้อความอันเป็นเท็จ สร้างความเข้าใจผิดให้กับประชาชนเพื่อให้ได้เกลียดชังรัฐบาล”

นอกจากนี้การใช้อำนาจตำรวจเข้าไปตรวจค้นสถานีวิทยุแห่งนี้หลายครั้งโดยที่ไม่มีการจับกุมหรือแจ้งข้อหาใดๆ ถือว่าเป็นการคุกคามการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนเนื่องจากสถานีวิทยุดังกล่าวนำเสนอข่าวและความคิดเห็นการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลอย่างเข้มข้นมาโดยตลอด ซึ่งถือว่าเป็นสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของสื่อมวลชนที่จะกระทำเช่นนั้นเพื่อตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล หากรัฐบาลเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมก็มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการหมิ่นประมาทเป็นกลไกในการเรียกร้องความเป็นธรรมอยู่แล้ว

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยมีความเห็นว่าการที่รัฐบาลมีมาตรการกดดันสถานีวิทยุชุมชนที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่หน่วยงานซึ่งได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลถือเป็นสิ่งที่ถูกต้องแต่ต้องไม่เลือกปฏิบัติเฉพาะสถานีที่วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล

ถึงแม้ว่าก่อนหน้านี้จะดำเนินการกับสถานีวิทยุชุมชนคนรักประชาธิปไตยได้มีการจัดการกับสถานีวิทยุชุมชนที่มีการกระทำคล้ายๆ กันเพื่อแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่มีได้ละเว้นให้กับผู้ใด ตามที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ก่อนหน้านี้ แต่หน่วยงานที่กำกับดูแลวิทยุชุมชนจำเป็นที่จะต้องดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไปโดยเคร่งครัดและตรงไปตรงมา

ขณะเดียวกันสมาคมฯ ขอเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งทบทวนระเบียบ ข้อบังคับที่กรมประชาสัมพันธ์อนุญาตให้ผู้ดำเนินการวิทยุชุมชน สามารถโฆษณาสินค้าหรือบริการได้ โดยเร็วเนื่องจากเป็นต้นตอของปัญหาต่างๆ ของวิทยุชุมชนจำนวนมาก ซึ่งสร้างผลกระทบต่อผู้ดำเนินการตามเป้าประสงค์ของวิทยุชุมชนอย่างแท้จริง

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

10 สิงหาคม 2548

หน้าโฆษณา บ้านขนมไทย
(เต็มหน้า ขาว-ดำ)

การประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2547

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย จัดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ.2547 และคัดเลือกกรรมการบริหารสมาคมชุดใหม่ พร้อมกับจัดการเสวนา เรื่อง “ กสช.... ทางออกปฏิรูปสื่อ?” โดยมีวิทยากรได้แก่ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง สมาชิกวุฒิสภา เทพชัย หย่อง บรรณาธิการเครือเนชั่น บำรุง วสันตภรณ์ นายกสมาคมเคเบิลทีวีแห่งประเทศไทย ยุวดี บุญครอง กรรมการผู้จัดการ บมจ. มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จ่านรรค์ ศิริตัน กรรมการผู้จัดการ บริษัท เจเอสแอล จำกัด ดำเนินรายการโดย เถกิง สมทรัพย์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท วีโอชด็อก จำกัด

ผู้ร่วมวงเสวนาเห็นตรงกันว่า รัฐบาลต้องเร่งรัดกระบวนการสรรหา กสช. ให้เกิดขึ้นโดยเร็ว ดร.เจิมศักดิ์ กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ช่อง 5, 9 และ 11ว่า เป็นการฉวยโอกาสใช้ช่องว่างของกฎหมาย ขณะที่ยังไม่เกิด กสช. เพราะกฎหมายที่กำกับดูแลระบุชัดแล้วว่า องค์การสื่อของรัฐ ห้ามจัดสรรคลื่นใหม่ ออกใบอนุญาตใหม่ไม่ได้ ขยายคลื่นความถี่ไม่ได้

• ประชุมใหญ่สามัญประจำปี •

“รัฐบาลคือผู้ให้ไฟเขียว ทำให้องค์กรต่างๆ เหล่านี้ทำเช่นนี้ หากรัฐบาลให้ไฟแดง ยึดกฎหมายเป็นตัวตั้ง ให้หยุดการดำเนินการทุกอย่าง เพราะ มติกรม.ชุดที่แล้วมีว่า องค์กรสื่อของรัฐทำสัญญากับหน่วยงานใด ห้ามเกิน 2 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 80 จนกว่าจะมีกสช. หากรัฐบาลนี้ให้ไฟแดง ก็หมดปัญหา “

ดร.เจิมศักดิ์ดีมองว่า ประเด็นจำนวนคลื่นความถี่ คงไม่น่าห่วงเท่าใด เพราะต่อไปจะเป็นระบบดิจิทัล จำนวนคลื่นไม่จำกัด แต่น่าห่วงคือ การจัดสรรคลื่นที่หลัง จะทำอย่างไรให้เกิดความเป็นธรรม เท่าเทียมและเป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างแท้จริง จึงอยากให้กสช.ที่จะจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความอิสระอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม อย่าฝากความหวังไว้กับคณะกรรมการกลั่นกรอง ของวุฒิสภา เพราะหาก 14 ชื่อที่เสนอมาเป็นกลุ่มเดียวกัน จะเลือกอย่างไรก็ได้คนกลุ่มนี้ ไม่มีประโยชน์ และอย่าเชื่อมั่นในความอิสระและความเป็นกลางของวุฒิสมาชิก มากจนเกินไป

๓ บรรยายการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2547

วันเสาร์ที่ 17 กรกฎาคม 2547 เวลา 11.00 น. ณ ห้องประชุมอิศรา อมันตกุล ชั้น 3

อาคารสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในวันเดียวกันมีการ เสวนา” กสช.ทางออกปฏิรูปสื่อ” โดยมีผู้สนใจเข้าร่วมงานอย่างคับคั่ง

ด้านยุวดี บุญครอง เรียกร้องให้นายกรัฐมนตรี ประกาศจุดยืนให้ชัดเจนเรื่องการจัดตั้งกสช. เพื่อกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดกระบวนการสรรหา ส่วนสาเหตุที่เกิดความล่าช้า เนื่องจากผลประโยชน์ทับซ้อนของกลุ่มต่างๆ

“ทุกเรื่องเกิดจากคน คนที่เลือกมา มีจิตสำนึก มีจริยธรรม และตั้งใจจริงที่จะทำงานเพื่อปฏิรูปสื่อจริงหรือเปล่าเพราะหากมีกสช. แต่คนที่มาเป็นไม่มีจิตสำนึกก็ไม่มีประโยชน์ เกิดจากคนโลกไม่หยุด ต้องการอำนาจไม่จบสิ้น”

ส่วนจันรรค์ คิริตัน แสดงความกังวลว่า ความพยายามที่จะวิ่งเต้นเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายและอำนาจกสช.ยังคงมีอยู่ต่อไป จึงต้องการเรียกร้ององค์กรสื่อที่มีอยู่มาร่วมมือกันผลักดันเรื่องดังกล่าว

“เป็นเพียงการหยุด และถอยมาเพื่อตั้งหลักเท่านั้น ไม่ได้หยุดอยู่แค่นี้ เราก็ไม่อยากให้มีการเสียเลือดเสียเนื้อกันอีกต่อไป มีกสช. แล้วต้องให้เลิกล้มระบบได้โต๊ะให้หมดสิ้นไป”

ด้านบำรุง วสันตกรณ์ กล่าวว่า ต้องการให้ กสช.ที่เกิดขึ้น มีความรู้ความเข้าใจและรู้เท่าทันเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่กำลังเข้ามาด้วยเช่นกัน

สำหรับการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารชุดใหม่ของสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ปรากฏว่า นายสมชาย แสวงการ จากเครือข่ายเอ็นเอ็น เป็นนายกสมาคมฯ และนายพัชระ สารพิมพา จาก อ.ส.ม.ท. เป็นเลขาธิการสมาคมฯ

17 กรกฎาคม 2547

■ นายบำรุง วสันตกรณ์ นายกสมาคมเคเบิลทีวีแห่งประเทศไทยและกรรมการมอบดอกไม้แสดงความยินดีกับคณะกรรมการบริหารสมาคมชุดใหม่

งานส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ / เสวนา / สัมมนาทางวิชาการ

ตลอดปีที่ผ่านมา สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ยังคงพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อผลักดันและร่วมมีส่วนติดตามการปฏิรูปสื่อ ระหว่างที่กระบวนการสรรหา คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ หรือ กสช. คืบหน้าไปอย่างเชื่องช้า แต่ก็มีความคืบหน้าท่ามกลางกระแสคัดค้านและต่อต้าน

สมาคมฯ ได้ร่วมกับพันธมิตร ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อ ม.ร.ว. คำลุนเทพ เทวกุล ประธานกรรมการการองค์กรอิสระวุฒิสภา และน.พ.นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ ประธานกรรมการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ วุฒิสภา เพื่อเรียกร้องให้ตรวจสอบกระบวนการสรรหาฯ และให้เปิดรับสมัคร ผู้สนใจจะเป็นกสช.ใหม่ หลังจากเหลือตัวเลือกร้อยแค่ 36 คน จากจำนวนผู้สมัครครั้งแรก 103 คน

๓ เสวนา “การคุกคามสิทธิเสรีภาพในการตรวจสอบอำนาจรัฐ”

ร่วมกับสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์ฯ คปส. คณะทำงานปกป้องนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย(ครป.) สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน(สสส.) อนุกรรมการปฏิรูปสื่อ วุฒิสภา วันจันทร์ที่ 6 กันยายน 2547 ณ ห้องประชุมอิตรา อมรินทร์กุล ชั้น 3 อาคารสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

• เสวนาคุกคามสิทธิเสรีภาพสื่อมวลชน •

• ยื่นหนังสือรัฐสภา •

- ✎ กรรมการสมาคมฯ ร่วมกับพันธมิตร ยื่นหนังสือต่อกรรมการรองคํกรอิสระ วุฒิสภา และกรรมการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรียกร้องให้มีการรับสมัครสข.ใหม่

วันพุธที่ 15 กันยายน 2547 ณ อาคารวุฒิสภา

- ✎ กรรมการสมาคมฯ ร่วมกับพันธมิตร ยื่นหนังสือร้องเรียนการละเมิดสิทธิผู้สมัครเป็นคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ(กสช.)ต่อประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยผ่านนายจรัส ดิษฐากิชัย

วันจันทร์ที่ 20 กันยายน 2547 ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ถ.พญาไท

• ยื่นหนังสือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ •

• สัมมนาการทำข้าวเลือกตั้ง •

- ๓ สัมมนาเชิงปฏิบัติการ “เพิ่มพูนความรู้เรื่องการทำข้าวเลือกตั้งสำหรับสื่อมวลชนภูมิภาค” (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ร่วมกับสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย จัดสัมมนาให้ความรู้เรื่องการทำข้าวเลือกตั้งฯ วันเสาร์ที่ 11 ธันวาคม 2547 ณ โรงแรมเฮอรัลด์ รีสอร์ท แอนด์ สปา จ. นครราชสีมา

นอกจากนี้ยังได้ยื่นหนังสือร้องเรียนการละเมิดสิทธิ ผู้ที่สนใจสมัครเป็น กสช. ต่อประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยนายจรัส ดิษฐากฤษัย เป็นผู้รับเรื่อง

แม้เสียงคัดค้านจากหลายฝ่ายรวมทั้งองค์กรวิชาชีพสื่อจะไม่มีคำขานรับจากคณะกรรมการสรรหาฯ แต่เชื่อว่า เสียงสะท้อนดังกล่าว ได้ส่งถึงสังคมและสาธารณะให้รับรู้โดยทั่วกัน

เช่นเดียวกับ ร่างพระราชบัญญัติประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ ซึ่งยังอยู่ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา หลายประเด็นที่องค์กรวิชาชีพคัดค้านเช่น เรื่องการขอใบอนุญาต ซึ่งเสนอให้กรมประชาสัมพันธ์ต้องอยู่ในภายใต้หลักเกณฑ์เดียวกันกับองค์กรอื่นๆ คือ ไม่ควรได้รับการยกเว้นขอใบอนุญาต แต่สามารถมีเงื่อนไข เช่น ได้รับอนุญาตเมื่อขอ โดยจำกัดจำนวนสถานี หรือการเสนอปลดล๊อคให้สื่อเป็นประเภทบริการสาธารณะ ต้องไม่แสวงหารายได้ ก็ยังไม่แน่ว่าจะได้รับการตอบรับเพียงใด

๕ เสวนาเรื่อง “จับตากสช...ความหวังปฏิรูปสื่อ”

จัดขึ้นเมื่อวันศุกร์ที่ 24 ธันวาคม 2547 โดยร่วมกับสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

• เสวนาจับตา กสช. •

๓ เสนาเรื่อง “เปิดมิติ SME ในธุรกิจกระจายเสียง”

วันพฤหัสบดีที่ 6 มกราคม 2548 ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ ห้องประชุมบำรุงสุข อาคาร 2 ชั้น 1 คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

• เสนาเปิดมิติเอสเอ็มอีในสื่อวิทยุ •

► กิจกรรมสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

ประจำปี พ.ศ. 2547-2548

☐ เสวนา “สื่อมวลชนกับการเตือนภัยและเตรียมรับมือในสถานการณ์ภาวะวิกฤติ”
ร่วมกับสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์ฯ จัดขึ้นเมื่อวันอังคารที่ 18 มกราคม 2548

• เสวนาสื่อกับการเตือนภัยวิกฤติสึนามิ •

๓ เสวนา “NEWS ONLINE: THE CHALLENGE FOR THAI MEDIA” โดยมี Mike Baker ผู้สื่อข่าวสายการศึกษา และข่าว online จาก BBC ลอนดอน ร่วมเป็นวิทยากร ร่วมกับบริติช คOUNCIL จัดขึ้นเมื่อวันพุธที่ 19 มกราคม 2548 ณ อาคารบริติชเค้านซิล สยามสแควร์

• เสวนานิวส์ออนไลน์ •

► กิจกรรมสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

ประจำปี พ.ศ. 2547-2548

☐ เสวนาเรื่อง “บทบาทสื่อภายใต้รัฐบาลพรรคเดียว”

ร่วมกับสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยและซีบีบี จัดวันศุกร์ที่ 4 มีนาคม 2548

ณ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

• เสวนาบทบาทสื่อภายใต้รัฐบาลพรรคเดียว •

ในเวลาเดียวกัน ความวุ่นวายสับสนเกี่ยวกับวิทยุชุมชน หลังจากกรมประชาสัมพันธ์ ประกาศรับจดทะเบียนผู้สนใจจะทำวิทยุชุมชนและให้มีโฆษณาได้ชั่วโมงละไม่เกิน 6 นาที ปลายปี 2547 โดยใช้สูตร 30-30-15 ทำให้มีวิทยุเกิดใหม่อย่างมากมาย กว่า 3,000 สถานี ทั้งที่ยอมจดทะเบียนและไม่จดทะเบียนกับกรมประชาสัมพันธ์ แต่สวมรอยใช้ชื่อว่าวิทยุชุมชน และออกอากาศด้วยกำลังส่งสูงเกินกว่าที่กำหนด จึงเกิดความปั่นป่วนอย่างมาก คลื่นแทรกרבกวนสถานีข้างเคียง รับฟังสัญญาณไม่ชัดเจนเกิดการขายโฆษณา ตัดราคาคลื่นกระแสหลัก ฯลฯ วิทยุชุมชนตัวจริงที่เกิดภายใต้ปรัชญาว่าเป็นเครื่องมือเพื่อให้ชาวบ้านและประชาชนได้ใช้สิทธิในการสื่อสาร โดยไม่แสวงหาผลกำไร และไม่มีโฆษณา จึงได้รับผลกระทบ เพราะถูกสังคมเหมารวมว่าเป็นพวกเดียวกัน และเป็นตัวก่อปัญหา

๓ สัมมนาเนื่องในวันสิทธิเสรีภาพสื่อมวลชนโลก (World Press Freedom Day)

ร่วมกับสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์ฯ ซีป้าและยูเนสโก จัดสัมมนาเรื่อง "ปฏิรูปสื่ออย่างไร ให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุด"

วันอังคารที่ 3 พฤษภาคม 2548 ณ ห้องประชุมอิศรา อมันตกุล ชั้น 3 อาคารสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ถ.สามเสน

• วันเสรีภาพสื่อมวลชนโลก •

สมาคมฯ เห็นว่า ประเด็นนี้ อาจทำให้สถานการณ์บานปลายในอนาคต จึงได้พยายามรณรงค์ให้วิทยุเกิดใหม่ที่เป็นกลุ่มมีโฆษณา นิยามตัวเองให้ชัดเจน แยกออกจากวิทยุชุมชน เพื่อป้องกันความสับสน จนกระทั่งเกิดการรวมตัวของผู้ประกอบการที่ใช้ชื่อว่า เครือข่ายผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยุท้องถิ่นไทย (วทท.) ในเวลาเดียวกัน ก็เข้าใจเหตุที่มาของการเกิดของวิทยุกลุ่มมีโฆษณาว่า เป็นเพราะกลไกที่บิดเบี้ยวจากระบบเดิม ซึ่งมีระบบขายสัมปทานเวลาออกอากาศในราคาแพงลิบลิ่วจนผู้รายค้าไม่ไหว เมื่อกรมประชาสัมพันธ์เปิดทางให้ด้วยโฆษณา แม้อาจจะเป็นเจตนาที่ดี แต่วิธีการกลับกระตุ้นให้เกิดการกระทำไม่ถูกต้องและเป็นปัญหาที่แก้ไม่ตกตามมาจนถึงปัจจุบัน รวมไปถึงการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากคนบางกลุ่มที่ฉกฉวยโอกาสหลอกลวงขายเครื่องส่งวิทยุให้กับคนอยากตั้งสถานี ทั้งที่การมีเครื่องส่งโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้นผิดกฎหมาย

๓ นักวิทยุท้องถิ่นพบ รมต.สุรนนท์ เวชชาชีวะ

วันที่ 11 พฤษภาคม 2548 ณ ห้องประชุมแสงชัย สุนทรวรรณ อาคารสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในวันเดียวกัน สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ยื่นหนังสือให้เร่งรัดแก้ปัญหาวิทยุชุมชน

• เครือข่าย วทท. พบรัฐมนตรีประจำสำนักนายกฯ สุรนนท์ เวชชาชีวะ •

สมาคมฯ ยังเชื่อมั่นว่า คนทุกกลุ่มมีสิทธิที่จะใช้คลื่นความถี่เพื่อการสื่อสาร เพียงแต่ในภาวะที่กลตช.และ ร่างพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ ยังไม่เกิด กลไกเดิมรัฐที่มีอยู่ ควรต้องกำหนดและวางแนวทางที่รัดกุม เป็นธรรม โปร่งใสไม่ปิดกั้นโอกาสการเรียนรู้

สมาคมฯยังได้จัดกิจกรรมเชิงวิชาการ ผ่านการสัมมนา เสวนาต่างๆ เพื่อติดตาม ตรวจสอบ ปิดมุมมองใหม่ และแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างวิทยากรกับผู้เข้าฟังเสวนา โดยเฉพาะประเด็นร้อนต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม มีทั้งการดำเนินงานในนามสมาคมฯ และร่วมมือกับองค์กรพันธมิตรต่างๆ

(ติดตามรายละเอียดและสรุปการเสวนาได้ใน www.thaibja.org)

๓ เสวนาวิชาการเรื่อง “ทิศทางแปรรูปทีวีช่อง 11 ก้าวหน้าหรือถอยหลัง”
ร่วมกับสถาบันนักวิชาการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย วันพฤหัสบดีที่ 28 กรกฎาคม 2548

- ประชุมบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์กรณีพระราชกำหนดว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 โดยร่วมมือกับสภาการณ.ส.พ.แห่งชาติและสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย จัดประชุมวันอังคารที่ 19 กรกฎาคม 2548 ณ อาคารสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

• ประชุมพระราชกำหนดสถานการณ์ฉุกเฉิน •

งานวิชาการ : อบรม พัฒนาทักษะ และรางวัลต่างๆ

ภารกิจที่สำคัญอีกด้านคืองานส่งเสริมทักษะในวิชาชีพ วิทยุและโทรทัศน์ ผ่านกิจกรรมอบรม / สัมมนา ซึ่งในปีที่ผ่านมา สมาคมฯ ได้จัดการอบรมให้กับคนสื่อทั้งวิทยุ และโทรทัศน์ โดยการอบรมวิทยุท้องถิ่น ทั้ง 4 ภาคและอบรมให้กับนักวิทยุท้องถิ่นอิสระ โดยร่วมมือกับมูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท จากเยอรมนี

ส่วนการอบรมด้านโทรทัศน์ เป็นความร่วมมือกับสมาคมเคเบิลทีวีแห่งประเทศไทย ซึ่งมีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก

๓ การอบรมนักวิทยุท้องถิ่น 4 ภาค : ภาคกลาง

ร่วมกับ สมาคมนักข่าวนักจัดรายการวิทยุ จังหวัดนครนายก จัดการอบรมนักวิทยุท้องถิ่นในโครงการเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อเพื่อการปฏิรูป (ภาคกลาง) เมื่อวันศุกร์ที่ 25 - อาทิตย์ที่ 27 มิถุนายน 2547 ณ โฮม แอนด์ ฮิลล์ รีสอร์ท จ.นครนายก

• อบรมสี่ภาค : ภาคกลาง •

► กิจกรรมสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

ประจำปี พ.ศ. 2547-2548

• อบรมสี่ภาค : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ •

▣ การอบรมวิทยุท้องถิ่น 4 ภาค : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จัดขึ้นเมื่อวันศุกร์ที่ 6 - อาทิตย์ที่ 8 สิงหาคม 2547 ณ โรงแรมราชพฤกษ์ แกรนด์ โฮเทล จ.นครราชสีมา

▣ การอบรมวิทยุท้องถิ่น 4 ภาค : ภาคเหนือ

ร่วมกับสมาคมนักจัดรายการวิทยุ-โทรทัศน์และผู้สื่อข่าว จังหวัดเชียงใหม่ จัดวันศุกร์ที่ 20 - อาทิตย์ที่ 22 สิงหาคม 2547 ณ โรงแรมฮอลิเดย์ การ์เดน จ.เชียงใหม่

• อบรมสี่ภาค : ภาคเหนือ •

การทำความเข้าใจและสร้างพื้นฐานความรู้ในวิชาชีพ มิได้จำเป็นเฉพาะคนที่ประกอบอาชีพแล้วเท่านั้น แต่สำหรับ นักศึกษาด้านสื่อสารมวลชนที่กำลังจะเรียนจบ เข้ามาสู่สนามจริง ก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน สมาคมฯ จึงได้จัดการอบรมนักข่าว “สายฟ้าน้อย” รุ่นที่ 2 โดยร่วมมือกับ บมจ.ทรู คอร์ปอเรชั่น และกำลังมีโครงการต่อยอด ประกวดผลงานสารคดีเชิงข่าววิทยุและโทรทัศน์ “สายฟ้าน้อย” ในปีนี้เป็นปีแรก

๓ การอบรมนักวิทยุท้องถิ่น 4 ภาค : ภาคใต้
จัดขึ้นเมื่อวันศุกร์ที่ 3 - อาทิตย์ที่ 5 กันยายน 2547 ณ โรงแรมทวินโลตัส จ.นครศรีธรรมราช

• อบรมสี่ภาค : ภาคใต้ •

• สายฟ้าน้อย •

❏ **อบรมเชิงปฏิบัติการนักศึกษา “สายฟ้าน้อย” รุ่นที่ 2**

นักศึกษาเก่า 70 คน ร่วมอบรมนักศึกษา “สายฟ้าน้อย” รุ่นที่ 2 ณ สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี วันพฤหัสบดีที่ 8 - อาทิตย์ที่ 11 กรกฎาคม 2547

❏ **อบรมเชิงปฏิบัติการนักศึกษาเคเบิลทีวีท้องถิ่น**

ร่วมกับสมาคมเคเบิลทีวีแห่งประเทศไทย จัด การอบรมเชิงปฏิบัติการนักศึกษาเคเบิลทีวีท้องถิ่น วันเสาร์ที่ 13 - จันทร์ที่ 15 พฤศจิกายน 2547 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จ.ปทุมธานี

• อบรมเคเบิลทีวี •

• อบรมการรายงานข่าว HIV/AIDS •

๓ อบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การรายงานข่าว HIV/AIDS”

ร่วมกับสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สถาบันพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย และ INTERNEWS จัดขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 18 - อาทิตย์ที่ 21 พฤศจิกายน 2547 ณ โรงแรมปาล์มมาลี บีช จ.ระยอง

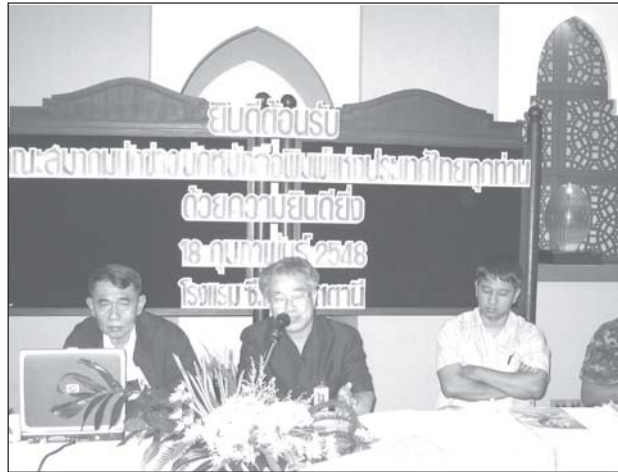
๓ อบรมเชิงปฏิบัติการนักวิทยุท้องถิ่นอิสระ

วันศุกร์ที่ 10 - อาทิตย์ที่ 12 มิถุนายน 2548 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

• อบรมนักวิทยุท้องถิ่นอิสระ •

► กิจกรรมสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

ประจำปี พ.ศ. 2547-2548

- ๓ โครงการลงพื้นที่ชายแดนใต้
วันศุกร์ที่ 18 - เสาร์ที่ 19 กุมภาพันธ์ 2548 ร่วมกับสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย จัดโครงการศึกษาสภาพปัญหาในเขต 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) เพื่อสร้างสภาวะที่ดีเพื่อพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่รัฐ นักวิชาการ ภาคธุรกิจเอกชน สื่อมวลชนท้องถิ่น และชาวชุมชนในพื้นที่
หลังจากนั้น ในวันเสาร์ที่ 11 มิถุนายน 2548 ได้จัดโครงการต่อเนื่อง
เสวนาเรื่อง “การรายงานข่าวสถานการณ์ภาคใต้จากมุมมองของผู้บริหารงานข่าว”

• ตะเวนใต้ •

นอกจากนี้ ยังได้จัดโครงการ นำบรรณาธิการข่าวจากสื่อต่างๆ ทั้งสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ลงพื้นที่เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในเขต 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) อันจะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และมีผลต่อการรายงานข่าวที่ครบถ้วน รอบด้านในอนาคต อีกทั้งมีโครงการอบรมนักข่าวเรื่อง “การรายงานข่าว HIV/AIDS”

สมาคมฯ ยังได้รับมอบหมายจากมูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์ ให้จัดการประกวดข่าว-สารคดีวิทยุและโทรทัศน์ รางวัล “แสงชัย สุนทรวัฒน์” ประจำปี พ.ศ. 2547 เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับคนที่ตั้งใจผลิตผลงานที่ดี เพื่อผู้ชม ผู้ฟัง โดยร่วมมือกับอินเทอร์เน็ตวิล์ เพื่อสร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติของคนข่าวต่อกรณีดังกล่าว

❏ รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี 2547
ประชุมบรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ ระดมความเห็นการประกวดข่าวและ
สารคดีโทรทัศน์ รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี 2547
วันพุธที่ 20 ตุลาคม 2547

❏ ประชุมบรรณาธิการข่าววิทยุ ระดมความเห็นการประกวดข่าวและ
สารคดีวิทยุ รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี 2547
วันพุธที่ 27 ตุลาคม 2547

❏ พิธีมอบรางวัลข่าว-สารคดีโทรทัศน์ รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์
วันที่ 11 เมษายน 2548 ณ ชั้น 3 อาคารสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

• รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ •

งานสมาชิกสัมพันธ์และกิจกรรมพิเศษ

การแข่งขันกอล์ฟการกุศล

ปีนี้เป็นครั้งที่ 4 ซึ่งสมาคมฯจัดการแข่งขันกอล์ฟการกุศล เพื่อเปิดโอกาสให้องค์กรสื่อต่างๆ ได้ร่วมกิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคี และยังเป็นโครงการระดมทุนเพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆของสมาคมฯ โดยมีรางวัลโหลอินวันเป็นรถยนต์เซฟโรเลต รุ่น โคโรลาโต้ มูลค่ากว่า 7 แสนห้าหมื่นบาท พร้อมชิงถ้วยเกียรติยศจากฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

การจัดงานในครั้งนี้มีผู้ร่วมแข่งขันทั้งสิ้น 60 ทีมโดยทีมชนะเลิศประเภทวีไอพี ได้แก่ ทีมดีแทค รับถ้วยเกียรติยศ จากฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ งานนี้ ผู้บริหารดีแทค คุณวิชัย เญญจรงค์กุล นำทีมเพื่อนลือไปเอง จึงคว่ำชัยชนะไปอย่างสบายๆ ส่วนทีมชนะเลิศประเภททั่วไป คือ ทีมสำนักกฎหมายประพันธ์ คุณมี รับถ้วยเกียรติยศ

❏ แข่งขันกอล์ฟการกุศลครั้งที่ 4

วันพุธที่ 16 มีนาคม 2548 ณ สนามกอล์ฟเพรสซิเดนซ์ คันทรีคลับ ถ.สุวินทวงศ์

• แข่งขันกอล์ฟการกุศล •

จากพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีไปครอง และทีม ช. การช่าง ก็คว้ารางวัลรองชนะเลิศประเภททั่วไป รับถ้วยเกียรติยศจาก คุณศุภชัย ภู่งาม ประธานศาลฎีกา

การแข่งขันครั้งนี้ เป็นการประลองฝีมือระหว่างผู้บริหารสื่อ และบ.ก.ช่องต่างๆ เช่น สถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 5 7 โมเดิร์นไนน์ สทท.11 ไอทีวี เนชั่น ช่อง 11 newsในเครือผู้จัดการ ไอเอ็นเอ็น กับผู้บริหาร ภาครัฐ เอกชน โดยได้รับการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากหลายหน่วยงาน เป็นความร่วมมือร่วมใจกันอย่างแท้จริง ได้แก่ บริษัท เจนเนอรัล มอเตอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด บริษัทเซฟโรเลต เซลส์ (ประเทศไทย) จำกัด ดีแทค ปูนซิเมนต์ไทย เอไอเอส ไทยออยล์ โรงงานยาสูบ ไอเอ็นเอ็นกรุ๊ป และเครือข่ายพันธมิตรอื่นๆ อีกมากมาย

บริจาควิทยุ เพื่อผู้ประสบภัยสึนามิ

เหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ พัดถล่ม 6 จังหวัดทางภาคใต้ชายฝั่งอันดามันเมื่อปลายปี 47 ทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากมาย และยังมีสถานการณ์ข่าวลือ ข่าวปล่อยติดตามมาว่าอาจเกิดคลื่นยักษ์อีกซ้ำแล้วซ้ำอีก จนชาวบ้านในพื้นที่สับสน หวาดกลัว สมาคมฯ เห็นว่า หากมีช่องทางหรือเครื่องมือที่จะช่วยให้ชาวบ้านได้รับรู้ข่าวสารอย่างรวดเร็ว อาจเป็นหนทางหนึ่งในการเฝ้าระวังและเตือนภัยก่อนเกิดเหตุได้ จึงร่วมกับ สมาคมเคเบิลทีวีแห่งประเทศไทย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน สถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชน สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม (civic net) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (คปส.) และมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม (มอส.) เปิดรับบริจาคเงินเพื่อจัดซื้อเครื่องรับวิทยุ และโทรทัศน์ และรับบริจาค โทรทัศน์ในสภาพที่ใช้การได้ดีจากประชาชนทั่วไปเพื่อนำไปมอบให้กับพื้นที่ที่ประสบภัย ได้นำใจทั้งสิ้นกว่า 1 แสน 5 หมื่นบาท ไปจัดซื้อวิทยุจำนวน 359 เครื่อง มอบให้กับพื้นที่นั้น

มอบวิทยุให้ผู้ประสบภัยสึนามิ

นายสมชาย แสงวงการ นายกสมาคมฯ เป็นผู้แทนมอบวิทยุให้กับผู้ประสบภัยสึนามิ ในจังหวัดพังงา วันอังคารที่ 12 กรกฎาคม 2548

งานต่างประเทศ

ปีที่ผ่านมา สมาคมฯร่วมมือกับ สมาคมนักข่าวโทรทัศน์ แห่งสปป.ลาว และอ.ส.ม.ท. ข้ามฝั่งโขงไปจัดการอบรมให้กับ นักข่าวโทรทัศน์ของ สปป.ลาว ที่นครเวียงจันทน์ เพื่อเสริมสร้างทักษะการผลิตรายการข่าวให้กับเพื่อนร่วมอาชีพในประเทศ บ้านใกล้เรือนเคียง และยังเป็นโอกาสดีที่จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกันอีกด้วย นอกเหนือไปจากการ เชื่อมสัมพันธ์ไมตรีข้ามประเทศ

ล่าสุด สุดๆร้อนๆ ก็คือ ความร่วมมือกับสมาพันธ์หนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ซึ่งเราเป็นหนึ่งในองค์กร สมาชิกด้วย ได้จัดการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 15 ของสมัชชานักหนังสือพิมพ์อาเซียน โดยมีสื่อมวลชนจากกลุ่มประเทศ อาเซียน รวมทั้งผู้สังเกตการณ์จากนานาชาติกว่า 60 คนมาร่วมงาน นับเป็นอีกย่างก้าวหนึ่งของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศ

๓ อบรมนักข่าวโทรทัศน์ลาว

ร่วมกับองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยและสมาคมนักข่าว สปป.ลาว จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ เทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ให้กับ นักข่าวสปป.ลาว ระหว่างวันศุกร์ที่ 23 - อาทิตย์ที่ 25 กรกฎาคม 2547 ณ นครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

• อบรมนักข่าวลาว •

• ประชุมสมาพันธ์นักน.ส.พ.อาเซียน •

- ☐ ร่วมกับสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย จัดประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งที่ 15 ของสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์อาเซียน วันพฤหัสบดีที่ 4 - จันทร์ที่ 8 สิงหาคม 2548 ณ โรงแรมเซนจูรี่ปาร์ค กรุงเทพมหานคร

- ☐ รับมอบคอมพิวเตอร์และโน้ตบุ๊กส์ จาก ดร. สเตฟาน โครบอท ผู้อำนวยการมูลนิธิ ฟรีดริค เอแบร์ท จากเยอรมนีเพื่อใช้ในสำนักงาน

• รับคอมพิวเตอร์จากมูลนิธิฟรีดริคเอแบร์ท •

รางวัล แสงชัย สุนทรวัฒน์

รางวัลแห่งความภูมิใจ ของคนที่วิทยุเมืองไทย

เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2548 มูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์ และสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ได้จัดงานประกาศผลตัดสิน ข่าว-สารคดีวิทยุและโทรทัศน์รางวัล แสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี 2547 ขึ้น ณ อาคารสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย โดยมีพลเอกพิจิตร กุลละวณิชย์ องคมนตรี เป็นประธานมอบรางวัล ผลการตัดสินมีดังนี้

คุณวัชร สุนทรวัฒน์ ประธานมูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์ และพลเอกพิจิตร กุลละวณิชย์ ประธานในพิธี

(จากซ้าย-ขวา) บรรยงค์ สุวรรณผ่อง เลขาธิการมูลนิธิ สถาบันพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย อัมชา สุวรรณปากแพรง ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ไอทีวี และ ศุภิชัย บุญนาค ผู้อำนวยการสถานีวิทยุ บมจ. อ.ส.ม.ท.

๓ ผลงานโทรทัศน์

1. ข่าวสืบสวนสอบสวน ยอดเยี่ยม ได้แก่
“ปล่อย “แพะ” จอปี” โดย โมเดิร์นไนน์ทีวี ได้รับเงินรางวัล 100,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
2. สารคดีเชิงข่าวยอดเยี่ยม ได้แก่
“สันติภาพในเปลวเพลิง” จาก เนชั่นทีวี (ไททีวี ช่อง 1) ได้รับเงินรางวัล 50,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
รางวัลชมเชย ได้แก่
“สัญญาชาติ ...สิทธิ ความหวังและชีวิตใหม่” จาก โมเดิร์นไนน์ทีวี
ได้รับเงินรางวัล 20,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
3. ข่าวเหตุการณ์ยอดเยี่ยม ได้แก่
“ธรณีพิบัติ สึนามิ” จาก สถานีโทรทัศน์ไอทีวี
ได้รับเงินรางวัล 50,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

๓ ผลงานวิทยุ

1. ข่าวประกอบเสียง รางวัลยอดเยี่ยม ไม่มีผู้ได้รับรางวัล
รางวัลชมเชย “เอกชนเชียงใหม่ชี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาเมือง
ขณะที่พ่อเมืองก็ยอมรับหนักใจในทางปฏิบัติ” โดย สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น จ.เชียงใหม่
ได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
2. สารคดีวิทยุ รางวัลยอดเยี่ยม ไม่มีผู้ได้รับรางวัล
รางวัลชมเชย “สำนึกรักสิ่งแวดล้อม ตอน อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้นลง”
โดย สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น จังหวัดเชียงใหม่
ได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

การจัดประกวดข่าว-สารคดีวิทยุและโทรทัศน์นี้ เป็นหนึ่งในภารกิจที่มูลนิธิแสงชัยฯ ต้องการสานต่อเจตนารมณ์ของคุณแสงชัย ที่ต้องการส่งเสริมและให้กำลังใจคนทำงานในวิชาชีพ โดยมูลนิธิฯ มอบหมายให้ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินการจัดประกวดเริ่มจากผลงานข่าวโทรทัศน์ในปี พ.ศ. 2540 ก่อน จากนั้นในปีพ.ศ. 2543 ก็จัดแบ่งรางวัลใหม่เป็น 3 ประเภท ได้แก่สารคดีเชิงข่าว ข่าวสืบสวนสอบสวน และข่าวเหตุการณ์ยอดเยี่ยม และสมาคมนักข่าววิทยุ

และโทรทัศน์ไทย ได้เข้ารับช่วงเป็นผู้ดำเนินการจัดประกวดต่อไปในปีพ.ศ. 2545 จนกระทั่งปีที่แล้ว จึงได้ขยายไปสู่การมอบรางวัลสำหรับผลงานวิทยุ โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ข่าวประกอบเสียงยอดเยี่ยมและสารคดีวิทยุยอดเยี่ยม ซึ่งการพิจารณาผลงานจะตัดสินจากผลงานที่ได้ออกอากาศในปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม ของแต่ละปี

สำหรับปี 2547 นี้ ทีมข่าวโมเดิร์นไนน์ทีวี ได้รับรางวัลข่าวสืบสวนสอบสวนยอดเยี่ยมจากเรื่อง “ปล่อยแพะจอบิ” ได้รับเงินรางวัล 1 แสนบาทพร้อมโล่เกียรติยศ ข่าวนี้นำเสนอการจับกุมคนร้ายที่ยิงรถนักเรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา จ.ราชบุรี ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2545 การสอบสวนดำเนินมายาวนานจนค้นพบว่าเป็นการจับผิดตัว ท้ายสุดในปีนี้ ศาลได้พิพากษาปล่อยตัวนายจอบิ พ้นผิด หลังติดคุกนานกว่า 1 ปี ประเด็นสำคัญคือการที่ทีมข่าวโมเดิร์นไนน์ทีวี ได้เกาะติดเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งเบาะแสสำคัญหลายประการ ได้กลายเป็นพยานในการพิจารณาคดีในชั้นศาล ทำให้เรื่องคลี่คลายในที่สุด

สมชาย กรสวนสมบัติ ประธานกรรมการตัดสินรางวัลโทรทัศน์

ศุทธิชัย บุนนาค ประธานกรรมการตัดสินรางวัลวิทยุ

สุรชา บุญเปี่ยม ผู้สื่อข่าวโมเดิร์นไนน์คนสำคัญของทีมข่าว กล่าวว่า สิ่งที่ภาคภูมิใจที่สุด ก็คือได้มีส่วนช่วยเรียกร้องความยุติธรรมให้กับคนๆหนึ่งในสังคม

“ข้อมูลข่าวที่ออกอากาศหลายตอนนำเสนอเบาะแส และพิรุณในคดี ได้เป็นประโยชน์ให้กับทนายได้ประกอบในการสู้คดี เช่นตอนที่ตำรวจพาจอบิไปทำแผนแต่ครอบครัวเด็กนักเรียนผู้เสียหาย ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปดู ยกเว้นสื่อมวลชน ผมก็นำเทพการทำแผนไปให้เด็กนักเรียนที่อยู่ในเหตุการณ์ดู ซึ่งก็ได้รับคำยืนยันว่า จอบิ ไม่น่าจะเป็นคนร้าย และอีกกรณีคือ การไปติดตามสัมภาษณ์พยานที่รู้เห็นว่า จอบิ กำลังรับจ้างเก็บมะเขืออยู่ในไร่ มิได้เป็นคนร้ายไปยิงรถนักเรียน เป็นต้น”

คณะกรรมการตัดสินเห็นว่า ข่าวชิ้นนี้ นอกจากมีส่วนช่วยนำเสนอความจริงให้ปรากฏแล้ว ยังสะท้อนความไม่รับผิดชอบและการทำงานที่หละหลวมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นบทเรียนมิให้เกิดประวัติศาสตร์ซ้ำรอยขึ้นอีก

รางวัลสารคดีเชิงข่าวยอดเยี่ยม เป็นของ **เนชั่นทีวี** จากเรื่อง “**สันติภาพในเปลวเพลิง**” ได้รับเงินรางวัล 5 หมื่นบาทพร้อมโล่เกียรติยศ โดยนำเสนอสถานการณ์ความขัดแย้งใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในรูปแบบสารคดีโทรทัศน์ชี้ให้เห็นปัจจัยต่างๆ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดความรุนแรงขึ้น ทั้งเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ ความแตกต่างทางศาสนา การใช้อำนาจรัฐและใช้กำลังเพื่อแก้ปัญหา ฯลฯ

ธนาณัฐ สงวนศักดิ์ หนึ่งในทีมงานเนชั่นกล่าวว่า

“เป้าหมายสำคัญของงานชิ้นนี้ คือต้องการสะท้อนให้เห็นภาพรวมของปัญหาที่เกิดขึ้นว่า มีปัจจัย เงื่อนไขใดมาเกี่ยวข้องบ้าง สถานการณ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ละเอียดย้อนและซับซ้อนมากกว่าแค่เพียงการนำเสนอเป็นข่าวอาชญากรรมรายวัน ซึ่งทีมงานก็ยังหวังและเชื่อมั่นว่า ปัญหาทุกอย่างจะแก้ได้ด้วยการใช้สันติวิธี”

คณะกรรมการตัดสินฯ เห็นว่า ผลงานนี้มีความโดดเด่น เพราะสามารถร้อยเรียงข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในรูปแบบสารคดี โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ของโทรทัศน์ซึ่งสื่อความหมายด้วยภาพได้อย่างน่าสนใจ

อนันต์ อัศวรินทร์ ผู้อำนวยการฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ไอทีวี
รับมอบรางวัล

สำหรับรางวัลข่าวเหตุการณ์ยอดเยี่ยม เป็นของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี จากผลงาน “ธรณิพิบัติ สีนามิ” ได้รับเงินรางวัล 5 หมื่นบาท พร้อมโล่เกียรติยศ ไอทีวีเห็นความสำคัญและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากหายนะครั้งรุนแรงนี้ จึงได้ทุ่มเททรัพยากรและบุคลากรลงพื้นที่เพื่อรายงานข่าวติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง และยังแสดงบทบาทเป็นตัวกลางเพื่อประสานงานให้ความช่วยเหลือฝ่ายต่างๆ จนเหตุการณ์คลี่คลาย

อลงกรณ์ เหมือนดาว บรรณาธิการอาวุโส สถานีโทรทัศน์ไอทีวี
กล่าวถึงปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนให้การทำงานราบรื่น

“นโยบายของสถานี และความร่วมมือจากฝ่ายบริหาร สำคัญมาก

ในวันเกิดเหตุ ผู้บริหารหลายท่าน เข้าไปที่สถานี เราประชุมร่วมกันเพื่อประเมินสถานการณ์ จากนั้นจึงตัดสินใจ ส่งกองการบันเทิงปกติออกไปให้เวลากับข่าว สั่งเฮลิคอปเตอร์ขึ้นรายงาน ประสานกับทีมถ่ายทอดสดในพื้นที่ ถ้าผู้ใหญ่ไม่เข้าใจข่าว ยังให้เป็นรายการบันเทิงต่อไป เราก็อะไรไม่ได้ พูดได้ว่าความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้นมาจากความร่วมมือของหลายๆ ฝ่าย”

อลงกรณ์ยังบอกด้วยว่า เหตุการณ์นี้ เป็นบทเรียนครั้งสำคัญสำหรับสื่อเมืองไทย โดยเฉพาะโทรทัศน์ ในการเตรียมรับมือกับภาวะวิกฤติ ที่สำคัญ ทำให้ได้เห็นน้ำใจของเพื่อนร่วมอาชีพ เพราะไอทีวี ก็ได้อาศัยภาพข่าวคลื่นสีนามิพัดเข้าฝั่ง ที่ทีมข่าวของสทท.11 จ.ภูเก็ต บันทึกไว้ได้ มาออกอากาศ ในช่วงแรกที่ทีมงานยังเดินทางไปไม่ถึงจุดเกิดเหตุ

คณะกรรมการตัดสินฯ ได้ตั้งข้อสังเกตสำหรับการส่งผลงานเข้าประกวดในปีนี้อย่างน่าสนใจ โดยวสันต์ ภัยหลิกลิ หนึ่งในกรรมการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ กล่าวว่า

“สำหรับสื่อโทรทัศน์ มีพัฒนาการที่ดีขึ้น และใส่ใจในกระบวนการผลิตมากขึ้นกว่าปีก่อนๆ รู้จักเคารพสิทธิส่วนบุคคลของผู้คนมากขึ้น เทคนิคการซ่อนกล้องเพื่อให้ได้ภาพข่าวลดน้อยลง รู้จักเลือกใช้วิธีการอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อหาข้อมูลในข่าวประเภทสืบสวนสอบสวน แต่มีบ้างที่ขาดความระมัดระวังการเสนอภาพเด็กและเยาวชน สิ่งที่ยากให้คำนึงถึงมากๆ คือโทรทัศน์ สื่อความหมายด้วยภาพ ดังนั้นต้องใช้ความเข้าใจและรู้จักศิลปะเพื่อนำเสนอข้อมูลให้น่าสนใจ”

อย่างไรก็ตามแม้สื่อวิทยุและโทรทัศน์ในต่างจังหวัดรวมทั้งเคเบิลทีวี จะร่วมประกวดด้วย แต่ก็ยังมีจำนวนเรื่องที่น้อย

เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนสถานและผู้ผลิตที่มีอยู่ในปัจจุบัน สถานีโทรทัศน์หลักหลายแห่ง มิได้ส่งผลงานเข้าประกวดต่างๆ ที่มีข่าวออกอากาศมากมาย นอกจากนี้ เนื้อหาของข่าว-สารคดีก็มักจะเป็นเรื่องทั่วไป หรือประเด็นสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม แต่ไม่ค่อยมีข่าวที่เกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้ง ประเด็นซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม หรือการทำงานที่สืบสวนสอบสวนเพื่อตีแผ่ข้อเท็จจริงสำคัญที่สังคมควรรับรู้ เช่น ประเด็นเศรษฐกิจ การเมือง ต่างประเทศ หรือกระทั่ง กีฬา

ดร. เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง กรรมการตัดสินรางวัลวิทยุฯ กล่าวว่า สถานการณ์เช่นนี้ ไม่เป็นผลดีต่อการทำงานของสื่อมวลชน

“ผมไม่โทษนักข่าว เชื่อว่าทุกคนคงอยากทำงานของตัวเองให้ดีที่สุด แต่บางครั้งนโยบายสถานีไม่เอื้ออำนวย ทำให้นักข่าวก็ไม่กล้าทำข่าว ไม่อยากเดือดร้อน จึงหลีกเลี่ยงไปนำเสนอประเด็นที่เบาๆ ดีกว่า ไม่มีใครอยากเอามือไปชกหีบให้เจ็บตัว จึงเกิด ภาวะ เซ็นเซอร์ตัวเอง”

คณะกรรมการตัดสินฯ ยังหวังว่า จะได้รับความร่วมมือจากสถานีโทรทัศน์และสถานีวิทยุช่องต่างๆ ส่งผลงานเข้าประกวดเพิ่มมากขึ้น พร้อมกับเรียกร้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ส่งเสริม เปิดโอกาสให้คนทำสื่อ ได้ทำหน้าที่ในการตีแผ่ข้อเท็จจริงและเสนอข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม

8 ปีของการมอบรางวัลเกียรติยศแก่ผู้ทำรายการข่าวสารสาระทางวิทยุและโทรทัศน์ จึงมิได้มีความหมายแค่เพียงการส่งเสริมและประกาศเกียรติคุณยกย่องคนทำข่าว-สารคดีที่ดี เท่านั้น แต่ยังช่วยสะท้อนภาพรวมของสังคม และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับสื่อวิทยุ-โทรทัศน์บ้านเรา ให้สังคมได้รับรู้อีกด้วย 📺

สรุปความเห็นคณะกรรมการตัดสินผลงานวิทยุ รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี พ.ศ. 2547

การประกวดผลงานวิทยุรางวัล แสงชัย สุนทรวัฒน์ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. รางวัลข่าวประกอบเสียงยอดเยี่ยม
2. รางวัลสารคดีวิทยุยอดเยี่ยม

1. รางวัลข่าวประกอบเสียงยอดเยี่ยม

มีผลงานส่งเข้าประกวดรวม 5 ชิ้น จาก 3 หน่วยงาน ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ายัง**ไม่มีเรื่องใดสมควรได้รับรางวัลข่าวประกอบเสียงวิทยุยอดเยี่ยม** ด้วยเหตุผลดังนี้

- ถึงแม้จะมีความน่าสนใจในการนำเสนอเนื้อหาข้อมูล รวมทั้งประเด็นต่างๆ แต่ยังคงขาดความรอบด้านและขาดข้อมูลเชิงลึกที่ถูกต้อง ทำให้ความน่าเชื่อถือของเรื่องลดลงและจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดแก่ผู้ฟังได้
- การสัมภาษณ์ความเห็นผู้เกี่ยวข้องแหล่งข้อมูล / เนื้อหา ไม่หลากหลาย เป็นความเห็นเพียงด้านเดียว และจากการฟังเนื้อหา ทำให้คาดได้ว่า มีการเตรียมเนื้อหากับผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เพราะการพูดไม่เป็นธรรมชาติ
- ข่าวประกอบเสียงที่ส่งเข้าประกวดหลายเรื่องมิได้นำเสนอข้อมูลเพื่อประโยชน์สาธารณะ แต่มีลักษณะเป็นข่าวประชาสัมพันธ์โครงการของหน่วยงาน
- บางเรื่องเสนอเนื้อหาที่ไม่เป็นเอกภาพ โดยรวบรวมหลายประเด็นไว้ในข่าวชิ้นเดียว ทำให้ผู้ฟังสับสน
- ข่าวประกอบเสียงบางชิ้น ได้สอดแทรกความเห็นของผู้สื่อข่าวเข้าไปในเรื่อง ซึ่งไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

❏ ข่าวประกอบเสียงทางวิทยุที่สมบูรณ์ ควรต้องมีวิธีการเล่าเรื่องหรือเขียนข่าวให้ได้ครบประเด็น รอบด้านและมีมิติแง่มุมความลึกของประเด็นที่นำเสนอ มีเอกภาพของเรื่อง สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องที่หลากหลาย ไม่นำเสนอความเห็นเพียงด้านเดียว บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ดีคือ นำเสนอข้อมูลรอบด้านเพื่อให้ผู้ฟังเลือกพิจารณาและตัดสินใจแต่จะต้องไม่ใช่ความเห็นของผู้สื่อข่าวลงในเรื่อง หากจะมีความเห็นก็ควรเป็นความเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับผู้เหตุการณ์เท่านั้น

ด้านเทคนิคการผลิต เนื่องจาก วิทยุ เน้นความสำคัญของเสียง การใช้เสียงประกอบที่เหมาะสมกับเรื่องจะเพิ่มคุณค่าและความน่าสนใจ ชวนให้ติดตามมากขึ้น โดยเฉพาะข่าวเหตุการณ์ ซึ่งมีเสียงบรรยากาศจริงในพื้นที่ การเลือกใช้ประโยชน์จากเสียงเหล่านี้ จะช่วยดึงดูดอารมณ์ของผู้ฟังให้รู้สึกเหมือนเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์นั้นๆ มิได้หมายความว่าแค่เพียงเสียงผู้สื่อข่าวกับเสียงแหล่งข่าวหรือดนตรีเท่านั้น กระทั่งเรื่องราวในท้องถิ่น การนำเสนอภาษาถิ่นในบางช่วงก็จะเป็นสีสันที่งดงาม ซึ่งในผลงานที่ส่งเข้าประกวด ยังมิได้ใช้ศาสตร์และเทคนิคเหล่านี้มากเพียงพอ

รางวัลชมเชย ขว่วประกอบเสียงทางวิทยุ ได้แกผลงานเรื่อง

“เอกชนเชียงใหม่ชี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาเมือง ขณะที่พ่อเมืองก็ยอมรับหนักใจในทางปฏิบัติ” โดย สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น จ.เชียงใหม่ ได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

เนื้อเรื่องย่อ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมืองเชียงใหม่ โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น กำลังกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยเป็นอย่างมาก ทั้งด้านสุขภาพ เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ อีกทั้งได้กลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเชียงใหม่เพื่อให้เป็นเมืองแห่งการลงทุนและการพัฒนาในด้านต่างๆ

ข่าวนี้ได้สัมภาษณ์มุมมองของผู้แทนภาคเอกชนและภาครัฐต่อประเด็นปัญหาดังกล่าว ซึ่งให้เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้น และความต้องการจะเร่งแก้ไขแต่ยังมีอุปสรรคทำให้ปัญหายังไม่คลี่คลาย

คณะกรรมการเห็นว่า แม้เรื่องนี้จะไม่ใช่ประเด็นใหม่ แต่ก็มีที่น่าสนใจที่เป็นเรื่องใกล้ตัวผู้ฟัง ซึ่งเป็นคนเชียงใหม่ โดยผู้สื่อข่าวได้สะท้อนปัญหาหนึ่งในสังคมที่ควรต้องคำนึงถึง มีการสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่หลากหลาย นำเสนอความคิดเห็นหลายด้าน ใช้ภาษาในการเขียนข่าวที่เข้าใจง่าย

อย่างไรก็ตาม แม้ผู้สื่อข่าวมีข้อมูลประกอบที่ดีมาก เพื่อสนับสนุนแก่นความคิดหลักว่า มลพิษทางอากาศในเมืองเชียงใหม่กำลังทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น สถิติ จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจหรืองานวิจัยต่างๆ ซึ่งได้ส่งแบบมาพร้อมคำอธิบายคุณค่าข่าวในการประกวด แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า กลับไม่ปรากฏข้อมูลเหล่านี้ในข่าวที่ออกอากาศ จึงทำให้ความหนักแน่นหรือความเด่นของเรื่องลดลง ดังนั้น ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานต่อไป ควรเพิ่มเติมเนื้อหาเหล่านี้ ด้วยเพื่อให้เรื่องสมบูรณ์ขึ้น

2. รางวัลสารคดีวิทยุ ยอดเยี่ยม

มีผู้ส่งผลงานเข้าประกวด รวม 11 ชิ้น จาก 7 หน่วยงาน คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า **ยังไม่มีผลงานใดโดดเด่นจนสมควรได้รับรางวัลยอดเยี่ยม** ด้วยเหตุผลดังนี้

- แม้หลายเรื่องจะเป็นประเด็นที่ดี เสียงผู้บรรยายดีมาก แต่การนำเสนอขาดความคิดสร้างสรรค์ ไม่ได้ใช้เสียงประกอบที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ เพื่อให้เรื่องน่าสนใจมากขึ้น
- บางเรื่อง เขียนบทยืดยาวเกินไป ทั้งๆที่สามารถทำให้กระชับกว่านี้ได้
- สารคดีวิทยุที่ส่งเข้าประกวดหลายชิ้น มีลักษณะที่ไม่ใช่สารคดีวิทยุ เช่น เป็นรายการสาระความรู้ประชาสัมพันธ์ หน่วยงานที่สนับสนุนสปอนเซอร์, รายการสัมภาษณ์ และรายการประเภทสนทนา ซึ่งอาจเกิดจากความไม่เข้าใจในความหมายและรูปแบบของสารคดีวิทยุที่ถูกต้อง
- ผลงานบางเรื่องมีเนื้อหาที่เอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างชัดเจน อีกทั้งยังมีการให้เสียงบรรยายที่สอพลออารมณ์และอคติ ยั่วเยว และปลุกระดม ซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

3 ข้อเสนอแนะ

สารคดีวิทยุที่สมบูรณ์ ควรต้องมีความหลากหลายของแหล่งข้อมูล เนื้อหา และ รูปแบบการนำเสนอ โดยมี

ผู้ดำเนินรายการ ทำหน้าที่เชื่อมร้อยองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของรายการ ที่สะท้อนจุดมุ่งหมาย การนำเสนอรายการ เป็นอย่างดี ผู้ผลิตต้องระมัดระวังและให้ความสำคัญกับความสมดุลในเรื่อง โดยเฉพาะที่เป็นประเด็น ความขัดแย้งในสังคม ต้องไม่ใส่อคติส่วนตัว หรือด่วนตัดสินฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง กระทั่งการใช้คำเสียง หรือภาษา ถ้อยคำบางอย่าง ก็ต้องระมัดระวัง เพราะอาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกถึงความไม่เป็นกลางได้

เสน่ห์ของสารคดีวิทยุ นอกจากความคมชัดของประเด็นแล้ว คุณภาพของกระบวนการผลิต การร้อยเรียงเนื้อหา เรื่องราวได้อย่างกลมกลืน ใช้ภาษาที่ดี บรรยายเห็นภาพแทนตาผู้ฟัง การเลือกเสียงประกอบ เพลงที่เข้ากับเรื่อง ความชัดเจนของเสียงที่ใช้ก็สำคัญไม่แพ้กัน สารคดีวิทยุ จะต้องเป็นการผลิตชิ้นใหม่ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ใช้ภาษาที่เห็นภาพเพื่อเล่าเรื่องทางวิทยุได้อย่างน่าสนใจ และมีใช้การเขียนบทความเพื่อมาเล่าทางวิทยุ

รางวัลชมเชยอันดับ 1 ประเภทสารคดีวิทยุ ได้แก่ผลงานเรื่อง

“สำนักกริ่งแวดล้อม ตอน อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้นลง” โดยสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

เนื้อเรื่องย่อ

ขณะที่ภาครัฐกำลังรณรงค์ให้จังหวัดเชียงใหม่กลายเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวและเป็นหัวเมืองหลักสำคัญในการลงทุนธุรกิจด้านต่างๆ แต่ท่ามกลางความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมติดตามมา โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศ ซึ่งมีหลายสาเหตุ สารคดีตอนนี้ สะท้อนให้เห็นที่มาของปัญหามลพิษทางอากาศ อันสืบเนื่องจากการเผาป่า เผาขยะ โดยไม่ถูกวิธี ซึ่งอาจเนื่องมาจากความไม่รู้ ไม่เข้าใจของประชาชนโดยทั่วไป พร้อมกับบรรณารักษ์ให้ผู้ฟังเห็นโทษภัย และเกิดสำนึกที่จะไม่ทำในสิ่งดังกล่าว หันมาให้ความสำคัญกับการร่วมมือรักษาสีเขียวของเมืองมากขึ้น

คณะกรรมการเห็นว่า ผลงานเรื่องนี้ได้หยิบยกประเด็นซึ่งเป็นปัญหาในสังคมมานำเสนอได้อย่างโดดเด่นด้วยเนื้อหาข้อมูลสนับสนุนแกนเรื่องที่ชัดเจน ใช้แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เพราะเป็นผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากมลพิษทางอากาศในเชียงใหม่ เลือกใช้ภาษาและ clip เสียงสัมภาษณ์ที่บรรยายให้เห็นภาพ มีการใช้สำเนียงภาษาถิ่น เพิ่มเสน่ห์ของเรื่องให้มีความน่าสนใจ และใกล้ชิดผู้ฟังในพื้นที่

อย่างไรก็ตาม ในเชิงเทคนิค มีข้อเสนอเพื่อให้ปรับปรุงและพัฒนางานต่อไปว่า จะต้องระมัดระวังคุณภาพความชัดเจนของเสียงสัมภาษณ์และเสียงประกอบทุกเสียงที่ใช้ รวมทั้งการเลือกชนิด ประเภทของเพลงประกอบ ต้องเข้ากับเรื่อง ไม่ยืดเยื้อยาวนานเกินไปและมีจังหวะที่ไม่เรียบจนเกินไป เพราะมีผลต่อความสนใจของผู้ฟัง

รางวัลชมเชยอันดับ 2 ประเภทสารคดีวิทยุ ได้แก่ผลงานเรื่อง “ศูนย์การเรียนรู้ ชุมชนวัดพัคคาราม”

โดย สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุพรรณบุรี

ได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

เนื้อเรื่องย่อ

เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน วัดเขาพัคคาราม หรือวัดเสือในจ.สุพรรณบุรี ซึ่งพระครูโสภณสิทธิการ เป็นเจ้าอาวาส และเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลายแก่คนในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพ

เกษตรกรรม โดยเน้นการพัฒนาชุมชนแบบพึ่งพาตนเอง อย่างยั่งยืน เช่น โครงการสร้างอาชีพ ทำปุ๋ยชีวภาพ ลดการใช้สารเคมีในนาข้าว เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้ดีขึ้นกว่าเดิม

ผู้สื่อข่าวได้สัมภาษณ์ความเห็นผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายทั้งเจ้าอาวาสวัดเลื้อ ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปุ๋ยชีวภาพ ผู้นำชุมชน เพื่อทำให้เห็นว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดเลื้อ ได้มีบทบาทหรือมีส่วนช่วยพัฒนา และทำให้ความเป็นอยู่ของชาวบ้านดีขึ้นอย่างไร อีกทั้งทำให้เห็นว่า วัดได้เป็นศูนย์กลางทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน

คณะกรรมการเห็นว่า สารคดีวิทยุชิ้นนี้ สะท้อนให้เห็นความพยายามและความตั้งใจของผู้ผลิต ที่ให้ความใส่ใจและพิถีพิถันกับกระบวนการผลิตทางวิทยุ น่าสนใจในการบรรยาย แจ่มใสชัดเจน มีการสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เสียงประกอบที่ใช้ หลากหลาย ช่วยทำให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ เข้าใจบรรยากาศของเรื่องมากขึ้น แต่น่าเสียดายที่เสียงดังกล่าว ฟังได้ไม่ชัดเจน

ผู้ผลิตเลือกหยิบเรื่องที่เป็นประเด็นเล็กๆ ในชุมชน แต่สะท้อนภาพชีวิตของผู้คนที่นี่ และทำให้เห็นความร่วมมือร่วมใจของผู้คนที่ต้องการสร้างสิ่งที่ดีๆ ให้เกิดขึ้นกับท้องถิ่นของตนเองที่อาศัยอยู่ ซึ่งสามารถเป็นแนวทางให้ชุมชนอื่นๆ ได้นำไปปรับใช้ได้ แต่ข้อควรระวังคือ การเสนอเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง สารจะต้องชัดเจนว่ามุ่งหมายอะไร และมีเนื้อหาที่เป็นเอกภาพ ไม่นำเสนอหลายประเด็นในคราวเดียวกัน เพราะจะทำให้สารคดีขาดความลึก ผู้ฟังจะสับสนและไม่เชื่อถือข้อมูลที่นำเสนอไป

คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้ผลงานมีคุณภาพมากขึ้น ผู้ผลิตควรระมัดระวังการเลือกสรรเพลงประกอบ ต้องเข้ากับเนื้อเรื่องที่กำลังเสนอ ผลงานชิ้นนี้มีกลิ่นอายของบรรยากาศในท้องถิ่นชนบทที่เป็นเกษตรกรรมแบบไทย แต่กลับเลือกเพลงตะวันตก ซึ่งไม่เกี่ยวกับเรื่องราว ทำให้ความน่าฟังลดลงอย่างมาก หากเลือกเพลงลูกทุ่งไทย หรือเพลงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสุพรรณบุรี ก็ดีกว่านี้มาก

นอกจากนี้ เพื่อให้สารคดีมีความกระชับ น่าติดตาม การแทรกเสียงสัมภาษณ์ หรือใช้เพลงประกอบต้องรู้จักใช้ในจังหวะที่เหมาะสม และไม่ยืดเยื้อจนเกินไป เพราะจะกลายเป็นความน่าเบื่อ

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

ปีนี้องค์กรต่างๆ ส่งผลงานวิทยุเข้าประกวดน้อยกว่าปีก่อนมาก โดยเฉพาะสื่อมวลชนในส่วนกลาง บางแห่งไม่ส่งประกวดเลยทั้งๆ ที่ได้ผลิตรายการข่าวและสารคดีออกอากาศประจำวันอยู่แล้ว ขณะเดียวกัน พบว่า มาตรฐานและคุณภาพของผลงาน ลดลงอย่างมาก อาจเนื่องมาจากนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด การถูกควบคุมทางอ้อมทำให้ขาดเสรีภาพในการเสนอข่าว รวมถึงการไม่ได้ให้พื้นที่อย่างเพียงพอหรือจำกัดเวลาในการออกอากาศ เช่น ข่าวต้องไม่เกิน 1 นาที สารคดีต้องไม่เกิน 2-3 นาที ซึ่งอาจเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงาน ขาดโอกาส ขาดความกล้าหาญที่จะเสนอข่าวที่ ชุกฉุก สะท้อน ตีแผ่ปัญหาสังคม แต่กลับหลีกเลี่ยงไปเสนอข่าวเบาๆ เรื่องบันเทิง การโฆษณาชวนเชื่อหรือเลือกประชาสัมพันธ์หน่วยงานแทน สภาวะเช่นนี้ไม่สร้างสรรค์สำหรับคนทำงานข่าว เพราะจะเกิดบรรยากาศ “เซ็นเซอร์

ตัวเอง” ไม่อยากทำ ขาดแรงจูงใจในการรังสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าต่อสังคม กลายเป็นการทำงานไปวันๆ

คณะกรรมการตัดสินฯ และสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย จึงขอเรียกร้องให้ผู้บริหารสถานีวิทยุทุกแห่ง ได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมให้นักข่าวมีเวทีผลิตรายการข่าวสารสาระที่เป็นประโยชน์ โดยเพิ่มเวลาออกอากาศ และสนับสนุนการทำงานทุกรูปแบบ

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่ายินดีที่ ในปีนี้ มีผลงานจากผู้ผลิตในต่างจังหวัดเพิ่มขึ้น และเป็นผลงานที่ได้รับรางวัล สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นความตื่นตัวของสื่อวิทยุในท้องถิ่น ที่ตระหนักและเห็นคุณค่าของการผลิตผลงานที่ดี เพื่อผู้ฟัง จึงขอเชิญชวนสื่อมวลชนทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคให้ส่งผลงานเข้าประกวดมากขึ้นในปีหน้า เพื่อให้รางวัลนี้ได้เป็นกำลังใจให้กับคนทำงานวิทยุอย่างแท้จริง ทั้งนี้ รูปแบบของข่าวประกอบเสียงหรือสารคดี อาจนำเสนอเป็นชุดต่อเนื่อง แทนที่จะเป็นผลงานชิ้นเดียว เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของเรื่องราวมากขึ้น และเป็นการแก้ไขข้อจำกัดเรื่องเงื่อนไขเวลาออกอากาศที่มีน้อยได้

สรุปความเห็นคณะกรรมการตัดสินผลงานโทรทัศน์ รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี พ.ศ. 2547

การประกวดผลงานโทรทัศน์รางวัล แสงชัย สุนทรวัฒน์ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. ข่าวสืบสวนสอบสวนยอดเยี่ยม
2. สารคดีเชิงข่าวยอดเยี่ยม
3. ข่าวเหตุการณ์ยอดเยี่ยม

1. ข่าวสืบสวนสอบสวนยอดเยี่ยม

มีผู้ส่งผลงานประกวด จำนวน 11 เรื่อง จาก 4 หน่วยงาน

ผลงานข่าวสืบสวนสอบสวนยอดเยี่ยม ได้แก่ เรื่อง “ปล่อย “แพะ” จอปี” โดย โมเดิร์นไนน์ทีวี ได้รับเงินรางวัล 100,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

เนื้อเรื่องย่อ

เหตุการณ์คนร้ายดักยิงรถนักเรียน โรงเรียนบ้านควายวิทยา จ.ราชบุรี จนทำให้มีนักเรียนเสียชีวิตถึง 3 คนและบาดเจ็บอีกกว่า 10 คน เมื่อวันที่ 4 มิ.ย. 2545 ซึ่งต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรีได้แถลงข่าวคนร้ายมอบตัวคือ นายจอปี แต่ทีมข่าวสถานีโทรทัศน์ โมเดิร์นไนน์ทีวี เห็นความผิดปกติและเงื่อนงำของคดีนี้ เนื่องจากหลักฐานหลายอย่างไม่สอดคล้องกับคำให้การของจำเลย ทั้งจากพยานบุคคลที่ยืนยันสถานที่อยู่ของเขาในวันเกิดเหตุ และการที่ทีมข่าวนำเทปบันทึกการทำแผนประกอบคำรับสารภาพไปให้กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในเหตุการณ์ดูเทียบเคียงกับสถานการณ์จริง จึงได้ติดตาม สืบเสาะข้อเท็จจริงทำเป็นรายงานข่าวออกอากาศอย่างเกาะติดต่อเนื่อง จนกระทั่งพบว่า นายจอปี มิใช่คนร้ายตัวจริง แต่เป็นแพะรับบาป ยอมรับสารภาพแทนคนร้าย เพื่อแลกกับความปลอดภัยของเมียและลูกตามที่ถูกกลุ่มคนร้ายข่มขู่

การสอบสวน ใช้เวลายาวนานกว่า 2 ปี และข้อมูลจากการนำเสนอข่าวออกอากาศของทีมข่าว โมเดิร์นไนน์ทีวี ได้กลายเป็นพยานหลักฐานสำคัญในการพิจารณาคดีในชั้นศาล เพื่อยืนยันความบริสุทธิ์ของ จอปี จนทำให้เขารอดพ้นจากโทษประหารชีวิต ได้รับอิสรภาพในปีนี้ หลังจากต้องติดคุกนานกว่า 1 ปี

คณะกรรมการเห็นว่า ผลงานชิ้นนี้ สะท้อนให้เห็นความอุทสาหะของทีมข่าวที่พยายามทำข่าวอย่างต่อเนื่อง แม้สื่ออื่นๆจะลดความสำคัญและไม่ติดตามแล้ว ผู้สื่อข่าวต้องเดินทางลงพื้นที่หาข้อมูลด้วยความยากลำบาก มีความช่างสังเกต เมื่อพบสิ่งผิดปกติก็ไม่ละเลย รู้จักแสวงหาข้อมูลมาสนับสนุนสมมุติฐาน เพื่อค้นหาความจริง จนสามารถ

ใช้ข้อมูลข่าวที่ค้นพบ เปิดเผยต่อสาธารณชน พลิกคดี เรียกร้องสิทธิและความเป็นธรรมให้กับคนๆหนึ่งได้ แม้จะเป็นคนเล็กๆ ในสังคมก็ตาม

ข่าวนี้ ยังมีผลต่อสังคมในภาพรวม เพราะสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานโดยไม่รอบคอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่รัฐ ความไม่รับผิดชอบ เลินเล่อ หรือสะเพร่าของคนกลุ่มหนึ่ง มีผลต่อชีวิตของคนอีกคนหนึ่ง จึงเป็นข้อเตือนใจให้ได้ระมัดระวังในการทำงาน เพื่อให้ไม่ต้องมีการจับกุมผู้บริสุทธิ์และกล่าวหาว่าเป็นคนร้ายอีกต่อไป

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการฯ มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงผลงานชิ้นต่อไป ผู้ผลิตควรใส่ใจกับกระบวนการตัดต่อภาพ และลำดับเหตุการณ์ให้น่าสนใจมากกว่านี้ ควรใช้ประโยชน์จากข้อได้เปรียบของสื่อโทรทัศน์คือใช้ภาษาภาพเพื่อสื่อความหมาย และสร้างสรรค์มากขึ้น การเขียนบทต้องกระชับ เขียนเพื่อผลิตโทรทัศน์ ซึ่งแตกต่างจากงานเขียนสำหรับวิทยุหรือสิ่งพิมพ์ ที่สำคัญ การเลือกแหล่งข่าวเพื่อใช้ข้อมูลสนับสนุนเรื่อง ต้องรอบด้าน หลากหลาย และไม่ลืมผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ เปิดโอกาสให้พวกเขาได้พูดอย่างเท่าเทียมกับฝ่ายอื่นๆ

ทั้งนี้ ไม่มีผู้ได้รับรางวัลข่าวสืบสวนสอบสวนชมเชย

2. รางวัลสารคดีเชิงข่าวยอดเยี่ยม

มีผู้ส่งผลงานเข้าประกวดรวม 23 เรื่อง จาก 9 หน่วยงาน

รางวัลสารคดีเชิงข่าวยอดเยี่ยม ได้แก่ **“สันติภาพในเปลวเพลิง”** จาก เนชั่นทีวี (ไททีวี ช่อง 1)

ได้รับเงินรางวัล 50,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

เนื้อเรื่องย่อ

ผลงานชิ้นนี้ นำเสนอและวิเคราะห์สถานการณ์ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยังไม่มีความชัดเจนหรือสิ้นสุดลงเมื่อใด แต่กลับทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่เหตุการณ์ปล้นปืน เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 มาจนถึงปัจจุบัน โดยนำเสนอให้เห็นปัจจัยต่างๆ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดความรุนแรงขึ้น ทั้งเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ ศาสนาที่แตกต่างกัน การใช้อำนาจรัฐ ใช้กำลังในการแก้ปัญหา ฯลฯ ทั้งนี้ ผลงานดังกล่าวก็ยังเน้นและมุ่งหวังจะให้เกิดสันติภาพและความสุขสงบขึ้น

คณะกรรมการเห็นว่า ผลงานชิ้นนี้มีความโดดเด่นตรงที่สามารถร้อยเรียงเรื่องราวในรูปแบบของสารคดีโทรทัศน์ได้อย่างน่าสนใจ ถือเป็นการยกระดับคุณภาพกระบวนการผลิต (production) เพราะมีการวางแผนเตรียมงานล่วงหน้า กำหนดประเด็นนำเสนอชัดเจน ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เข้าใจง่าย เนื้อหา มีความต่อเนื่อง นำประเด็นที่เป็นประเด็นทางสังคมมาตีแผ่ วิเคราะห์ ชี้ให้เห็นแง่มุมต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์ได้อย่างรอบด้าน มีการใช้ภาพเชิงสัญลักษณ์เพื่อเปรียบเทียบแทนความรุนแรง อีกทั้งได้นำเสนอทางออกในการแก้ปัญหาโดยส่งเสริมการใช้สันติวิธี บทโทรทัศน์ใช้ภาษาที่ดี ไม่ใช่ถ้อยคำที่รุนแรงหรือยั่วเย้าเพื่อกระตุ้นอารมณ์ของผู้ชม

อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะว่า เพื่อให้การดำเนินเรื่องเพิ่มความน่าสนใจมากขึ้น ควรเขียนบทและตัดต่อให้เนื้อหาล้นกว่านี้ วางโครงสร้างการนำเสนอเรื่องของผู้ดำเนินรายการให้กระชับ อีกทั้งต้องระมัดระวังไม่ให้เสียงจากพื้นและเสียงบรรยายในสตูดิโอ มีระดับที่แตกต่างกันมากจนเกินไป

2.2 **รางวัล สารคดีเชิงข่าว ชมเชย** ได้แก่ เรื่อง **“สัญชาติ ...สิทธิ ความหวังและชีวิตใหม่”** จากโมเดิร์นไนน์ ทีวี ได้รับเงินรางวัล 20,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

เนื้อเรื่องย่อ

มีคนจำนวนไม่น้อยที่เกิดในประเทศไทย เติบโตในประเทศไทย แต่ไม่มีสิทธิได้รับสัญชาติไทย ไม่มีบัตรประชาชนหรือเครื่องหมายใดๆ เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนตัวว่าเป็นคนไทย เพียงเพราะมีเชื้อสายจากพ่อแม่เป็นคนต่างด้าว ทั้งๆที่คนกลุ่มนี้ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนดีเยี่ยม เป็นอาจารย์ วิศวกร ตัวแทนนักกีฬาทีมชาติแต่พวกเขากลับไม่ได้รับโอกาสหรือความเท่าเทียมเช่นคนอื่นๆในสังคม

ผลงานชุดนี้ เลื่อนนำเสนอสะท้อนปัญหาดังกล่าวผ่านคนไร้สัญชาติที่ประสบปัญหาต่างๆ โดยให้ผู้ได้รับผลกระทบมาบอกเล่าความสูญเสียของตัวเอง เช่น นักเรียนที่สอบเข้าโรงเรียนเตรียมอุดมได้ สอบติดคณะแพทยศาสตร์ ถูกตัดสิทธิทางการศึกษา ไม่ได้เรียนต่อแม้จะสอบได้ บางคนไม่สามารถขอกู้ยืมทุนการศึกษาได้หรือถูกเพิกถอนสิทธิภายหลัง บางคนถูกปฏิเสธไม่รับเข้าทำงาน

คณะกรรมการเห็นว่า สารคดีเชิงข่าวเรื่องนี้ มีจุดเด่นที่ประเด็นในการนำเสนอ ผู้สื่อข่าวเลือกหยิบยกประเด็นที่เป็นปัญหาในสังคมแต่ไม่ค่อยได้รับความสนใจมาตีแผ่ให้คนทั่วไปรับรู้ ด้วยความมุ่งหวังว่า จะนำไปสู่การแก้ไขหรือคลี่คลายปัญหานี้ในอนาคต ไม่ต้องการให้เรื่องเงียบไปกับกระแสข่าวอื่นๆ ไม่ต้องการให้คนชายขอบหรือผู้ไร้สัญชาติเหล่านี้ ถูกกลืนเลือนหายไปเหมือนน้ำที่รินไหลผ่านทราย ทีมข่าวได้ทำหน้าที่สื่อมวลชนที่ดีในการเป็นปากเป็นเสียงแทนคนที่ประสบปัญหาหรือเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคม เปิดเวทีให้พวกเขาได้พูดและแสดงความเห็น อย่างเท่าเทียมกับคนอื่นๆในสังคม นำเสนอข่าวอย่างมีจริยธรรม

เทคนิคการให้ผู้ได้รับผลกระทบมาเล่าเรื่องราว และสะท้อนปัญหาของตัวเอง ทำให้สารคดีเชิงข่าวนี้น่าสนใจมาก เพราะผู้ชมรู้สึกและมีส่วนร่วมไปด้วย เนื่องจากเป็นเรื่องที่กระทบใจ ทำให้ใกล้ชิดผู้ชม

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ผลงานสมบูรณ์มากขึ้น คณะกรรมการฯ มีข้อเสนอแนะว่า การนำเสนอเนื้อหาแยกส่วนเป็นตอนๆ ดังนี้ ทำได้ดีแล้ว แต่ควรทำสรุปเรื่อง หรือรายงานพิเศษ ที่ทำให้เห็นภาพรวมของปัญหาทั้งหมดด้วย เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงของข้อมูลแต่ละช่วง อีกทั้งควรเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และใช้ศิลปะในการบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ เพื่อใช้ภาพสื่อความหมาย ทำให้เรื่องน่าสนใจมากกว่านี้

3. รางวัลข่าวเหตุการณ์ยอดเยี่ยม ได้แก่ “ธรณีพิบัติ สีนามิ” จาก ไอทีวี

ได้รับเงินรางวัล 50,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

เนื้อเรื่องย่อ

กรณีภัยพิบัติ คลื่นยักษ์สึนามิถล่ม 6 จังหวัดชายฝั่งอันดามัน ในเช้าวันที่ 26 ธันวาคม 2548 นับเป็นความสูญเสียครั้งร้ายแรงที่สุดครั้งหนึ่งของชาวไทย สถานีโทรทัศน์ไอทีวีได้นำเสนอข่าวและภาพเหตุการณ์ดังกล่าวอย่างรวดเร็ว เกาะติดต่อเนื่องในแง่มุมต่างๆ ที่ครบถ้วนรอบด้าน ทั้งภาคพื้นดิน ผ่านรถถ่ายทอดสัญญาณ (SNG) และทางอากาศ โดยเฮลิคอปเตอร์ สถานีให้ความสำคัญกับข่าวนี้อย่างมาก ถึงกับยกรายการบันเทิงปกติทิ้งไป และจัดรายการพิเศษ เพื่อติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด อีกทั้งได้แสดงบทบาทในฐานะสื่อกลางเพื่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย จนกระทั่งสถานการณ์คลี่คลาย

คณะกรรมการเห็นว่า การเสนอข่าวเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิของสถานีโทรทัศน์ไอทีวีครั้งนี้ เป็นตัวอย่างที่ดีของความร่วมมือร่วมใจจากฝ่ายต่างๆ ในสถานี ทั้งนักข่าวในพื้นที่และส่วนกลาง รวมทั้งในระดับนโยบาย ผู้บริหารสถานี ซึ่งเห็นความสำคัญของประเด็นที่เป็นความเดือดร้อนของสังคมที่ต้องเร่งให้ความช่วยเหลือ จึงยอมปรับผังรายการและทุ่มทรัพยากรบุคคลทั้งนักข่าวในพื้นที่และส่วนกลาง เครื่องไม้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อรายงานสถานการณ์อย่างรวดเร็ว รายงานข้อมูลที่เจาะลึก รอบด้าน ทีมงานต้องลงพื้นที่เสี่ยงภัยอย่างมาก นอกจากนี้ สถานียังมีส่วนประสานงานให้ความช่วยเหลือต่างๆ รุดหน้าและตรงเป้าหมาย อีกทั้งได้สร้างแนวร่วมในการให้ความช่วยเหลือที่ดีเยี่ยม จึงทำให้ภาพรวมของการรายงานข่าว สมบูรณ์ รอบด้าน และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างแท้จริง

ดังนั้น **นโยบายและทิศทางของสถานี** จึงมีผลต่อภาพรวมการทำงานของนักข่าวด้วย สถานีโทรทัศน์แห่งนี้ได้ไม่สนับสนุนเวลาออกอากาศ มีเวลานำเสนอข่าวและสารคดีเชิงข่าวน้อยมาก หรือมีบรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการทำงานของผู้อยู่ข่าว ก็จะทำให้ นักข่าวขาดแรงจูงใจที่จะผลิตผลงานๆ ดี มีคุณภาพ แต่หากสถานีใด เห็นความสำคัญการทุ่มเทงบประมาณหรือสนับสนุนด้านต่างๆ ก็จะทำให้ผลงานสมบูรณ์และมีคุณค่ามากขึ้น

ทั้งนี้ ไม่มีผลงานใด สมควรได้รับรางวัลข่าวเหตุการณ์ ชมเชย

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

1. การประกวดรางวัลโทรทัศน์ ได้รับความสนใจจากสถานีโทรทัศน์ที่เน้นรายการข่าวสารสาระ แต่ก็ยังมีอีกหลายสถานีที่ยังไม่ส่งผลงานเข้าประกวด อาจสืบเนื่องจากหลายสาเหตุ ทั้งในแง่นโยบายของสถานี มีเวลานำเสนอข่าวน้อย อีกทั้งรูปแบบ ประเภทข่าว โดยเฉพาะข่าวสืบสวนสอบสวน ซึ่งต้องใช้เวลานานเพื่อติดตามเรื่อง หาข้อมูล มีความยากในการทำงานมากกว่าข่าวประเภทอื่น ในขณะที่ธรรมชาติของข่าวโทรทัศน์ เน้นที่ความรวดเร็ว ฉับไวของการนำเสนอข่าวสาร

ในขณะเดียวกัน รอบปีที่ผ่านมา มีเหตุการณ์สำคัญหลายเรื่องเกิดขึ้น หลายสถานีได้ผลิตผลงานที่ดีมีคุณภาพ แต่กลับไม่ได้ส่งเข้ามาประกวด ทำให้คณะกรรมการ มีข้อจำกัด ต้องพิจารณาเฉพาะผลงานที่ส่งเข้าประกวดเท่านั้น

คณะกรรมการตัดสินฯ และสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย จึงขอเรียกร้องให้สถานีโทรทัศน์ทุกแห่ง ได้ให้ความสำคัญและส่งเสริม สนับสนุนให้มีเวทีในการผลิตรายการข่าวและสารคดีเชิงข่าวที่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้มีทีมข่าวสืบสวนสอบสวนมากขึ้น รวมทั้งส่งผลงานเข้าประกวดในปีต่อไปมากขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม เป็นนิมิตรหมายที่ดี ที่ปีนี้ได้รับความร่วมมือจากสมาคมเคเบิลทีวีแห่งประเทศไทย และกลุ่มเคเบิลท้องถิ่น ส่งผลงานเข้าประกวดด้วย หลายเรื่องเลือกประเด็นได้น่าสนใจ หากได้พัฒนาทักษะในการผลิตรายการเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้ผลงานมีคุณภาพมากขึ้น

2. เมื่อพิจารณาผลงานในปีนี้พบว่า มีพัฒนาการที่ดีขึ้นหลายๆ ด้าน เช่น กรณีช้อนกลิ้ง เพื่อบันทึกข้อมูล หรือ ลักลอบให้ได้ภาพ และยุคหนึ่งนิยมใช้เป็นกรรมวิธีทำข่าวสืบสวนสอบสวน มีจำนวนลดลง ผู้สื่อข่าวรู้จักเคารพสิทธิส่วนบุคคลของผู้คนมากขึ้น และสรรหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลแทน อย่างไรก็ตาม ยังมีบางข่าวที่ไม่ระมัดระวังในการเสนอภาพข่าวเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน และเสนอข่าวโดยไม่เป็นกลาง ไม่รอบด้าน กลายเป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐ

3. ผลงานสารคดีเชิงข่าวที่ส่งเข้าประกวด ส่วนใหญ่เป็นประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งที่จริงแล้ว สามารถเลือกประเด็นในประเภทอื่นๆ เพื่อทำเป็นสารคดีเชิงข่าวได้เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็น การเมือง เศรษฐกิจ กีฬา บันเทิง หรือต่างประเทศ ดังนั้น จึงขอสนับสนุนให้ผู้สื่อข่าว ได้ผลิตสารคดีเชิงข่าวที่มีความหลากหลายมากขึ้น

ที่มา : หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2548

❑ ผลการตัดสินรางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ที่ผ่านมา ❑

ปี 2540 ●●●

1. รางวัลข่าวโทรทัศน์ยอดเยี่ยม ได้แก่ ผลงานข่าวอาชญากรรมชุด “ส่วยทางหลวง” สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ได้รับเงินสด 100,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
2. รางวัลชมเชย จำนวน 2 รางวัล รางวัลละ 50,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
 - 2.1 ผลงานข่าวชุด “โรคแอนแทรกซ์” สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
 - 2.2 ผลงานข่าว “ไล่ล่าขบวนค้าสิ่งของหนีภาษีทางทะเล/ทางบก” สถานีโทรทัศน์ไอทีวี
3. รางวัลข่าวเกียรติยศ ผลงานข่าว “คดีฆาตกรรมนายแสงชัย สุนทรวัฒน์ ผอ.อ.ส.ม.ท.” โดยนายสุรชา บุญเปี่ยม ผู้สื่อข่าวสถานีช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

ปี 2541 ●●●

1. รางวัลข่าวโทรทัศน์ยอดเยี่ยม ได้แก่ ข่าว “อุบัติเหตุเครื่องบินการบินไทย เที่ยวบินที่ ทีจี 261 ตกที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี” โดยทีมข่าวช่อง 11 ได้รับเงินสด 100,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
2. รางวัลชมเชย จำนวน 2 รางวัล ละ 50,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
 - 2.1 ข่าว “ส่วยทางด่วน-ส่วยปทุมวัน” โดยทีมข่าวไอทีวี
 - 2.2 ข่าว “ไฟสงครามชายแดนไทย-กัมพูชา” โดยทีมข่าวช่อง 9

ปี 2542 ●●●

1. รางวัลข่าวโทรทัศน์ยอดเยี่ยม ได้แก่ ข่าว “โง่การเลือกตั้ง” โดยทีมข่าวไอทีวี ได้รับเงินสด 100,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
2. รางวัลชมเชยสารคดีเชิงข่าว ได้แก่ สารคดีเชิงข่าว “โจรกรรมโบราณวัตถุ” โดยทีมข่าว ช่อง 3 ได้รับเงินสด 20,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

ปี 2543 ●●●

1. รางวัลข่าวโทรทัศน์ยอดเยี่ยมประเภทสืบสวนสอบสวน ได้แก่ข่าว “พระวันชัย” โดยทีมข่าวไอทีวี ได้รับเงินสด 100,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
2. รางวัลชมเชยประเภทข่าวเหตุการณ์ ได้แก่ข่าว “นาที่บุกชิงตัวประกันนักโทษพม่า” โดยทีมข่าวช่อง 9 ได้รับเงินสด 30,000 บาทพร้อมโล่เกียรติยศ

ปี 2544 ●●●

1. ข่าวสืบสวนสอบสวน
 - 1.1 ข่าวสืบสวนสอบสวนยอดเยี่ยม ได้แก่ “ข่าวบ่อนป่า” โดยสถานีโทรทัศน์ ITV ได้รับเงินสด 100,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
 - 1.2 ส่วนรางวัลชมเชยไม่มีผู้ใดได้รับรางวัล
2. สารคดีเชิงข่าว
 - 2.1 สารคดีเชิงข่าวยอดเยี่ยม ได้แก่เรื่อง “อิสระมุณี” โดยสถานีโทรทัศน์ ITV ได้รับเงินสด 50,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
 - 2.2 รางวัลชมเชยมี 2 รางวัล ได้แก่เรื่อง “การค้ามนุษย์ข้ามชาติจากไทยไปสหรัฐอเมริกา” โดยสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 และเรื่อง “สารตะกั่วหมู่บ้านคลิตี้” โดยสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ได้รับเงินสด 20,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
3. ข่าวเหตุการณ์
 - 3.1 ข่าวเหตุการณ์ยอดเยี่ยม ไม่มีผู้ใดได้รับรางวัล
 - 3.2 รางวัลชมเชย ได้แก่ “เหตุคลังแสงระเบิดที่จังหวัดนครราชสีมา” โดยสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ได้รับเงินสด 20,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

ปี 2545 ●●●

1. ข่าวสืบสวนสอบสวน
 - 1.1 ข่าวสืบสวนสอบสวนยอดเยี่ยม ไม่มีผู้ได้รับรางวัล
 - 1.2 รางวัลชมเชยมี 2 รางวัล ได้แก่ “เปิดโปงขบวนการแอบอ้างเป็นผู้วิเศษ(ศรเทพ ศรทอง)” โดยสถานีโทรทัศน์ ITV และข่าว “เปิดโปงขบวนการค้าแรงงานพม่า” โดยสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ได้รับเงินสด 30,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
2. สารคดีเชิงข่าว
 - 2.1 สารคดีเชิงข่าวยอดเยี่ยม ได้แก่ข่าว “ปฏิรูปการศึกษา: ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อใคร” โดยสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวี ช่องยูบีซี 8 ได้รับเงินสด 50,000 บาทพร้อมโล่เกียรติยศ
 - 2.2 รางวัลชมเชย ได้แก่ข่าว “วิทยุชุมชน : หลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน” โดยสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวี ช่องยูบีซี 8 ได้รับเงินสด 20,000 บาทพร้อมโล่เกียรติยศ
3. ข่าวเหตุการณ์ ไม่มีผู้ใดได้รับรางวัล

ปี 2546 ●●●

รางวัลโทรทัศน์

1. ข่าวสืบสวนสอบสวน
 - 1.1 ข่าวสืบสวนสอบสวนยอดเยี่ยม ไม่มีผู้ได้รับรางวัล
 - 1.2 รางวัลชมเชย มี 2 รางวัล ได้แก่ “บ่อขยะสารพิษ” จากสถานีโทรทัศน์ ไอทีวี และข่าว “เปิดโปงความไม่โปร่งใสในโรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์” จากสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ได้รับเงินรางวัลฯ ละ 30,000 บาทพร้อมโล่เกียรติยศ
2. สารคดีเชิงข่าว
 - 1.1 สารคดีเชิงข่าวยอดเยี่ยม ได้แก่เรื่อง “เด็กไทยกับยาเสพติด” จากสทท. 11 ได้รับเงินรางวัล 50,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
 - 1.2 สารคดีเชิงข่าวชมเชย ได้แก่ “เด็กติดเชื้อเอชไอวีถูกกีดกันไม่ให้เรียนหนังสือ” และ “โรงงานเถร...มั่งและเหลื่อม” จากสถานีโทรทัศน์ ไอทีวี ได้รับเงินรางวัลฯ ละ 20,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
3. ข่าวเหตุการณ์
 - 3.1 ข่าวเหตุการณ์ยอดเยี่ยม ไม่มีผู้ได้รับรางวัล
 - 3.2 ข่าวเหตุการณ์ชมเชย ได้แก่ “นักเรียนดีกัน” จากสถานีโทรทัศน์ไอทีวีได้รับเงินรางวัล 20,000 บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

รางวัลวิทยุ

1. ข่าวประกอบเสียง ทั้งรางวัลยอดเยี่ยมและชมเชย ไม่มีผู้ได้รับรางวัล
2. สารคดีวิทยุ
 - 2.1 สารคดีวิทยุยอดเยี่ยม ไม่มีผู้ได้รับรางวัล แต่มีผลงานที่เข้าเกณฑ์และพัฒนาได้ คณะกรรมการจึงมอบเป็นรางวัลดีเด่นแทน ได้แก่ “โศกนาฏกรรมแม่อาลัย” จากบริษัทไทยเดย์ดอทคอม จำกัด ได้รับเงินรางวัล 30,000 บาทพร้อมโล่เกียรติยศ
 - 2.2 สารคดีวิทยุชมเชย ได้แก่ “สืบ นาคะเสถียร” จากบริษัทไทยเดย์ดอทคอม จำกัด ได้รับเงินรางวัล 10,000 บาทพร้อมโล่เกียรติยศ

คณะกรรมการตัดสิน รางวัล

“ข่าว-สารคดีวิทยุยอดเยี่ยม” ประจำปี 2547

ของมูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย แต่งตั้งคณะกรรมการตัดสิน รางวัล “ข่าว-สารคดีวิทยุยอดเยี่ยม” ประจำปี 2547 ของมูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์ ดังนี้

1. นายศุทธิชัย บุณนาค	อุปนายก สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย	ประธาน
2. ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง	บริษัท วีชด็อก จำกัด	กรรมการ
3. นายบรรยงค์ สุวรรณผ่อง	นิตยสาร อีคอนนิวส์	กรรมการ
4. นางสาวรุ่งมณี เมฆโสภณ	นักวิทยุอิสระ อดีตผู้สื่อข่าววิทยุบีบีซี	กรรมการ
5. ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์	ประธาน สถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชน	กรรมการ
6. นางสาวจันทรา ชัยนาม	บริษัท สตูดิโอ 107 ไทยแลนด์ จำกัด	กรรมการ
7. อาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว	คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการ
8. นายฉัตรชัย เชื้อรามัญ	สำนักข่าวเด็กและเยาวชน(ขบวนการตาสิบประด)	กรรมการ
9. นางสาวณาทยา แววีร์คุปต์	อุปนายก สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย	กรรมการ เลขานุการ

คณะกรรมการกลั่นกรอง รางวัล

“ข่าววิทยุ-สารคดีวิทยุยอดเยี่ยม” ประจำปี 2547

ของมูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรอง รางวัล “ข่าว-สารคดีวิทยุยอดเยี่ยม” ประจำปี 2547 ของมูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์ ดังนี้

1. นางสาวณาทยา แววีร์คุปต์	อุปนายก สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย	ประธานคณะกรรมการ
2. นางสาวอนุดี เขียวสกุล	นักจัดรายการวิทยุอิสระ อดีตผู้สื่อข่าววิทยุบีบีซี	อนุกรรมการ
3. นางสาวภัทราพร สังข์พวงทอง	รายการร่วมด้วยช่วยกัน	อนุกรรมการ
4. นางสาวอมรรัตน์ ล้อธิธร	ไทยเดย์ดอทคอม	อนุกรรมการ
5. นายวิสุทธิ คมวัชรพงศ์	บริษัท อ.ส.ม.ท จำกัด(มหาชน)	อนุกรรมการ

ติดตามรายละเอียดหลักเกณฑ์การประกวดได้จาก www.thaibja.org

คณะกรรมการตัดสิน ประเภทรางวัล
“ข่าวโทรทัศน์ยอดเยี่ยม” ประจำปี 2547
ของมูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย แต่งตั้งคณะกรรมการตัดสิน ประเภทรางวัล “ข่าวโทรทัศน์ยอดเยี่ยม” ประจำปี 2547 ของมูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์ ดังนี้

1. นายสมชาย กรุสวนสมบัติ	กรรมการมูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์	ประธาน
2. นายพงษ์ศักดิ์ พยัณวิเชียร	กรรมการมูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์	กรรมการ
3. นายสมชาย แสงการ	นายก สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย	กรรมการ
4. นายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยหรือผู้แทน		กรรมการ
5. ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล	ที่ปรึกษา สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย	กรรมการ
6. นายอนุสรณ์ ศรีแก้ว	คณบดี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต	กรรมการ
7. นายสกุล บุญยทัต	มหาวิทยาลัยศิลปากร	กรรมการ
8. นายรุจน์ โกมลบุตร	คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	กรรมการ
9. ดร.ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์	คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	กรรมการ
10. ประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อหรือผู้แทน		กรรมการ
11. ดร.โคทม อารียา		กรรมการ
12. นายวสันต์ ภัยหลีกลี้	เครือข่ายผู้จัดการ	กรรมการ
13. นายพัชระ สารพิมพา	เลขาธิการ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการกลั่นกรอง รางวัล
“ข่าวโทรทัศน์ยอดเยี่ยม” ประจำปี 2547
มูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองรางวัล “ข่าวโทรทัศน์ยอดเยี่ยม” ประจำปี 2547 ของมูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์ ดังนี้

1. นายพัชระ สารพิมพา	เลขาธิการ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย	ประธานคณะกรรมการ กลั่นกรอง
2. นายปฏิวัติ วลีชาติ	นายทะเบียน สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย	อนุกรรมการ
3. นายไพศาล มังกรไชยา	สำนักข่าว จีจีสี่นิวส์	อนุกรรมการ
4. นางสุวรรณา อุยานันท์	บริษัท ลิทธิณี ศรีเอช จำกัด	อนุกรรมการ
5. นายรัชชัย กฤติยาภิชาติกุล	บริษัท โกลบอลอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด	อนุกรรมการ

วิทยุชุมชนไทย

ปัญหาที่รัฐปล่อยปละและแก้ไขไม่ตรงจุด

โดย มงคล บางประกา

วิทยุชุมชน นับเป็นสื่อสารมวลชนแขนงใหม่สำหรับประเทศไทย ที่เกิดขึ้นซ้ำเมื่อเทียบกับหลาย ๆ ประเทศ ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้อาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่อะไรมากมายนัก แต่สาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยเพิ่งจะรับรู้เรื่องของสื่อวิทยุชุมชน เพราะประเทศไทยซึ่งปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยมา 73 ปี ตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา แต่ยังไม่เคยมีประชาธิปไตยของคลื่นวิทยุ และคลื่นโทรทัศน์สำหรับประชาชนคนไทยเลย เพราะเจ้าของคลื่นทั้งหลายจะถูกผูกขาดเป็นของหน่วยงานภาครัฐและทหารทั้งสิ้น แล้วนำมาขายสัมปทานหรือให้เช่าช่วงกับบริษัทเอกชนทุนหนาอีกต่อหนึ่ง คลื่นวิทยุสื่อสารมวลชน จึงไม่เคยมีพื้นที่ว่างสำหรับวิทยุเล็ก ๆ ที่กระจายเสียงเพื่อคนในชุมชน และไม่แสวงหากำไร

นางสาวมรรยาท พงษ์ไพบูลย์ ผู้ปฏิบัติงานภาคสนามจากโครงการพัฒนาวิทยุชุมชน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ให้นิยามกับวิทยุชุมชนว่า วิทยุชุมชน คือเครื่องมือที่แสดงถึงสิทธิของชุมชน และการกระจายอำนาจสู่คนตัวเล็กๆ เป็นสื่อทางเลือกที่ทำให้โอกาสแก่ทุกคนในชุมชนได้มีสิทธิและเสรีภาพที่เท่าเทียมกันในการสื่อสารตามความต้องการของชุมชนผ่านสื่อวิทยุ เป็นการดำเนินการด้วยใจอาสาสมัคร ไม่แสวงหาผลประโยชน์หรือกำไร โดยมุ่งหวังที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดความดีงามแก่ชุมชน ปลุกจิตสำนึกชุมชน เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน และพัฒนาคุณภาพของคนในชุมชน รวมทั้งหล่อหลอมชุมชนให้เกิดความสามัคคี อันเป็นการเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

ดร.กาญจนา แก้วเทพ อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขียนไว้ใน

บทความเรื่อง “คู่มือวิทยุชุมชน” กล่าวถึงการกำเนิดของวิทยุชุมชนในประเทศไทยว่า ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่มีลักษณะปฏิรูปทางการเมืองและส่งเสริมประชาธิปไตยแก่ประชาชนอย่างมาก ในส่วนที่เกี่ยวกับสื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อประเภทที่ใช้คลื่นความถี่แม่เหล็กไฟฟ้าเช่นวิทยุ นั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เล็งเห็นความจำเป็นที่จะให้มีการจัดสรรคลื่นความถี่อย่างเป็นธรรมให้แก่หน่วยงานทั้งของรัฐ องค์กรเอกชน ไปจนถึงประชาชนในตำบลหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลออกไปในทุกที่ของประเทศไทย โดยมีความหวังว่า คลื่นความถี่เหล่านี้จะไม่เพียงถูกใช้เพื่อส่งข่าวสารจากรัฐไปสู่ประชาชนทางเดียวเช่นที่เคยเป็นมา แต่จะถูกนำมาใช้เพื่อให้ประชาชนส่งข่าวสารกลับมายังรัฐ และให้ประชาชนได้ส่งข่าวสารถึงกันเองในแนวระนาบ เพื่อให้ข่าวสารที่แพร่กระจายหลากหลายนี้ มีบทบาทในการช่วยสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

“หัวใจสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 นี้ คือ ข้อความในมาตรา 40 ที่ระบุเอาไว้ว่า “คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสาธารณะของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ กล่าวคือเป็นของชาติ ไม่ใช่ของรัฐ หรือรัฐบาลอีกต่อไปแล้ว ข้อความในมาตราดังกล่าวเท่ากับเป็นการกฤษฎาให้วิทยุชุมชนในความหมายที่แท้จริง มีโอกาสที่จะถือกำเนิดได้ในสังคมไทย และรัฐบาลในขณะนั้นได้ขานรับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ด้วยการมอบนโยบายให้กรมประชาสัมพันธ์และองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) จัดทำโครงการวิทยุชุมชนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541” บทความดังกล่าวระบุ

แต่ทุกวันนี้ วิทยุชุมชนที่สังคมได้รับรู้ กลับมีแต่ด้านลบ กล่าวคือ ครอบคลุมวิทยุ การบิน ครอบคลุมความถี่วิทยุอื่น ครอบคลุมการรับชมโทรทัศน์ ครอบคลุม

การสื่อสารโทรคมนาคมของหน่วยงานภาครัฐ เช่นการสื่อสารของวิทยุตำรวจ เป็นวิทยุเถื่อน กระจายเสียงด้วยถ้อยคำไม่สุภาพ ไม่มีคุณภาพ ตลอดจนกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอย่างรุนแรง ปลุกระดมให้โค่นล้มรัฐบาล ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นข้อหาที่ภาครัฐตั้งขึ้น ทั้งที่ภาครัฐเองก็ละเลยปล่อยให้เกิดสถานการณ์วิทยุที่ไม่ได้รับอนุญาตเหล่านี้ ขยายจำนวนจากหลักร้อย เป็นหลัก 3,000 – 5,000 แห่งในปัจจุบัน ด้วยการเต็มใจออกประกาศอนุญาตให้มีโฆษณาได้ไม่เกินชั่วโมงละ 6 นาที ท่ามกลางกระแสข่าวว่ามีเจ้าหน้าที่ ข้าราชการรัฐเป็นฝ่ายแนะนำ เสนอขายอุปกรณ์และบริการติดตั้งไปนำเสนอให้ประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ตั้งสถานีวิทยุ โดยอาศัยใบอนุญาตของวิทยุชุมชน ทั้งที่รัฐเองเป็นผู้ประกาศว่าเป็นสถานีวิทยุที่ผิดกฎหมาย

จากรายงานการสำรวจของกรมประชาสัมพันธ์ ที่เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการตามร่างมาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราวจตุตถปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน เมื่อ

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2546 พบว่าในช่วงต้นของการเกิดวิทยุชุมชน มีจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนเพียงราว 170 แห่งเท่านั้น และ 145 สถานีในจำนวนนี้ เป็นวิทยุชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน SIF (Social Investment Fund) โดยยึดนิยามของวิทยุชุมชน คือไม่แสวงหาผลกำไร และดำเนินการโดยคนในชุมชน แต่หลังจากกองงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ(กทช.) ซึ่งมีนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ประชุมเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2547 ได้มีมติกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติม โดยมีหัวข้อที่สำคัญคือ ข้อ 7 ให้วิทยุชุมชนสามารถมีโฆษณาได้ไม่เกินชั่วโมงละ 6 นาทีเป็นต้นมา ปรากฏว่าจำนวนสถานีวิทยุชุมชนเพิ่มสูงขึ้นเป็นหลักพันสถานี ซึ่งการสำรวจล่าสุด

ของกรมประชาสัมพันธ์ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2548 พบว่ามีจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนทั่วประเทศ ที่จดทะเบียนกับกรมประชาสัมพันธ์ รวม 1,910 ราย และไม่ได้จดทะเบียนอีกราว 700 ราย และเชื่อว่าจนถึงวันนี้ จำนวนสถานีวิทยุชุมชนน่าจะพุ่งสูงขึ้นเกิน 3,000 รายแล้ว

กล่าวได้ว่าจำนวนสถานีวิทยุชุมชนที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากแรงจูงใจจากผลประโยชน์ทางธุรกิจ และการถูกผลักดันออกจากพื้นที่สัมปทานหรือเข้าช่วงเวลาของนักจัดรายการวิทยุมืออาชีพจำนวนมาก เนื่องจากแบกรับค่าเช่าเวลาที่พุ่งสูงไม่ไหว กอปรกับหน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจเจ้าของคลื่นเดิม เรียกคลื่นความถี่ให้เช่ากลับคืนมาเพื่อดำเนินการเอง ดังเช่นที่เกิดขึ้นชัดเจนในกรณีของคลื่น อ.ส.ม.ท. เนื่องจากเกรงว่าเมื่อมีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กทช.) ขึ้น คลื่นที่เอาไปให้เอกชนเช่าจะถูกตีความว่าหน่วยงานรัฐเจ้าของคลื่นเดิมไม่มีกำลังคนและประสิทธิภาพในการบริหาร อาจถูก กทช. เรียกคืนเพื่อจัดสรรใหม่ เป็นเหตุให้นักจัดรายการมืออาชีพ หันไปจับจองพื้นที่ด้วยการตั้งสถานีวิทยุเพื่อประกอบธุรกิจเล็กๆ ในท้องถิ่น โดยอาศัย

ช่องว่างของการเกิดวิทยุชุมชน ซึ่งเป็นที่มาของการรวมตัวเป็นเครือข่าย เช่น เครือข่ายผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยุท้องถิ่นไทย (Thai Local Broadcasters Network) ที่มีนางสาว สกาว สืบสายเชื้อ เป็นประธาน และเครือข่ายวิทยุชุมชนคนรักถิ่น ที่มีนายสมบัติ พิมพ์แสง เป็นประธาน

นอกจากนี้ยังมีวิทยุชุมชนสายวัดจำนวนมาก ทั่วประเทศ และธุรกิจสื่อบันเทิงขนาดใหญ่ ที่ขอยึดทั้งพื้นที่สัมปทาน และพื้นที่วิทยุชุมชน รวมทั้งธุรกิจระดับชาติ เช่น บริษัทปยุตต์บางแห่ง ที่เห็นช่องทางการจ่ายค่าโฆษณาถูกลดลงด้วยการตั้งสถานีวิทยุขึ้นมาเอง รวมทั้งบรรดา ส.ส. สว. นักการเมืองท้องถิ่น ที่พากันตั้งหรือสนับสนุนการตั้งสถานีวิทยุเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง จำนวนสถานีวิทยุที่เพิ่มมากขึ้น

ท่ามกลางจำนวนคลื่นที่จำกัด และพื้นที่ที่รศมี การกระจายเสียงทับซ้อนกันนี้เอง เป็นต้นตอของปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้นทั้งสิ้น

นายมนัส ทรงแสง
รองเลขาธิการ กทช. กล่าวไว้ในรายการวิทยุ “บันทึกสถานการณ์” สถานีวิทยุ

กระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2545 ว่า “นอกจากการนำเข้าเครื่องส่งที่ไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งผิดกฎหมายแล้ว ยังมีองค์กรที่ยังไม่ได้เกิดขึ้น คือ กทช. ที่จะมาให้ใบอนุญาตประกอบกิจการวิทยุ โทรทัศน์ ดังนั้นที่เรียกว่า สถานีวิทยุชุมชน ก็ถือว่าเป็นสถานีวิทยุเถื่อนทั้งสิ้น

จนต่อมารัฐบาลได้ออกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2545 ให้มีมาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราว เพื่อให้กิจการต่าง ๆ ดำเนินไปได้ ในระหว่างที่ยังไม่มี กทช. โดยประชาชนได้ร้องขอใช้คลื่นความถี่ และมีการเปิดสถานีวิทยุชุมชนมากขึ้น จึงให้เรียกว่าจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนแทน และมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2545 กำหนดหลักเกณฑ์ให้ใช้กำลังส่งไม่เกิน 30 วัตต์ เสาอากาศสูงจากพื้นไม่เกิน 30 เมตร และรัศมีกระจายเสียงไม่เกิน 15 กิโลเมตร”

“เรามีทีมสำรวจออกไป ถ้าไม่รู้ร้อนเตือนแล้วก็ยังเฉยเราก็ต้องใช้มาตรการเด็ดขาดออกไป เพราะหลายคนบอกว่าถ้าเกิดมีอบขึ้นมากทำไง ผมก็บอกว่าตอนนี้ก็มีอยู่สองฝ่ายแล้วละ ฝ่ายหนึ่งก็คือฝ่ายประชาชนที่ต้องการให้จับให้หมด ร้องเรียนมาเยอะมาเมื่อไหร่จะจับ ตอนนี้ก็ชัดเจนแล้วครับว่าดำเนินการ อยากเรียนให้ประชาชนเป็นหูเป็นตา เพราะเป็นเรื่องที่ต้องจัดระเบียบ อาจจะดูความแรงว่าทวนก็ให้แจ้งมาเลย” นายมนัสกล่าวในรายการเดียวกัน

นี่คือจุดเริ่มต้นของการจัดระเบียบ ซึ่งต่อมานายสุรพันธุ์ เวชชาชีวะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายก ฯ ก็ได้กำหนดเส้นตายในวันที่ 16 มิถุนายน 2548 ให้เป็นวันเริ่มต้นจัดการวิทยุชุมชนที่ทำการรอบอย่างจริงจัง และเริ่มมีการปิดสถานีและเอาผิดทางกฎหมายขึ้น

อย่างไรก็ตามเมื่อรัฐได้ปล่อยปละละเลยกฎหมายวิทยุที่ผิดกฎหมายมาเป็นเวลานาน จนเกิดความเดือดร้อนและร้อนเรียนขึ้นจากประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย รัฐก็ได้เข้ามาทำบทบาทด้วยการจัดระเบียบ ใช้อำนาจตามช่องทางกฎหมายที่มีอยู่ จับกุม ควบคุม และกำกับจนสร้างบรรยากาศแห่งความหวาดกลัว หวาดละแวง และทำให้ภาพวิทยุชุมชนกลายเป็นภาพลบในสังคม โดยที่รัฐเองไม่ได้ทำหน้าที่ที่ควรจะทำ คือการส่งเสริมบทบาทของวิทยุชุมชนที่แท้จริงเพื่อรองรับการได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ในสัดส่วนภาคประชาชนไม่ต่ำกว่า 20 % ตามข้อบัญญัติมาตรา 40 แห่งรัฐธรรมนูญเท่าที่ควรแต่อย่างใด

“วิทยุชุมชนที่ชาวบ้านทดลองทำอยู่นั้น คนที่สื่อกับคนที่ฟังเป็นพวกเดียวกัน เอาเรื่องท้องถิ่นมาสื่อ และทำให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างรวดเร็ว แต่กรมประชาสัมพันธ์กลับมาก่อว่าเป็นการผิดกฎหมาย ที่จริงแล้วกฎหมายต่างหากที่ผิดที่ต้องปฏิรูปบทกวีเอาความถูกต้องเป็นใหญ่” นพ.ประเวศ วะสี ราษฎรอาวุโสเคยกล่าวไว้ตอนหนึ่ง ในการอภิปรายในหัวข้อ “พลังสื่อกับการแก้ปัญหาสังคมไทย” เนื่องในในงานชุมนุมก่อตั้งสหพันธ์วิทยุชุมชนแห่งประเทศไทย ที่หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2545

นพ.ประเวศ วะสี

ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์

ดร. เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ ประธานสถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชนกล่าวว่า การที่รัฐเปิดกติกามีการโฆษณาในวิทยุชุมชนได้ เป็นการทำลายหลักการวิทยุชุมชน และส่งผลให้สังคมรับรู้เกี่ยวกับวิทยุชุมชนในขณะนี้มีแต่ด้านความเสียหาย รบกวนคลื่นนั้นคลื่นนี้ ขณะที่หลักสำคัญของการปฏิรูปสื่อด้วยการสนับสนุนวิทยุชุมชนที่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ กลับไม่มีการดำเนินการใดๆ จากภาครัฐ ซ้ำยังมีความพยายามเข้ามาท้าวท่ายุทศิบบอำนาจของ กสช. ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่นพยายามเป็นเจ้าภาพ การทำแผนแม่บท และมีแนวคิดจะรักษาการแทนอำนาจของ กสช. เป็นต้น นักวิชาการและนักวิชาชีพจึงสมควรจะสื่อสารให้สังคมเข้าใจถึงประโยชน์ที่แท้จริงของวิทยุชุมชน ที่มีต่อสังคมไทย

สำหรับทางออกของปัญหายุ่งยากเรื่องการรบกวนคลื่นในเหตุการณ์เฉพาะหน้านั้น เรียกได้ว่าทุกฝ่ายต่างก็เผารออัศวินขี่ม้าขาวที่ชื่อ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ซึ่งยังไม่มีใครรู้ว่าอัศวินทั้ง 7 คนนี้ขี่ม้าสีขานหรือเปล่า แต่ในขณะที่ฝุ่นยังตลบเมื่อปัญหาวิทยุชุมชนนับพันแห่งทั่วประเทศยังคงคลื่นรบกวนคลื่นวิทยุทางราชการ รวมทั้งการแข่งขันกันด้วยการส่งคลื่นกำลังแรงกว่า เสาที่สูงกว่า เพื่อขยายขอบเขตการกระจายเสียงของสถานีของตัวเองให้ไกลเปลี่ยนจากสถานีอื่น มาตรการ 30 - 30 - 15 ของกรมประชาสัมพันธ์ จึงถูกนำมาใช้อย่างเคร่งครัดขึ้น แต่หลายฝ่ายก็ยังเห็นตรงกันว่า ภาวการณ์เช่นนี้คือภาวะที่เรียกว่ามือใครยาวสาวได้สาวเอา จนกว่าจะมีกรรมการกลางมาตัดสิน

นายไพศาล ศรีจรัสจรรยา CEO แห่งคลื่นวิทยุหลัก R.K. Media กล่าวว่า วิทยุชุมชนมีทั้งข้อดีและข้อเสีย จึงควรพิจารณาถึงการมีอยู่ให้ดี อย่างไรก็ตามขณะนี้ผู้ประกอบการคลื่นหลักยังไม่ได้รับผลกระทบทางด้านการถูกแบ่งส่วนโฆษณามากนัก จึงคิดว่า อดทนรอไปจนกว่ามี กสช.มาทำการแบ่งสรรคลื่นให้ ปัญหาก็คงยุติได้ ในขณะที่เครือข่ายวิทยุธุรกิจท้องถิ่นไทย หรือ กลุ่มนักจัดรายการอิสระรายเล็กๆ ที่เรียกตัวเองว่า SME ก็มีท่าทีชัดเจนว่า ต้องการให้ กสช.

แบ่งสัดส่วนคลื่นวิทยุให้แก่กลุ่มนี้ด้วย อย่าคำนึงถึงแต่ผู้ประกอบการรายใหญ่ เช่นเดียวกับ สหพันธ์วิทยุชุมชนแห่งชาติ ซึ่งมีนายวิเชียร คุตตวัส ผู้ประสานงาน กล่าวในนามเครือข่ายว่า กรมประชาสัมพันธ์ควรทำให้ระเบียบ 30-30-15 ของตัวเองมีความศักดิ์สิทธิ์ ไม่ใช่ขอระเบียบมาแล้วใครนี่ก็จะละเมิดก็ได้ ส่วนในอนาคต กสช.ควรพิจารณาถึงการมีวิทยุชุมชนว่า เหลือ 1 ชุมชน 1 สถานีก็น่าจะเพียงพอแล้ว และควรมีคณะกรรมการ 3 ฝ่าย ได้แก่ ราชการ นักวิชาการ และ ฝ่ายวิทยุชุมชน เป็นผู้กำกับดูแลเกี่ยวกับวิทยุชุมชน เพื่อจะได้ไม่มีการออกระเบียบที่ไม่รอบคอบและสร้างปัญหาขึ้นอีก อย่างเช่น กรณีที่อนุญาตให้วิทยุชุมชนมีโฆษณา เป็นต้น

ดร. เอื้อจิต ก็ได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาเร่งด่วน 4 ข้อ ได้แก่ ให้รัฐจัดกิจกรรมระดับประเทศ เพื่อให้ผู้ประกอบการวิทยุชุมชน นักวิชาการทำการศึกษาวิจัย และให้แหล่งเงินทุนสนับสนุนกระบวนการวิทยุชุมชน โดยกำหนดลักษณะการประกอบการที่ชัดเจน สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ คือ

1. สนับสนุน หรือสั่งการให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตีความรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบ เพื่อกำหนดคำอธิบายที่ถูกต้องชัดเจนของผู้ประกอบการ และลักษณะการประกอบการวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ภาคประชาชน และเอกชน ที่ควรมีลักษณะการประกอบการทั้ง S M และ L

2. เปิดโอกาสให้ผู้เข้ามาประกอบการวิทยุเอกชนเพื่อธุรกิจที่ได้ดำเนินการแล้วตามประกาศกรมประชาสัมพันธ์ ได้มีโอกาสพบกันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดและรับฟังแนวคิดนโยบายจากรัฐมนตรี เพื่อสร้างคำอธิบายที่ถูกต้องตามข้อสอง

3. ดำเนินการแก้ปัญหาความสับสนวุ่นวายของการใช้คลื่นวิทยุที่เกิดขึ้นอย่างมีธรรมาภิบาล โดยการกำหนดคำอธิบายที่ถูกต้องชัดเจนตามกระบวนการข้อ 1 - 3 แล้วทำการสำรวจตามหลักเกณฑ์ และสั่งหยุดการดำเนินการสำหรับผู้ที่ทำผิดหลักเกณฑ์อย่างเด็ดขาด โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ขณะเดียวกันต้องมีการสัมมนาระดับประเทศกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสื่อวิทยุ และโทรทัศน์ในปัจจุบัน เพื่อให้สาธารณะได้ทราบแนวนโยบาย

การดำเนินการเพื่อสนองเจตนารมณ์ในรัฐธรรมนูญ และข้อเสนอระยะยาวอีก 1 ข้อคือ

4. ควรให้มีกระบวนการยุติธรรม โดยมีหน่วยงาน เช่น กระทรวงยุติธรรม รับผิดชอบเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น ทั้งในความรู้สึก ความเข้าใจของสังคม การเสียประโยชน์ของผู้บริโภค สื่อตรวจสอบกระบวนการได้มาของประกาศกรมประชาสัมพันธ์ที่ให้วิทยุชุมชนมีโฆษณาได้ เพราะส่งผลกระทบมากมายตามมา ทั้งนี้เพื่อกำหนดมาตรฐานต้นแบบให้องค์กรอิสระที่จะมาดูแลคลื่นวิทยุและสื่ออื่นๆ

อย่างไรก็ตามล่าสุดก่อนที่จะปิดต้นฉบับบทความชิ้นนี้ มีเสียงจากรัฐบาลผ่าน ดร.กณพ เกตุชาติ เลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (สุรนนท์ เวชชาชีวะ) ว่ารัฐบาลกำลังมีแนวนโยบายที่จะหารือกับทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน ทั้งวิทยุภาครัฐ กรมประชาสัมพันธ์ วิทยุการบิน กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) สหพันธ์วิทยุชุมชน เครือข่ายวิทยุชุมชนคนรักถิ่น เครือข่ายวิชาชีพวิทยุท้องถิ่นไทย และนักวิชาการ คือดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และประธานคณะกรรมการปฏิรูปสื่อ (คปส.) ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ ประธานสถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชน รวมทั้งองค์กรวิชาชีพสื่อ เช่นสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ภายในเดือนตุลาคม เพื่อหารือประเมินสถานการณ์ และรับฟังข้อเสนอแนวทางที่รัฐจะขอให้ปิดการดำเนินการของจุดปฏิบัติการวิทยุชุมชนทั่วประเทศ เพื่อปรับมาตรการทั้งเรื่องกรอบ เทคนิค และเนื้อหาของความเป็นวิทยุชุมชนที่แท้จริง จากนั้นจะจัดให้ใช้ความถี่ตามที่กรมประชาสัมพันธ์มีอยู่ 1,500 คลื่นทั่วประเทศ โดย กทช. จะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในด้านเทคนิคเพื่อป้องกันการฟุ้งกระจาย ส่วนกรมประชาสัมพันธ์ จะช่วยอบรมในด้านเนื้อหา และการจัดรายการ ก่อนที่จะรอกสช. มาจัดสรรคลื่นความถี่อีกครั้ง

สุดท้ายอนาคตของวิทยุชุมชนจะเป็นอย่างไร แน่แน่นอนจะต้องขึ้นกับประชาชนเจ้าของคลื่นความถี่ตามนิยามของรัฐธรรมนูญเป็นสำคัญ เพราะหากประชาชนเล็งเห็นประโยชน์และความสำคัญของวิทยุชุมชนแล้ว ต่อให้ กสช. กทช. รัฐบาล หรือใครก็ตามที่ถืออำนาจตามกฎหมาย ก็ไม่มีใครจะใหญ่กว่าเสียงของประชาชนอย่างแน่นอน

ลำดับเหตุการณ์วิทยุชุมชน

วันเดือนปี	เหตุการณ์	หมายเหตุ
16 ก.ค. 2545	คณะรัฐมนตรีมอบหมายสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปศึกษาและกำหนดมาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราวเพื่อควบคุมดูแลการใช้คลื่นความถี่ของวิทยุชุมชน	
24 มิ.ย. 2546	คณะรัฐมนตรีอนุมัติร่างมาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราวจตุปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน	
22 ก.ค. 2546	กรมประชาสัมพันธ์ มอบหมายให้กรมไปรษณีย์โทรเลข สํารวจข้อมูลวิทยุชุมชนที่กำลังดำเนินการและจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุชุมชนตามความเหมาะสม	
10 พ.ย. 2546	คณะกรรมการดำเนินการตามร่างมาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราวจตุปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน รับทราบมติให้ยกเว้นมาตรา 80 พรบ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ โดยจะมอบให้อบต. เป็นผู้ดำเนินการวิทยุชุมชนแทน	มีสถานีวิทยุชุมชนอยู่ 170 แห่ง และสังคมคัดค้านการให้อบต. ดำเนินการแทน
13 ก.พ. 2547	คณะกรรมการ กกช. มีมติ ตั้งอนุกรรมการกำกับดูแลการดำเนินการวิทยุชุมชน มีนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน	
24 พ.ค. 2547	นายเสถียร จันทิมา เจ้าของวิทยุชุมชนอ่างทอง ขึ้นศาลในข้อหาหมิ่นประมาทด้วยวาจาในครอบครองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการขูดคู้กรณีทุจริตและมีการออกอากาศตำหนิข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในจังหวัด จนกระทั่งมีแรงกดดันให้กรมไปรษณีย์โทรเลขเป็นโจทก์สั่งฟ้องและให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปยึดอายัดเครื่องส่งและเสาอากาศไว้	เป็นคดีประวัติศาสตร์คดีแรกเกี่ยวกับวิทยุชุมชน
3 ก.ย. 2547	คณะกรรมการ กกช. พิจารณากรอบการเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน มีมติกำหนดหลักเกณฑ์ 10 ข้อ โดยมีข้อ 7 คือให้มีโฆษณาได้ไม่เกินชั่วโมงละ 6 นาที	สหพันธ์วิทยุชุมชนทั้ง 143 สถานี ไม่ได้รับเชิญให้มีส่วนร่วม
27 ต.ค. 2547	คณะกรรมการ กกช. มีมติรับสมัครวิทยุชุมชนเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน ระหว่าง 1 พ.ย. -31 ธ.ค. โดยต้องวางหลักประกันเป็นเงิน 5,000 บาท	
15 พ.ย. 2547	กรมประชาสัมพันธ์มีหนังสือเวียนห้ามข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของตนเข้าไปดำเนินการวิทยุชุมชนและเคเบิลทีวี	ปัจจุบันมีหลายหน่วยราชการตั้งสถานีวิทยุชุมชนขึ้น

ลำดับเหตุการณ์วิทยุชุมชน

วันเดือนปี	เหตุการณ์	หมายเหตุ
24 พ.ย. 2547	กองงาน กกช. กำหนดกรอบแผนความถี่ เช่น กำลังส่งไม่เกิน 30 วัตต์ เสาอากาศสูงไม่เกิน 30 เมตร และรัศมีกระจายเสียงไม่เกิน 15 กิโลเมตร	
28 พ.ย. 2547	คณะอนุกรรมการการดำเนินการวิทยุชุมชน มีมติให้กรมประชาสัมพันธ์หารือกับสมาพันธ์วิทยุชุมชนแห่งชาติ สมาคมนักข่าววิทยุโทรทัศน์ไทย สมาคมวิทยุชุมชนคนรักถิ่น มูลนิธิเพื่อคุณธรรมและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง เรื่องรับฟังความเห็นเกี่ยวกับการให้มีโฆษณาในวิทยุชุมชน ในวันที่ 8 ธ.ค. 2547	หลังจากหารือแล้ว กกช. ก็ยังไม่มี การดำเนินการใดใดจนปัจจุบัน
14 ธ.ค. 47	คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ วุฒิสภา ร่วมกับหลายหน่วยงาน จัดเวทีเสวนาใหญ่ที่รัฐสภา เรื่อง “วิทยุชุมชนเพื่อสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมและประชาธิปไตย”	ผู้แทนเครือข่ายวิทยุชุมชนทั่วประเทศมีข้อสรุปร่วมกันยืนยันไม่เข้าร่วม โครงการกับ กสท. พร้อม กับเรียกร้องให้ยกเลิกโครงการนี้ทันที และยืนยันว่า วิทยุชุมชนที่แท้จริง ต้องไม่มีโฆษณา
24 ธ.ค. 2547	คณะกรรมการการดำเนินการวิทยุชุมชนมีมติให้ดำเนินการประชุมรับฟังความเห็นแต่ละภูมิภาคและให้เลื่อนการปิดรับคำขอเข้าร่วมโครงการ เพื่อชะลอโครงการรอกการแต่งตั้ง กสท.	รัฐเริ่มตัดสินใจยุติการยุ่งเกี่ยวกับวิทยุชุมชนโดยให้รอ กสท.
31 ม.ค. ถึง 16 ก.พ. 2548	กรมประชาสัมพันธ์จัดสัมมนาชี้แจงการดำเนินการวิทยุชุมชนทั่วประเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบของวิทยุชุมชน	
12 เม.ย. 2548	สถานี “วิทยุชุมชนคนรักประชาธิปไตยเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค” คลื่น F.M 92.25 Mhz อ้างว่าถูกคุกคามเพราะวิพากษ์รัฐบาล	
14 พ.ค. 2548	กรมประชาสัมพันธ์จัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นจากวิทยุภาคีวิทยุกระแสหลัก ประชาสัมพันธ์จังหวัดวิทยุการบิน เพื่อรับฟังผลกระทบจากวิทยุชุมชน	รมต.สำนักนายกรัฐมนตรีประกาศต้องจัดการวิทยุชุมชนที่รบกวนวิทยุการบินอย่างเด็ดขาด
31 พ.ค. 2548	นายอนุสรณ์ ศรีแก้ว นักวิชาการ อดีต กก.สรรหากสท. เปิดเผยข่าวว่าทราบจากผู้ใหญ่ของรัฐบาล ว่าหาก กสท. เกิดไม่ทัน จะมีการออกพระราชกำหนดให้รัฐใช้อำนาจแทน กสท. ไปก่อน	

ลำดับเหตุการณ์วิทยุชุมชน

วันเดือนปี	เหตุการณ์	หมายเหตุ
6 มิ.ย. 2548	เครือข่ายผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยุท้องถิ่นไทย (วทท.) ยื่นหนังสือต่อรัฐมนตรีประจำสำนักนายกฯ ขอผ่อนผันมาตรการ เรียกร้องให้เพิ่มกำลังส่งไม่เกิน 500 วัตต์ เสาสูงไม่เกิน 60 เมตร รัศมีกระจายเสียงครอบคลุมหนึ่งจังหวัด และให้มีโฆษณาในท้องถิ่นได้ไม่เกิน 70 % สำหรับวิทยุท้องถิ่นที่ไม่ใช่วิทยุชุมชน	
7 มิ.ย. 2548	นายสุรนนท์ เวชชาชีวะ รมต. ประจำสำนักนายกฯ 1 รับฟังเวทีประชาคมวิทยุชุมชน ที่ขอนแก่น และร้อยเอ็ด	
10 มิ.ย. 2548	นายสุรนนท์ เวชชาชีวะ รมต. ประจำสำนักนายกฯ 1 รับฟังเวทีประชาคมวิทยุชุมชน ที่เชียงใหม่	
11 มิ.ย. 2548	เว็บไซต์ fm9225.com ซึ่งถ่ายทอดเสียงวิทยุชุมชน Fm 92.25 MHz ถูกหน่วยงานในกระทรวง ICT สั่งปิด เพราะข้อหาวิจารณ์รัฐบาลรุนแรง	
13 มิ.ย. 2548	กทช. สั่งปิดสถานีวิทยุชุมชน 50 แห่งทั่วประเทศ โดยมีการเตือนความผิด 1. ตั้งสถานีวิทยุโดยไม่ได้รับอนุญาต 2. ใช้เครื่องส่งโดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งมีโทษปรับไม่เกิน 40,000 บาท จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับทั้งสองความผิด 3. จงใจรบกวนเครือข่ายวิทยุการบินซึ่งมีโทษปรับไม่เกิน 100,000 บาท จำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือทั้งจำทั้งปรับ	
15 มิ.ย. 2548	นายสุรนนท์ กำหนดเส้นตายดำเนินการกับวิทยุชุมชนที่ไม่ทำตามกฎ 30 - 30 - 15	
17 มิ.ย. 2548	กทช. บุกจับและสั่งปิดวิทยุชุมชนใน กทม. 2 สถานี ได้แก่วิทยุชุมชนห้วยขวาง และวิทยุชุมชนบางเขน	
1 ก.ค. 2548	กทช. บุกจับและสั่งปิดวิทยุชุมชนในกรุงเทพฯ อีก 1 แห่ง คือวิทยุชุมชนประชาชื่น	
19 ก.ค. 2548	กทช. บุกจับและยึดเครื่องส่งวิทยุชุมชน 15 เครื่อง ที่ร้านจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด เนื่องจากผลิตเครื่องส่งวิทยุโดยไม่ได้รับอนุญาต	
20 ก.ค. 2548	กทช. เข้ายึดเครื่องส่งและอายัดสายอากาศ สถานีวิทยุชุมชน Radio Link คลื่น 93.75 เขตคลองเตย กทม.	

กระบวนการสรรหา กสช.

ที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) คือกลไกสำคัญที่จะทำให้กระบวนการปฏิรูปสื่อเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เพราะจะเป็นผู้ทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ให้แก่ผู้ประกอบการกลุ่มต่างๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ให้โอกาสที่เท่าเทียมกันแก่ประชาชนเพื่อมาใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่อันเป็นสมบัติของสาธารณะ แทนการผูกขาดโดยคนเพียงไม่กี่กลุ่มดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ดังนั้น กสช. ที่สังคมคาดหวัง ก็ควรมีคุณสมบัติครบถ้วนถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย ควรเป็นการรวมกันของผู้มีความรู้ความสามารถจากหลากหลายสาขา เป็นอิสระ ไม่อยู่ใต้อาณัติของใคร ที่สำคัญจะต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนได้เสีย

แต่ปรากฏว่า ในการสรรหาครั้งแรกเมื่อ 4 ปีก่อน ต้องชะงักกันไป เพราะศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาว่า กระบวนการสรรหา กสช.ดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้สมัครและกรรมการสรรหาบางคน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงและมีส่วนได้ส่วนเสียกันในเชิงธุรกิจ ทำให้ต้องมีกระบวนการสรรหาครั้งใหม่ ท่ามกลางกระแสเสียงคัดค้านจากกลุ่มต่างๆ ในสังคม เพราะกระบวนการคัดเลือกครั้งใหม่ ยังคงเลือกคนเดิมที่มีปัญหาตามที่ศาลระบุ คัดคนจากตัวเลือกที่น้อยกว่าเดิมอย่างมาก มิได้คำนึงถึงเงื่อนไขของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาที่ผ่านมา รวมข้อสังเกตจากผลพิพากษาแต่อย่างใด

ล่าสุดในขณะนี้ ขั้นตอนได้ล่วงเลยมาจนถึงการคัดเลือกรอบก่อนสุดท้าย คือคณะกรรมการสรรหา คัดเลือกผู้สมัครได้รายชื่อ 14 คน เสนอให้วุฒิสภาคัดเลือกเป็น กสช.เหลือ 7 คน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิการสำนึกเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ วุฒิสภาได้ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาตรวจสอบกระบวนการสรรหา กสช. โดยมีดร. เจริญศักดิ์ ปิ่นทอง เป็นประธาน

ดร.เจริญศักดิ์ ปิ่นทอง

ผลการตรวจสอบของคณะกรรมการการ มี ความสำคัญและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะได้ค้นพบความไม่ชอบมาพากลในกระบวนการสรรหา หลายประการ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยเห็นว่า รายงานดังกล่าว มีประโยชน์อย่างมากในการตีแผ่ให้สังคมได้รับรู้ว่า เกิดอะไรขึ้น จึงขอสรุปสาระสำคัญของรายงานดังกล่าว ดังนี้

1. ประเด็นปัญหาการทำหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาชุดเดิมไม่เหมาะสม มีส่วนได้เสียทางธุรกิจและขาดความน่าเชื่อถือ

หลังจากคณะกรรมการสรรหา ชุดแรก คัดเลือกผู้สมัครเหลือ 14 รายชื่อ ปรากฏว่า นายพิทยา ว่องกุล หนึ่งในผู้สมัคร ได้ยื่นเรื่องฟ้องศาลเพราะเห็นว่า การสรรหาไม่โปร่งใส จนท้ายที่สุดศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาว่า กระบวนการสรรหา กสช. (ครั้งแรก) ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกรรมการสรรหา 2 คน กับบุคคลที่สมัครเข้ารับการสรรหา 4 คน เป็นมีส่วนได้เสียในทางธุรกิจเกี่ยวข้องกัน ถือได้ว่าเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรง อันอาจทำให้การพิจารณาคัดเลือกขัดต่อหลักความเป็นกลาง และให้เพิกถอน 14 รายชื่อดังกล่าว

สำหรับผู้ถูกระบุว่ามีส่วนได้เสียในทางธุรกิจเกี่ยวข้องกัน ได้แก่

พลโท สุนทร โสภณศิริ กรรมการสรรหา ซึ่งถือหุ้นอยู่ใน ททบ.5 มีส่วนได้เสียกับ พลเอกธงชัย เกื้อสกุล ที่ปรึกษา ททบ.5 และนางสุพัตรา สุภาพ กรรมการ ททบ.5

นายฉัตรชัย เทียมทอง กรรมการสรรหา มีส่วนได้เสียกับ นายอรุณ งามดี และนายอุดม จະโนมาษ

ศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาให้มีการสรรหา กสช. ใหม่ทั้งหมด แต่ไม่ได้วินิจฉัยว่าในการดำเนินการสรรหาใหม่นั้น ต้องใช้คณะกรรมการสรรหาชุดใหม่หรือไม่

ผลจากคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ปรากฏว่าคณะกรรมการสรรหา มิได้มีมติหรือแก้ไขใดๆ ทำให้กรรมการสรรหาเดิมบางส่วน ลาออกจากตำแหน่งเพื่อแสดงความรับผิดชอบ จำนวน 6 คน (คณะกรรมการสรรหาเป็นตัวแทนจากกลุ่มต่างๆ ได้แก่ ผู้แทนองค์กรเอกชน 4 คน ภาคนักวิชาการ 4 คน ตัวแทนผู้ประกอบการ 4 คน และผู้แทนภาครัฐอีก 5 คน) โดยเป็นผู้แทนภาคนักวิชาการ 3 คน คือ รศ.จุมพล รอดคำดี ผศ.สิทธิชัย เทวธีระรัตน์ และ รศ.อรนุช เลิศจรยารักษ์ ส่วนคนที่ไม่ถอนตัว 1 คน คือ รศ.อรุณีประภา หอมเศรษฐี

นอกจากนี้ กรรมการสรรหาเดิมในส่วนของผู้แทนองค์กรเอกชน 3 คน ที่ลาออกเช่นกัน ได้แก่ นายอานนท์ ปันยารชุน นายอานวย อินทุมูติ และนายมนเทียร บุญตัน

ส่วนคนที่ไม่ขอถอนตัว 1 คน คือ นายสมพร เทพสิทธิ์า ประธานกรรมการสรรหา ซึ่งได้รับเลือกมาในนาม รองประธานสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย (แม้ภายหลังเมื่อพ้นจากการเป็นรองประธานสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ใช้สิทธิเข้ามาเป็นผู้แทนในการคัดเลือกตนเองเป็นกรรมการสรรหาแล้ว ก็ปรากฏว่ายังคงไม่ลาออกจากกรรมการสรรหา)

สำหรับ กรรมการสรรหาที่มาจากผู้แทนส่วนราชการ ทั้ง 5 คน นั้น เวลาที่ล่วงเลยก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวาระตำแหน่ง

กรรมการสรรหาที่เหลืออยู่ 6 คน (รวมสายผู้ประกอบการ 4 คน) ยืนยันจะไม่ลาออกและดำเนินการกระบวนการสรรหาใหม่ โดยใช้วิธีเลือกกรรมการฯ มาแทนผู้ที่

ลาออกไปให้ครบจำนวน แทนที่จะเลือกวิธีการลาออกทั้งหมด เพื่อแสดงความรับผิดชอบ จึงเท่ากับว่ามีการเปลี่ยนแปลง กรรมการสรรหาทั้งหมด รวม 11 คน ซึ่งกรรมการสรรหา เดิม 2 คน ที่เป็นเหตุให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้ การสรรหาครั้งแรก ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็ยังคงเป็น กรรมการอยู่ อีกทั้งผู้สมัครที่ถูกระบุว่ามีส่วนได้เสีย ก็ได้ รับเลือกกลับเข้ามาอีกครั้งในรอบ 14 คน

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะหน่วย ธุรการของคณะกรรมการสรรหาฯ ได้ส่งข้อหารือไปยัง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า กรรมการสรรหาในกลุ่ม ที่ไม่ขอถอนตัว ที่เหลืออยู่จำนวน กลุ่มละ 1 คน นั้น ยังคง เป็นกรรมการสรรหาอยู่หรือไม่

ปรากฏว่า คณะกรรมการ กฤษฎีกา (คณะ พิเศษ) ให้ความ เห็นว่า คณะ กรรมการสรรหาชุด เดิมยังคงมีหน้าที่ ต้องดำเนินการ สรรหาต่อไป แต่ก็ มีความเห็นของ กรรมการกฤษฎีกา เสียข้งน้อย คือ

ความเห็นของศาสตราจารย์อมร จันทรสมบูรณ์ (ซึ่งเป็น ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ 4 ด้วย) โดยเห็นว่า ในกรณีนี้รัฐบาล (นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้รักษาการตาม กฎหมาย) ควรต้องตั้งคณะกรรมการสรรหาใหม่ทั้งหมด เพราะ เป็นปัญหาที่มีความล่าช้าในกระบวนการสรรหา และมีข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไปหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อ สถานภาพของคณะกรรมการสรรหาฯ ชุดเดิมทั้งด้าน “ที่มา และคุณสมบัติ” และด้าน “ความเชื่อถือ” ที่บุคคลภายนอก มีต่อคณะกรรมการสรรหาฯ จนทำให้กรรมการสรรหาส่วนหนึ่ง ได้ลาออกไป จึงเป็นกรณีที่มีความร้ายแรงจนทำให้

คณะกรรมการสรรหาชุดเดิมขาดความเชื่อถือ และมีผลทำ ให้สถานภาพของคณะกรรมการสรรหาและกรรมการ สรรหาล่มสุดลงตามหลักกฎหมายทั่วไป

นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการฯ ยังเห็นว่า เมื่อ กรรมการสรรหา 2 คน ถูกศาลปกครองสูงสุดพิพากษาว่า มี ส่วนได้ส่วนเสียกับผู้สมัคร และมีได้แจ้งให้ที่ประชุม คณะกรรมการสรรหาทราบถึงการมีส่วนได้ส่วนเสียดังกล่าว เพื่อที่ประชุมจะได้พิจารณาและมีมติว่าจะอนุญาตให้พิจารณา คัดเลือกผู้สมัครได้หรือไม่ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ทำให้เกิดข้อ สงสัยว่าคณะกรรมการสรรหาได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ เป็น ธรรมและโปร่งใสหรือไม่ ส่งผลให้กรรมการสรรหาชุดเดิม ได้ขอ ลาออกถึง 6 คน ซึ่งหากรวมกับจำนวนกรรมการสรรหา

ที่เป็นผู้แทนส่วน ราชการแล้ว พบว่า มีการเปลี่ยนแปลง กรรมการสรรหาถึง 11 คน จากจำนวน 17 คน

ด้วยเหตุนี้ จึงมีปัญหาเกี่ยวกับ ความน่าเชื่อถือใน การปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการ สรรหาชุดเดิม ซึ่ง

โดยหลักการแล้ว คณะกรรมการสรรหาฯ นี้ ก็ทำหน้าที่ เป็นเพียงคณะกรรมการที่ดำเนินการเฉพาะกิจ (ไม่ใช่ กรรมการถาวร ที่เมื่อมีผู้ขอถอนตัว ก็สรรหากรรมการใหม่ แต่เฉพาะผู้มาแทนที่ถอนตัว) และเมื่อกรรมการชุดเดิมได้ ดำเนินการผิดพลาด จนทำให้ความเชื่อถือในตัวกรรมการ ชุดเดิมหมดไป แล้วไหนยังมีกรรมการขอถอนตัวอีก จำนวนมาก ทำให้มีเหตุผลเพียงพอที่จะต้องมีการ จัดตั้งคณะกรรมการสรรหาชุดใหม่ สอดคล้องกับความ เห็นของ ศ.อมร จันทรสมบูรณ์ กรรมการกฤษฎีกาเสีย ข้งน้อย

2. ประเด็นปัญหาของกระบวนการสรรหา

2.1 ปัญหาจากการไม่เปิดรับสมัครผู้ประสงค์สมัครเป็นกรรมการ กสช. ใหม่ แต่ให้สิทธิสมัครเฉพาะผู้สมัครชุดเดิมที่เคยสมัครเมื่อ 4 ปีที่แล้ว จำนวน 103 คน ทำหนังสือยืนยันการสมัครเข้ามาใหม่

จากการตรวจสอบของคณะอนุกรรมการฯ พบว่า (1) คณะกรรมการสรรหาได้มีมติด้วยเสียงข้างมากจำนวน 9 : 7 เสียง (ไม่มาประชุม 1 คน แต่เห็นด้วยกับเสียงข้างน้อย) ว่าจะไม่เปิดรับสมัครใหม่ แต่จะให้สิทธิเฉพาะผู้สมัครชุดเดิม จำนวน 103 คน ทำหนังสือยืนยันการสมัครเข้ามาใหม่ โดยกรอกใบสมัครชุดใหม่ อ้างว่า เกรงจะเป็นการรอนสิทธิของผู้สมัครชุดเดิมที่จะมีผู้แข่งขันในการเข้ารับการสรรหามากขึ้น เพราะหากผู้สมัครเป็นกรรมการ กสช. ใหม่ มีคุณสมบัติและความสามารถที่ดีกว่า ย่อมจะลดโอกาสที่จะได้รับคัดเลือกของผู้สมัครเมื่อ 4 ปีที่แล้วลง ทั้งยังเห็นว่า กรณีไม่เปิดรับสมัครใหม่นี้จะเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องจากผู้สมัครเดิมน้อยกว่าการเปิดรับสมัครใหม่

(2) จากผู้สมัครจำนวน 103 คนเดิม มีบางคนเสียชีวิต เปลี่ยนใจ หรือขาดคุณสมบัติ เพราะอายุเกิน 70 ปี จึงทำให้มีผู้ยืนยันการสมัครจำนวนเพียง 37 คน และมีผู้ยืนยันว่าไม่สมัครจำนวน 20 คน ส่วนผู้สมัครเดิมอีก 46 คน ไม่มีหนังสือตอบกลับมา

(3) การไม่เปิดให้มีการรับสมัครใหม่ดังกล่าว น่าจะขัดกับวิธีคิดตามหลักกฎหมายมหาชน ที่ถือประโยชน์ของสาธารณะมากกว่าประโยชน์ของเอกชน และการเปิดกว้างก็ ไม่เป็นการรอนสิทธิของผู้สมัครเดิม เพราะผู้สมัครเดิมยังไม่ได้รับการสรรหาและยังไม่เคยได้รับเลือกจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการ กสช. ซึ่งการที่กรรมการสรรหาจะถูกฟ้องร้องหรือไม่ นั่น ไม่ใช่เหตุผลในเชิงกฎหมาย

ในประเด็นนี้ พิจารณาได้ว่า การเปิดโอกาสให้ผู้สมัครมากขึ้นย่อมหมายถึงการมีตัวเลือกในการพิจารณาของคณะกรรมการสรรหาที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งย่อมเป็นผลดีต่อการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาทำหน้าที่เป็นกรรมการ

กสช. มากกว่าการจำกัดบุคคลไว้เพียง 103 คน

ทั้งนี้ จากระยะเวลาที่ผ่านมานานถึง 4 ปี (ปี 2543 จนถึง 2547) นับจากการสรรหาครั้งแรกและครั้งที่สอง ได้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับผู้สมัครหลายประการ เช่น ผู้สมัครบางคนมีอายุเกือบ 70 ปี (กรรมการ กสช. พ้นจากตำแหน่งเมื่ออายุ 70 ปีบริบูรณ์) ผู้สมัครบางคนไม่ประสงค์จะเข้ารับการสรรหาอีก ผู้สมัครบางคนเสียชีวิตแล้ว เป็นต้น ทำให้มีผู้ยืนยันการสมัครจำนวนเพียง 37 คนเท่านั้น ซึ่งถือว่าน้อยกว่าจำนวนเดิมอยู่มาก

ในขณะเดียวกัน หากเปิดรับสมัครใหม่ ย่อมจะมีผู้สนใจที่มีคุณสมบัติต้องตามความต้องการมาสมัครเพิ่มเติม เพราะในการสมัครครั้งแรก (ก่อนหน้าปัจจุบันถึง 4 ปี) ขณะนั้นอาจยังมีคุณสมบัติไม่ครบ หรือติดขัดในหน้าที่การงานเดิมอยู่ การไม่เปิดรับสมัครเป็นการทั่วไปใหม่ จึงเป็นแนวทางที่ไม่ถูกต้อง ทำให้การสรรหาผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์มีทางเลือกน้อยลง

2.2 ปัญหาจากการกำหนดหลักเกณฑ์การลงคะแนนคัดเลือกไว้ 2 ระดับ

จากการตรวจสอบ พบว่า คณะกรรมการสรรหาได้กำหนดหลักเกณฑ์การลงคะแนนคัดเลือกบุคคลที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน 21 คน ให้เหลือจำนวน 14 คน ไว้ 2 มาตรฐาน คือ ในรอบที่ 1 ถึงรอบที่ 5 ใช้เกณฑ์คะแนนเสียง **ไม่น้อยกว่าสองในสาม**ของกรรมการสรรหาทั้งคณะ แต่ถ้าลงคะแนนเสียงตามเกณฑ์ข้างต้นครบห้ารอบแล้วมีผู้สมัครที่ได้รับการคัดเลือกไม่ครบตามจำนวนที่ต้องการ การลงคะแนนในรอบถัดไป คณะกรรมการสรรหาได้ลดมาตรฐานโดยใช้เกณฑ์คะแนนเสียงเพียง **ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง**ของกรรมการสรรหาทั้งคณะ (ซึ่งปรากฏว่ามีผู้สมัคร จำนวน 3 คน ได้รับเลือกด้วยเกณฑ์คะแนนที่มาตรฐานลดลงดังกล่าว)

ในประเด็นนี้ พิจารณาได้ว่า แม้คณะกรรมการสรรหาจะสามารถกำหนดหลักเกณฑ์การลงคะแนนคัดเลือกบุคคลดังกล่าวข้างต้นได้ หากได้มีการพิจารณากำหนดไว้ล่วงหน้าก่อนเริ่มกระบวนการสรรหา แต่ก็มีข้อที่น่าพิจารณาว่า การ **กำหนดหลักเกณฑ์การลงคะแนนดังกล่าวกระทำขึ้นภายหลัง**จากที่คณะกรรมการสรรหาได้มีมติไม่ให้มีการเปิด

รับสมัครใหม่แล้ว ซึ่งหมายความว่ากรรมการสรรหาได้เล็งเห็นรายชื่อผู้สมัครแล้ว

ยิ่งกว่านั้น ในความเป็นจริง กรรมการสรรหายังมีทางเลือกที่จะเปิดรับสมัครใหม่ หากในการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดในขั้นต้นแล้วยังไม่ได้ผู้รับการสรรหาครบจำนวน ซึ่งน่าจะทำให้ผู้ได้รับการสรรหาไม่คุณภาพและคุณสมบัติดีกว่าการลดมาตรฐานลงในรอบที่ 6 เป็นต้นไป

2.3 ปัญหาจากการที่ไม่ได้สรรหาโดยพิจารณาถึงความเชี่ยวชาญ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่

จากการตรวจสอบ พบว่า

(1) คณะกรรมการสรรหาได้พิจารณาสรรหาด้วยวิธีการพิจารณาจากใบสมัครที่ผู้สมัครกรอกข้อมูล และจากเอกสารหลักฐานที่ผู้สมัครได้นำมายื่น รวมทั้ง พิจารณาจากการแสดงวิสัยทัศน์คนละ 15 นาที และตอบคำถามที่คณะกรรมการสรรหาถาม อีกคนละ 15 นาที แล้วจึงลงคะแนนเลือกผู้สมัครให้ได้จำนวนที่ต้องการ โดยไม่ปรากฏว่าได้มีการอภิปรายกันถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของผู้สมัครก่อนการลงคะแนนเลือกแต่อย่างใด และในการสรรหา ก็ได้จัดประเภทแบ่งกลุ่มความเชี่ยวชาญของผู้สมัครเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคล 14 คน ที่มีคุณสมบัติครบตามกฎหมายแต่อย่างใด

(2) จากการซักถามประธานกรรมการสรรหา (นายสมพร เทพสิทธา) ทำให้ทราบข้อเท็จจริงว่า เหตุที่ไม่มีการอภิปรายถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของผู้สมัครก่อนการลงคะแนนเลือก ก็เนื่องมาจาก กรรมการสรรหาเกรงว่าจะมีการขึ้นนำกันเกิดขึ้น

นอกจากนี้ ยังปรากฏข้อเท็จจริงจากการซักถามต่อไปอีกว่า หลังจากที่ได้คณะกรรมการสรรหาได้ลงมติคัดเลือกบุคคลให้เหลือ 14 คน เพื่อเตรียมเสนอต่อประธานวุฒิสภาแล้วนั้น คณะกรรมการสรรหาไม่ได้ต้องการที่จะระบุว่า ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อแต่ละคนนั้นมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติองค์กร

จัดสรรคลื่นความถี่ ในด้านใด แต่เมื่อได้รับการท้วงติงจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีว่าจำเป็นต้องระบุถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของผู้ได้รับการเสนอชื่อแต่ละคน เนื่องจากมาตรา 10 (1) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาต้องระบุให้ชัดเจนหรือมีหลักฐานแสดงให้เห็นว่าเป็นบุคคลที่เหมาะสมในด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว พร้อมทั้งความยินยอมเป็นหนังสือของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น คณะกรรมการสรรหาจึงได้มาพิจารณาว่าควรให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อคนใดมีความเชี่ยวชาญในด้านใด และเป็นการระบุโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีผู้เชี่ยวชาญที่กระจายไปในแต่ละด้านเท่านั้น

(3) เมื่อคณะกรรมการสรรหาได้รับรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ได้รับการเสนอชื่อแต่ละคนแล้ว ประธานกรรมการสรรหาได้ยอมรับว่า คณะกรรมการสรรหาไม่ได้สอบถามผู้ได้รับการเสนอชื่อทั้ง 14 คน ว่ายินยอมที่จะได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ หรือไม่ ซึ่งผู้ได้รับการเสนอชื่อบางคนก็ได้ระบุว่าตนเองมีความเชี่ยวชาญในด้านที่คณะกรรมการสรรหาระบุเป็นลำดับแรก ยิ่งไปกว่านั้นผู้ได้รับการเสนอชื่อผู้สมัครบางคนก็ไม่ได้ระบุว่าตนเองมีความเชี่ยวชาญในด้านใด แต่ปรากฏว่าคณะกรรมการสรรหากลับไประบุว่า ผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้นมีความเชี่ยวชาญในด้านเศรษฐกิจ

ในประเด็นนี้ พิจารณาได้ว่า การที่คณะกรรมการสรรหาไม่ได้สรรหาโดยพิจารณาถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของผู้สมัครตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ ทำให้ปรากฏว่าผู้ได้รับการเสนอชื่อหลายคนถูกคณะกรรมการสรรหาระบุว่ามีความเชี่ยวชาญในด้านที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ หรือประสบการณ์ของผู้สมัครคนนั้น ซึ่งส่งผลให้บุคคลที่คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อมาบางคนมิได้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ตามที่กฎหมายกำหนดมายังวุฒิสภา

การสรรหาด้วยวิธีลงคะแนนโดยมิได้แยกแยะแจกแจงความเชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญครบจำนวน

ตามกฎหมายกำหนด และเมื่อได้บุคคล 14 คน แล้วจึงมา กำหนดความเชี่ยวชาญในภายหลัง เพื่อให้ได้บุคคลที่ดู เหมือนสอดคล้อง ต้องตามกฎหมายกำหนดและผู้สมัคร บางคนก็ได้แสดงความยินยอมเป็นหนังสือตามที่ระบุใน มาตรา 10(1) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่น ความถี่ฯ

เปรียบเทียบการไปสรรหาดอกไม้อะไรก็ได้ 14 ดอก โดยไม่พิจารณาว่าจะเป็นดอกไม้สีใดบ้าง ครั้นเมื่อ ได้ดอกไม้มาจำนวน 14 ดอกแล้ว ค่อยใช้วิธีหาสีดอกไม้ เพื่อให้ได้สีดอกไม้ตามแบบที่ต้องการ

การสรรหาดังกล่าวนี้นี้ จึงไม่น่าจะชอบด้วยมาตรา 7 และมาตรา 10(1) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ก่อนหน้านี้มีข้อมูลที่ยืนยันข้อสรุปดังกล่าวจาก อาจารย์อนุสรณ์ ศรีแก้ว หนึ่งในคณะกรรมการสรรหาสาย วิชาการที่ได้รับเลือกเข้าไป แทนคนที่ลาออก และเป็นหนึ่งในผู้คัดค้าน ขอให้เปิดรับผู้สมัครใหม่แต่ไม่เป็นผล โดย ยอมรับว่า มีตัวเลือกน้อยมาก และในการแสดงวิสัยทัศน์ หลายคนจะตอบไม่ชัดเจนและไม่ตรงคำถามก็ตาม

อนุสรณ์ ศรีแก้ว

“กรรมการดูจากประวัติ การสัมภาษณ์ การศึกษา บุคลิกภาพ บางคนไม่รู้เรื่องการปฏิรูปสื่อเลย ถามเรื่อง เจริญ ไอยู ทิศทางการไหลของข่าวสาร บางคนไม่เข้าใจ ส่วนใหญ่ ตอบเลียง ไม่ตรงคำถาม ส่วนคนที่เล็งว่าเป็นตัวแทนกลุ่ม จะตอบคำถามดี ราบรื่น ด้วยเขวี้ยงปัญหาดี มีภาษาดีกว่าคนอื่น

รัชณี วงศ์ภูมิตร

แต่ก็ไม่สามารถตรวจสอบได้ เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือไม่ นอกจากนี้ ผู้สมัครบางราย ไม่แจ้งข้อมูลครบถ้วน”

เช่นเดียวกับ อ.รัชณี วงศ์ภูมิตร หนึ่งในกรรมการ สรรหาสายวิชาการที่ต้องการ ให้เปิดรับสมัครใหม่ เปิดเผยว่า

ในการพิจารณาเอกสารการสมัครนั้น มี 2 คนที่เอกสารไม่ระบุ ว่าแสดงสัญชาติไทยโดยการเกิด จึงเสนอไปว่าควรมี การ แสดงหลักฐานเพิ่มเติม แต่ก็มีการถามบางคน เอื้อประโยชน์ ให้โดยบอกว่าให้ผ่านไปเลย”

3. ประเด็นปัญหาตัวแทนสมาคมวิชาชีพในคณะกรรมการสรรหา

จากการตรวจสอบ พบว่า

3.1. กรรมการสรรหาที่ได้รับการเลือกกันเองในส่วน ของผู้แทนสมาคมวิชาชีพด้านกิจการกระจายเสียงและ กิจการโทรทัศน์ที่เป็นนิติบุคคล ตามมาตรา 9 (3) แห่ง พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ นั้น ปรากฏว่าเป็น ผู้แทนของผู้ประกอบการทั้งสิ้น ทั้งจากสมาคมผู้ประกอบการ วิทยุโทรทัศน์ สมาคมนักจัดรายการโทรทัศน์ สมาคมนัก แสดงโทรทัศน์ และสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยุกระจาย เสียงรักษาดินแดน

3.2 คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นว่า การ จะพิจารณาว่าสมาคมใดเป็นสมาคมวิชาชีพด้านกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์หรือไม่ ให้พิจารณาจาก วัตถุประสงค์ของสมาคม และสมาชิกของสมาคมเท่านั้น

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ทำให้เห็นว่า ห่วงว่า การที่ ผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ซึ่งเป็นผู้ที่ จะ ต้องถูกกำกับดูแล และควบคุมตรวจสอบจากหลักเกณฑ์ที่ กสช. เป็นผู้กำหนด กลับเป็นผู้มาทำหน้าที่สรรหา กสช. เสียเองเช่นนี้ ย่อมทำให้เกิดความขัดแย้งในเชิงเหตุผลว่า จะได้ คณะกรรมการ กสช. ที่มาทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และ กำกับตรวจสอบอย่างเป็นกลาง และโปร่งใสได้อย่างไร

4. ประเด็นปัญหาการมีส่วนได้เสียของกรรมการ สรรหากับผู้สมัคร

4.1 กรณีของผู้สมัครที่ได้รับการเสนอชื่อท่านหนึ่ง

ในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครเข้ารับการสรรหา คณะกรรมการสรรหาได้พิจารณาเฉพาะข้อมูลจากใบสมัคร โดยไม่มีการตรวจสอบประวัติเชิงลึกแต่อย่างใด ทั้งนี้ ได้ ปรากฏว่า ใบสมัครของผู้สมัครท่านนี้ กรอกข้อความไม่

สมบูรณ์ โดยไม่ระบุงการประกอบธุรกิจที่อาจทำให้สามารถตรวจสอบถึงความสัมพันธ์กับการสรรหาบางคนได้ และข้อมูลที่ไม่ได้กรอกก็เป็นข้อมูลที่เคยกรอกใน ใบสมัครครั้งแรก และเป็นเหตุให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาเพิกถอนผลของการสรรหาในครั้งนั้น

กรณีนี้ อาจพิจารณาได้ว่า การที่ผู้ได้รับการเสนอชื่อคนดังกล่าวที่เคยมีประเด็นปัญหาการมีส่วนได้เสียทางธุรกิจกับการสรรหาท่านหนึ่ง ได้หลีกเลี่ยงโดยไม่ยอมกรอกรายละเอียดในใบสมัครให้ครบถ้วนว่า ได้เป็นกรรมการในหน่วยงานใดที่อาจมีปัญหา ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นถึงความไม่โปร่งใส ซึ่งเป็นคุณสมบัติประการสำคัญในการทำหน้าที่ กสช. โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลของผู้สมัครที่ผู้ได้รับการเสนอชื่อหลีกเลี่ยงไม่ระบุถึงนั้น ศาลปกครองสูงสุดได้เคยวินิจฉัยว่า เป็นกรณีที่มีส่วนได้เสียทางธุรกิจกับการสรรหา จนเป็นเหตุให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้เพิกถอนกระบวนการสรรหามาแล้ว

4.2 กรณีของกรรมการสรรหา กสช. ท่านหนึ่ง

(1) ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยว่า ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เมื่อมีกรณีที่กรรมการสรรหาที่มีเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง กรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้ กล่าวคือ ห้ามกรรมการสรรหาซึ่งมีส่วนได้เสียหรือมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้สมัครบางรายลงมติเลือก

(2) ปรากฏข้อเท็จจริงว่า กรรมการสรรหาท่านนี้ ซึ่งศาลปกครองสูงสุดเคยพิพากษาว่ามีส่วนได้เสียกับผู้สมัครบางรายในการสรรหาคณะกรรมการ กสช. ครั้งแรก จนเป็นเหตุให้ศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาให้เพิกถอนกระบวนการสรรหามาแล้ว ในการสรรหาครั้งนี้ กรรมการสรรหาท่านนี้ได้ใช้สิทธิในการพิจารณาลงมติต่อผู้สมัครรายเดิมโดยชี้แจงว่า ได้เกษียณอายุราชการแล้ว ความสัมพันธ์ใกล้ชิดหรือความมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้สมัครนั้นหมดไปแล้ว จึงมีสิทธิลงคะแนนเลือกได้

กรณีนี้ ควรต้องพิจารณาว่า หากเชื่อว่า เมื่อกรรมการ

สรรหาท่านนี้ได้เกษียณอายุราชการแล้ว ทำให้การมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้สมัครนั้นหมดไป ก็ควรพิจารณาด้วยว่า กรรมการสรรหาท่านนี้ยังคงมีคุณสมบัติในการเป็นกรรมการสรรหาอยู่ต่อไปอีกหรือไม่ เนื่องจากกรรมการสรรหาท่านนี้เข้าไปเป็นสมาชิกของสมาคมผู้ประกอบการวิทยุโทรทัศน์ก็เนื่องจากได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้อำนวยการสถานีแห่งหนึ่งและเป็นผู้บริหารของบริษัทแห่งหนึ่ง จนได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนของสมาคมผู้ประกอบการวิทยุโทรทัศน์ ขณะดำรงตำแหน่งก่อนเกษียณราชการ และได้รับเลือกให้เป็นกรรมการสรรหาในที่สุด

บทสรุปของการสรรหา กสช.

1. ผลการสรรหาไม่เป็นไปตามกฎหมาย

เนื่องจาก กระบวนการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาไม่ได้ดำเนินการไปตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 7 และ มาตรา 10 (1) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ กล่าวคือ คณะกรรมการสรรหาไม่ได้พิจารณาถึงความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของผู้สมัคร และมีได้ระบุให้ชัดเจนหรือมีหลักฐานแสดงให้เห็นว่า ผู้ได้รับการเสนอชื่อคนใดเป็นบุคคลที่เหมาะสมในด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จนส่งผลให้ได้บุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมเพียงพอต่อการทำหน้าที่ กสช. มาเป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อ

นอกจากนี้ โดยภาระหน้าที่ของ กสช. แล้ว หน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เพื่อให้เนื้อหาสาระของรายการที่เผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ดังนั้น เมื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อฯ จากคณะกรรมการสรรหา ไม่มีคุณสมบัติในด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในด้านต่างๆ ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวอย่างชัดเจนแล้ว ก็ย่อมไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่สำคัญนี้ได้ ซึ่งทำให้บุคคลที่ได้รับการสรรหาไม่เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

2. คณะกรรมการสรรหาสิ้นความชอบธรรม

การที่ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาเพิกถอนมติของคณะกรรมการสรรหา ย่อมแสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสรรหาไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเจตนารมณ์ของกฎหมายที่คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามได้ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการสรรหาและจากความผิดพลาดดังกล่าวทำให้มีกรรมการสรรหาจำนวนถึง 6 คน ขอลาออก

นอกจากนี้ การที่กรรมการสรรหาจำนวนถึง 4 คน ตามมาตรา 9 (3) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ มิได้เป็นผู้แทนสมาคมวิชาชีพในความหมายที่แท้จริง แต่กลายเป็นผู้แทนของผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ (ดังได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ 3) จึงเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนถึงความไม่ชอบธรรมในกระบวนการได้มาของคณะกรรมการสรรหาชุดนี้

คณะกรรมการสรรหาชุดเดิม จึงน่าจะสิ้นความชอบธรรมในการทำหน้าที่แล้ว ตั้งแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา

3. กระบวนการสรรหาไม่สมเหตุผล

คณะกรรมการสรรหาดำเนินกระบวนการสรรหาไม่สมเหตุผล กล่าวคือ การที่คณะกรรมการสรรหาเปิดรับสมัครแต่เฉพาะผู้เคยสมัครเดิมเมื่อ 4 ปีที่แล้ว ย่อมทำให้ได้จำนวน

ผู้สมัครน้อยและคุณภาพของผู้สมัครโดยรวมต่ำลง ประกอบกับเกณฑ์การสรรหาและความไม่ชัดเจนในการสรรหาของกรรมการสรรหา ซึ่งเคยมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้สมัครบางราย ยังคงปรากฏในการสรรหาครั้งนี้

ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการสิทธิการตรวจสอบกระบวนการสรรหากสช. สรุปตอนท้ายของบทรายงานชิ้นนี้ไว้อย่างชัดเจน โดยเห็นว่า การพิจารณาความถูกต้องชอบธรรมหรือยอมรับกระบวนการสรรหาครั้งนี้หรือไม่ ความพอใจของแต่ละบุคคลอาจมีหลายมาตรฐาน แต่ความถูกต้องตามกฎหมาย มีเพียงมาตรฐานเดียว และการสรรหากสช. ในครั้งนี้ ไม่เป็นไปตามกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม ผลการตรวจสอบทั้งหมดจะถูกนำเสนอให้ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาก่อนตัดสินใจ คัดเลือกกสช. ในรอบสุดท้ายให้เหลือ 7 คน ในการประชุมสมัยหน้า ซึ่ง ดร.เจิมศักดิ์ก็ไม่มั่นใจว่า ที่ประชุมใหญ่จะมีความเห็นอย่างไรต่อผลการสอบสวนดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ได้เสนอทางออกไว้ 2 แนวทาง ได้แก่

1. เมื่อวุฒิสภามีการนำวาระเรื่องการเลือก กสช. มาพิจารณา วุฒิสภาต้องมีมติส่งเรื่องกลับคืนไปให้สำนักนายกรัฐมนตรีไปคัดเลือกผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็น กสช. ใหม่

โดยวุฒิสภาไม่ต้องลงมติเลือก กสช. เพราะการสรรหา กสช. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

2. วุฒิสภาจัดให้มีการประชุมลงมติเลือก กสช. แต่วุฒิสภาไม่ต้องเลือก คือลงคะแนนไม่ถึง 101 เสียง ซึ่งก็จะทำให้การเลือก กสช. ต้องกลับไปนับหนึ่งใหม่โดยอัตโนมัติ แต่ก็เป็นไปได้ที่จะมีการลอบบี้เพื่อให้ได้คะแนนเสียงเกิน 101 ซึ่งก็เป็นเรื่องไม่ตรงไปตรงมา อย่างไรก็ตาม หากวุฒิสภาส่งเรื่องกลับคืนไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี และต้องไปนับหนึ่งใหม่ ทำให้วุฒิสภาชุดนี้คงไม่มีโอกาสเลือก กสช. และคงจะต้องเป็นวุฒิสภาชุดหน้า ซึ่งก็มีหลายฝ่ายกำลังคิดว่า วุฒิสภา ชุดนี้กลัวหรือไม่ที่จะไม่ได้เลือก กสช. หรือจะทำการตรงไปตรงมาเมื่อเห็นว่าการดำเนินการผิดกฎหมาย”

ดร.สมเกียรติ ยอนวิมล

ในขณะที่ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดสุพรรณบุรี ประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ว่า เมื่อเรื่องเข้าสู่วุฒิสภา มีแนวโน้มว่า สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อย ต้องการเลือก กสช. ให้แล้วเสร็จไปแล้ว แทนที่จะเป็นการกลับไปเริ่มต้นนับหนึ่งใหม่ ซึ่งหากมีการลงคะแนน เชื่อว่าจะได้รับเสียงสนับสนุนข้างมากจากสมาชิกวุฒิสภาสายรัฐบาล และกลุ่มอิสระ จำนวนหนึ่งรวมทั้งตนเองด้วย

ระยะเวลาที่ล่าช้ามานานจนเกินไปทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย รวมทั้ง ความวุ่นวายสับสนที่เกิดขึ้นกับวิทยุชุมชนเพราะขาดคนมาจัดการ หลายฝ่ายเอือมระอา และต้องการเร่งผลักดันให้เกิด กสช. โดยเร็วที่สุด โดยไม่สนใจว่า จะมีความชอบธรรมหรือถูกต้องหรือไม่ แต่อยากให้ได้ทำงานก่อนแล้วค่อยติดตามตรวจสอบในภายหลัง ขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า แม้จะต้องเริ่มกระบวนการใหม่ หรือล่าช้าไปกว่าเดิมาก็ยินดี ขอเพียงแต่ให้ได้คนที่เหมาะสมและผ่านกระบวนการอย่างสุจริต โปร่งใส เข้าทำนองว่า ข้าแต่สวรรค์ หรือได้เร็วแต่ไม่ดี

การต่อสู้อันยาวนานส่งผลให้กลุ่มคนที่คัดค้าน กระบวนการสรรหา กสช. หลายคนถึงกับท้อแท้ สิ้นหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้น สุภิญญา กลางณรงค์ กล่าวยอมรับในเวทีเสวนา “จับตา กสช. ความหวังปฏิรูปสื่อ?” ซึ่งสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ร่วมกับสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย จัดขึ้นเมื่อวันที่ 24 ธ.ค. 47 ว่าถอดใจที่จะผลักดันให้การสรรหาฯ โปร่งใส และเชื่อว่าต่อจากนี้ไปตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์จะกลายเป็นผู้กำหนดกติกา ทุกฝ่ายจะมี อำนาจมากขึ้น และการคุกคามสื่อหรือคนที่ปกป้องประโยชน์สาธารณะก็จะรุนแรงมากขึ้นตามไปด้วย ความหวังสุดท้าย คือพลังขับเคลื่อนจากภาคสังคม ซึ่งเธอก็มองในแง่ดีว่า สิ่งที่ดีที่สุดที่เกิดขึ้นจากกรณีนี้ คือทำให้ประชาชนรู้เท่าทันสถานการณ์มากขึ้น

สุภิญญา กลางณรงค์

ด้านน.พ.นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ ประธานคณะกรรมการการพัฒนาระบบและวัฒนธรรมของมนุษย์ วุฒิสภา กล่าวในเวทีเสวนาเดียวกัน โดยเห็นว่า ระบบการสรรหาองค์กรอิสระต่างๆ ของไทย มีปัญหา และไม่โปร่งใส มีการเล่นพรรคเล่นพวก

น.พ.นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ

“ไม่ใช่ความผิด ที่การสรรหา มีปัญหา ระบบการสรรหาในเมืองไทยล้มเหลว โดยเฉพาะองค์กรอิสระ เช่นสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติหรือ สศก. ขนาดไม่มีอำนาจโดยตรง เป็นเพียงที่ปรึกษารัฐบาล ยังมีข้อมูลระบุว่า มีการเตรียมคนเข้าไป และเรียกเงินเป็นหลักแสน เพื่อให้เลือกคนที่ต้องการ มีการบล็อกโหวต และใช้เงินซื้อเสียง กกต. หรือ ป.ช. เองยังอยู่ระหว่างการสอบสวนที่ใช้อำนาจขึ้นเงินเดือนตัวเองโดยมิชอบ ดังนั้น ระบบอื่น รวมทั้ง กสช. ที่มีอำนาจมากจะเป็นอย่างไร ก็คงเห็นภาพ ”

น.พ.นิรันดร์เสนอว่า ทางออกที่ควรทำต่อไป คือ ทุกฝ่ายในสังคมต้องช่วยกันจับตามอง กสช. ที่กำลังจะเกิดขึ้น พร้อมกับตรวจสอบการทำงานอย่างใกล้ชิด หน้าที่ของสว. ที่ทำได้ มีอยู่สองช่องทาง คือ

1. **ใช้กระบวนการทางกฎหมาย** หากตรวจสอบแล้วพบว่า มีประเด็นสุกซ่อน ก็สามารถใช้กฎหมายเพื่อดำเนินการได้ อยู่ที่ว่าจะไปค้นเจอ หรือไม่

2. **การตรวจสอบการทำงาน** ทำเพื่อเชื่อมโยงให้สังคมรับรู้ว่าเกิดอะไรขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีความหวังว่า ธรรมชาติของชนชั้นธรรม เชื่อว่าหากได้นำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริง และเปิดโอกาสให้สังคมรับรู้แล้ว ผู้ทำผิดน่าจะเกิดความละอาย อยู่ไม่ได้

ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์

ส่วน ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ จากทีดีอาร์ไอ เห็นว่า สิ่งสำคัญที่สุดคือ ความน่าเชื่อถือของกสช. เพราะกระบวนการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีผลประโยชน์ทับซ้อน จะทำให้แม้จะมีกสช. เกิดขึ้น แต่ก็ทำงานได้ยาก เพราะสังคมไม่เชื่อถือ

“ในเอกสารการสมัคร พบว่า ผู้สมัครบางคน ระบุชัดเจนว่าไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว แสดงให้เห็นว่า เรื่องเล็กยังไม่ยอมเผยให้สังคมรับรู้ทั้งที่เป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไป แล้วอย่างนี้จะโปร่งใสในเรื่องใหญ่ได้อย่างไร และในการแสดงวิสัยทัศน์ก็มีบางคนที่ผ่านมาการคัดเลือกแต่ไม่รู้จริง เขียนอธิบายเรื่องระบบสัมปทาน ทั้งๆ ที่เรื่องนี้ หมดไปแล้ว”

ดร.สมเกียรติ เสนอทางออกหลังเกิดกสช. ซึ่งเชื่อแน่ว่าจะมีปัญหาในการทำงานติดตามมาว่า

1. ภาคประชาชน จะต้องมีการที่เข้มแข็งเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของกสช.

• ต้องติดตามว่า คลื่นความถี่ของรัฐบาลที่นำกลับไปบริหารเอง เช่น อ.ส.ม.ท. กองทัพ กรมประชาสัมพันธ์

เจ้าของคลื่นความถี่เดิมจะบริหารจัดการอย่างไร

- ผู้ประกอบการเอกชนที่ได้สัมปทานคลื่นไป จะได้ต่ออัตโนมัติหรือไม่
- คลื่นความถี่ของภาคประชาชนคือวิทยุชุมชน จะมีการจัดสรรอย่างไร

2. ภาคประชาชนต้องสร้างองค์กร ฝ้าระวังสื่อต่อไป ทำหน้าที่เป็น media monitor

3. ต้องมีการเตรียมองค์ความรู้ในภาคประชาชน แม้จะคาดหวังกับคนที่เป็นกสช. ไม่ได้แต่พวกเขาก็ต้องทำตามกรอบกติกาของกฎหมาย โดยศึกษาเปรียบเทียบตัวอย่างจากต่างประเทศ เพื่อป้องกันกสช. ออกนอกกลุ่มนอกทาง

4. งานเชิงลึกกับสังคม เราสามารถฝากความหวังกสช. เพียงร้อยละ 10 ดังนั้นหน้าที่หลักคือทำให้สังคมเข้าใจสิ่งที่จะเกิดขึ้น ซึ่งแบ่งคนในสังคมเป็นสองกลุ่มคือ

- กลุ่มเฉพาะซึ่งมีส่วนได้เสียโดยตรงกับสื่อวิทยุโทรทัศน์ เช่นสมาคมวิชาชีพ วิทยุชุมชน สื่อสิ่งพิมพ์ เคเบิลทีวี เหล่านี้ต้องเป็นเครือข่ายพันธมิตรและทำงานร่วมกัน
- ภาคประชาชนโดยรวม สังคมต้องเข้าใจสภาพปัญหาและการปฏิรูปสื่อ ต้องมีคู่มือเพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

5. ระดมทุนเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปสื่อ โดยผลักดันให้อยู่ในเป้าหมายและวาระของภาคประชาชน

ทั้งหมดนี้ ยังคงรอคอยการพิสูจน์ความจริงใจจากที่ประชุมวุฒิสภาว่าจะตัดสินใจอย่างไร แต่ในเมื่อผลการตรวจสอบชัดเจนและมีความเห็นเช่นนี้ หากวุฒิสภา มีความเห็นที่สวนทาง หรือแตกต่างไป ก็จำเป็นต้องมีที่จะต้องอธิบาย และตอบคำถามสังคมให้ได้

► วิทยุโทรทัศน์ไทยภายใต้ความสับสน

กระบวนการสรรหา กสช. ก็ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

รายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกเป็น กสช. รอบ 14 คนสุดท้าย

ที่	คำนำหน้า	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	ผู้ผ่านคัดเลือกรอบแรกที่มี การฟ้องศาลปกครอง 1 ใน 14 คนของการสรรหาครั้งแรก	ผู้ผ่านการคัดเลือก รอบวันที่ 19/12/2004 (รอบ 21 คนสุดท้าย)	ผู้ผ่านการ คัดเลือก รอบ 14 คน สุดท้าย
๑	นาย	รณรงค์ นพคุณ	๖๔		**	**
๒	นาย	โกวิท อิงศิริโรจน์	๖๐		ถอนตัว	
๓	นาย	วิทยากร เขียวกุล	๕๖			
๔	นาง	สุพัตรา สุภาพ	๖๗	**	**	**
๕	รศ.	ปรมะ สตะเวทิน	๖๐		**	**
๖	นาย	อนันต์ บุญเจริญ	๕๕			
๗	นาย	สุพจน์ ถิ่นธนากุล	๕๒	**	**	**
๘	พลเอก	วิชัย หงสกุล	๖๗			
๙	ดร.	โสภา (ชูพิกุลชัย) ขปัสมันน์	๖๑	**	**	**
๑๐	นาย	จัน พูลสมบัติ	๖๗		**	**
๑๑	นาย	วิสูตร พริยะวนิชย์	๖๐			
๑๒	นาง	ศิริพรรณ สุทธิพนธ์	๔๕			
๑๓	นาง	ประภาพรพรณ โรจนสุวรรณพงศ์	๕๒			
๑๔	พลเอก	ธงชัย เกื้อสกุล	๖๓	**	**	**
๑๕	ผศ.พิเศษ	อรอนงค์ อินทรจิตร	๕๗			
๑๖	รศ.ดร.	สุวัฒน์ เมธิกุล	๖๑		**	
๑๗	นาย	เดชชาติ สุวรรณโชติ	๕๘			
๑๘	นาย	วินิจ สุรพงษ์ชัย	๖๔		**	**
๑๙	นาย	สมบัติ ภู่อัญจน์	๕๖	**	**	**
๒๐	นาย	สมเกียรติ แพทย์คุณ	๕๐			
๒๑	รศ.	ชนนัท รัตนมณี	๕๕			
๒๒	นาย	ปรเทพ สุจริตกุล	๕๕		**	
๒๓	รศ.ดร.	บุญเลิศ สุขดิลก	๖๒	**	**	**
๒๔	นาย	สุรินทร์ แปลงประสพโชค	๕๕		**	**
๒๕	รศ.	ธนู บุญขริตพันธุ์	๖๓		**	
๒๖	นาย	เกรียงศักดิ์ สกุลชัย	๔๕			
๒๗	นาย	พิเชียร อำนาจวรประเสริฐ	๔๘		**	**
๒๘	นาย	พยุศักดิ์ จันทรสุนทร	๖๒	**	**	
๒๙	นาง	สุนาลี อุทัยเฉลิม	๕๕		**	
๓๐	นางสาว	ปัทมา ลีวิเศษ	๔๓		**	
๓๑	นาย	วเรช อมรรวพิพัฒน์	๕๒	**	**	**
๓๒	นาง	มานวิภา (แปมะวิภาค) ยอดเนตร	๖๐			
๓๓	รศ.	พนา ทองมีอาคม	๕๗	**	**	**
๓๔	นาย	นพดล วงษ์ฤทธิ์	๔๖			
๓๕	นาย	ประมูท สุตะบุตร	๖๔		**	
๓๖	นาย	ศักดิ์ วรรณศิริ	๕๓			
๓๗	นาย	เสถียร ปรินดาสา	๕๖			

สัญญา กลางณรงค์กับการปฏิรูปสื่อ

“.....ปัญหาหนึ่งที่เราเจอในเรื่องการผลักดันนโยบายเรื่องสื่อก็คือความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเร็วมาก เราก็เห็นด้วยว่าบางครั้งเรากำลังเขียนกฎหมายบอกว่าห้ามนั้นห้ามนี้หรือห้ามถือหุ้น ปรากฏกลไก ตลาดหลักทรัพย์ก็ดี เทคโนโลยีก็ดี บางทีมันก็ทำให้กติกาอะไรต่างๆ มันก็ตามไม่ทัน....”

“.....ตอนนี้มันก็อยู่เป็นเหมือนกับอยู่ในช่วงสุญญากาศแล้วแต่ว่ารัฐหรือใครจะทำอะไร ส่วนประชาชนก็ต้องหาภูมิคุ้มกันกันเอง....”

ช่วงเวลาที่สัญญา กลางณรงค์ เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อการปฏิรูปสื่อ หรือ คปส. ถูกฟ้องทั้งทางแพ่งและอาญาจากบริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เรียกค่าเสียหายสูงถึง 400 ล้านบาท สืบเนื่องจากการให้สัมภาษณ์และตีพิมพ์ ในน.ส.พ. ไทยโพสต์ เกี่ยวกับการเอื้อความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ระหว่าง พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และธุรกิจของกลุ่มบริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และเริ่มต้นการสืบพยานโจทก์ พยานจำเลยไปบางส่วนแล้วนั้น

รายการความดีคู่แผ่นดิน ซึ่งดำเนินรายการโดย สิทธิณี กิตติสิทโธ ออกอากาศวันเสาร์ที่ 9 กรกฎาคม 2548 เวลา 08.30 - 09.00 น. ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ...เนื้อหาการให้สัมภาษณ์หลายส่วนถูกตัดทอนให้พอดีกับเวลาออกอากาศและหลายส่วนก็ไม่ผ่านเซ็นเซอร์สถานี ทำให้สาระสำคัญไม่ได้เผยแพร่สู่สาธารณะ

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย จึงขอนำบทสัมภาษณ์ทั้งหมดมาร้อยต่อกับประเด็นการสรรหากรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช) เพื่อให้เกิดมิติที่ครบด้าน อันเป็นส่วนหนึ่งของวาทกรรมการปฏิรูปสื่อด้วยเช่นกัน

พิธีกร : แรกๆ เราจะเห็นหน้าออกทีวีแทบจะวันเว้นวันเลย ถ้ามาอยู่ตรงนี้ได้ยังไง

สัญญา : เริ่มต้นไม่ได้ตั้งใจว่าจะลุกขึ้นมาสู้อะไรยิ่งใหญ่ เริ่มจากเรียนสื่อสารมวลชนก็คิดว่าชอบงานทางด้านนี้จึงทำงานสื่อสารมวลชนก่อน แต่เมื่อรายการที่ทำอยู่ลี้ภัยไป จึงออกมาทำงานกับองค์กรพัฒนาเอกชน หรือ NGO เพื่อผลักดันเรื่องสื่อทางเลือก เป็นปากเป็นเสียงให้กับคนด้อยโอกาส คนยากคนจน หรือเพื่อพูดในมุมที่แตกต่างในเรื่องของความคิดทางสังคม ก็ทำไปเรื่อยๆ จนกระทั่งมีรัฐธรรมนูญ มาตรา 40 เป็นโอกาสในการปฏิรูปสื่อวิทยุโทรทัศน์ และเรื่องสิทธิเสรีภาพมันก็ตรงกับความเชื่อมั่นของเราที่ทำเรื่อยมา เห็นอะไรที่คิดว่าไม่ถูกต้องเราก็แสดงความคิดเห็นไปอย่าง

ที่เราคิด แล้วเราก็ไม่ได้ทำงานคนเดียว มีอาจารย์ มีพี่ๆ ทำเรื่องมาจากกระทั่งสิ่งที่เราทำออกไปมักจะเจอแรงต้านเสมอๆ ทำให้เรามาอยู่ในจุดที่คนอาจจะมองว่าเป็นแถวหน้าในการที่จะต่อสู้ต่อกรกับอำนาจอันยิ่งใหญ่ ทั้งๆ ที่จริงแล้วส่วนหนึ่งสถานการณ์มันก็พาไปแต่ลึกๆ แล้วก็มาจากความเชื่อมั่นส่วนตัวของเราในเรื่องสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และในเรื่องวิญญูณเสรีของการทำงานด้านสื่อสารมวลชน

พิธีกร : จากเด็กสุราษฎร์ฯ ที่อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากับครอบครัวพ่อแม่พี่น้อง ทุกวันนี้รู้สึกโดดเดี่ยวไหม

สุภิญญา : ยอมรับว่าแม้ว่าทุกคนจะสนับสนุนการต่อสู้ของเรา ไปไหนคนก็เชียร์ แต่ลึกๆ ในใจบางครั้งก็รู้สึกเหงาและกังวลเหมือนกัน เวลาผ่านไป 10 ปีแล้ว ตอนทำงานใหม่ๆ ไม่ค่อยรู้สึกอะไรเพราะสนุกกับการทำงาน ตอนนี้อายุ 32 แล้วมองไปรอบๆ เพื่อนก็แต่งงานไปบ้าง มีลูกไปบ้าง สร้างครอบครัว สร้างฐานะ ครอบครัวที่บ้านก็บอกว่าตัวเองทำอะไรอยู่ มันก็สะดุดไปเหมือนกัน แต่ในเมื่อเรารับผิดชอบสิ่งที่เราตัดสินใจและรับผิดชอบกับชีวิต ยอมรับว่าอยู่แบบทวนกระแสสังคม แม้กระทั่งเรื่องความคิดมันก็หนักเหมือนกัน

พิธีกร : มาจนถึงทุกวันนี้ถูกฟ้องมากี่คดีแล้ว

สุภิญญา : 2 คดี

พิธีกร : คดีแรกถูกเรียกร้อง 400 ล้าน

สุภิญญา : ค่ะ เป็นคดีเดียวกัน ถูกฟ้องทั้งคดีอาญาและคดีแพ่ง เป็นหมิ่นประมาท เนื่องจากเราไปให้คำสัมภาษณ์

ไปพูดพาดพิงบริษัทเอกชน

พิธีกร : แล้วจะติดคุกไหม

สุภิญญา : คดีอาญาถ้าแพ้มากที่สุดก็ 2 ปี อย่างน้อยยรอลงอาญา คดีแพ่ง ..ถ้าไม่มีคำชดเชยให้เขาก็อาจถูกประกาศเป็นคนล้มละลาย อันนี้คือทนายบอกมานะคะ

พิธีกร : คิดไหมว่าตัวเองสูญเสียโอกาสหลายๆ จุด ในขณะที่คนอื่นเขามีความสุขกันแล้วตัวเองมานั่งลุกขึ้นเรียกร้องสิทธิ ซึ่งเจ็บปวดเจ็บช้ำอยู่คนเดียว ท้อถอยไหม

สุภิญญา : จริงๆ แล้วถ้าเทียบกับหลายๆ กรณีเราดีกว่าเยอะ ถ้าเทียบกับคนที่เค้าต่อสู้อื่นๆ แม้กระทั่งชาวบ้าน เราโชคดีกว่าเยอะในแง่ที่ว่ามีคนสนับสนุน แต่ที่ยอมรับว่าลึกๆ ในใจมันก็ต่อสู้กันตลอดเวลา ท้ายที่สุดมันก็เป็น การต่อสู้ภายในใจกันมากกว่า มาถึงขั้นนี้แล้วยังไงในเชิงหลักการก็ต้องต่อสู้ต่อไปให้ดีที่สุด ในเวลาเดียวกันก็ต้องทบทวนตัวเองไปด้วย มันเป็นบทพิสูจน์เหมือนกันว่าสุดท้ายจุดลงตัวจะอยู่ตรงไหน ใจลึกๆ ตัวเอง ครอบครัว อะไรต่อมิอะไร ก็ยอมรับว่าหัวน้ำไห้เป็นระยะๆ แต่สถานการณ์ก็บีบบังคับว่า เมื่อมาถึงขั้นนี้แล้วก็คงต้องต่อสู้เท่าที่จะสู้ได้ ลึกที่สุดก็คือสู้ในใจตัวเองมากกว่า

แต่ถามว่ารู้สึกเหงาๆ โดดเดี่ยวลึกๆ ไหม ในบางเวลาเช่นทำงานคนเดียวเยอะ แต่กลับบ้านไปเราต้องอยู่คนเดียวบางทีก็เหงาในอารมณ์นั้นเหมือนกัน รู้สึกว่าเอ...คนมาเชียร์เราเยอะ ไปขึ้นศาลคนให้กำลังใจเยอะ บริจาคเงินช่วยเหลือ บางทีเราร้องไห้ก็ไม่มีใครร้องไห้กับเรา เพราะเราก็ไม่เคยร้องใน

ที่สาธารณะ มันจะอารมณ์แบบนั้นมากกว่า คือเวลาเราอยู่ในเวทีสาธารณะคนสนับสนุนเราเยอะแยะไปหมด แต่บางทีเลิกงาน 2 - 3 หุ่ม กลับบ้านเราก็อยู่คนเดียว นั่นเป็นเวลาที่เรารู้สึกถึงความเข้มแข็ง มันจะเป็นอารมณ์ผู้หญิงด้วยค่ะ

พิธีกร : เคยคิดจะทบทวนไหมคะว่าเราถูกสถานการณ์บีบให้เป็นผู้ที่ต่อสู้หรือเราอยากเป็นผู้ที่ต่อสู้เอง

สุกัญญา : ก็ทบทวนตลอดเวลาค่ะ บางครั้งที่เรารู้สึกท้อๆ หรือรู้สึกเครียดเราก็จะโทษว่าทำไมไม่น่าเลย ทำไมเราในเมื่อตั้งใจดีทำไมเจออย่างนี้ แต่คิดอีกมุมหนึ่งเราโทษใครไม่ได้เพราะว่าเราเลือกของเราเองนะค่ะ แล้วก็คิดว่าเราเลือกอิสรภาพ เราเลือกความถูกต้อง เลือกความเชื่อมั่น นี่คือการที่ต้องจ่าย แต่แน่นอนว่าถ้าน้องๆ รุ่นใหม่ตามมาถามเรา บางทีเราก็ยังไม่อยู่ในช่วงที่เป็นผู้ใหญ่เต็มตัว มันเป็นเรื่องต่อเนื่องเหมือนกันว่าเราจะแนะนำเขาอย่างไร จะแนะนำว่าให้ทำอย่างนี้เถอะ แต่ต้องระวังนะว่าจะต้องสูญเสียบางมุม อันนั้นก็เป็นเรื่องที่ผู้หญิงเวลามาทำงานทางสังคมหรือมาทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเมืองมาเจอกับแรงเสียดทานแน่นอนว่ามันกระทบในทุกมิติ ที่มันมีสิ่งที่เราได้คือความภาคภูมิใจได้รับการสนับสนุน แต่สิ่งที่ต้องเสียราคาที่ต้องจ่าย ก็คืออะไรบางมุมที่เราจะเสียไปในมุมนั้นตัว ถ้าเราเข้มแข็งไม่แคร์เราก็จะไปได้ แต่ตัวเองยังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่าน มันมีทั้งเข้มแข็งและอ่อนแอ มันก็สู้กันอยู่ แต่ถ้ามีน้องรุ่นใหม่ๆ มาถามว่าถ้าทำแบบนี้ดีไหม เราก็บอกว่าการที่ต้องถามตัวเองว่าเขาพร้อมที่จะได้บางอย่างเสียบางอย่างหรือเปล่า สิ่งที่ได้มันยิ่งใหญ่ขนาดนั้นอธิบายไม่ถูก มันเป็นเรื่องที่รู้สึกข้างใน

พิธีกร : เรื่องการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุละคะ

สุกัญญา : คิดว่าตอนนี้เรื่องวิทยุชุมชนก็ดี เรื่องวิทยุโทรทัศน์ก็ดีก็อาจจะประเด็นที่ใกล้ตัวมากขึ้นแล้ว เมื่อก่อนหลายคนพูดถึงมาตรา 40 ปฏิรูปสื่อ

อาจจะมองว่าคืออะไร แต่ปรากฏการณ์การเกิดขึ้นวิทยุชุมชนทั่วประเทศสะท้อนให้เห็นว่าคนท้องถิ่นหรือคนทั่วไปอยากเข้ามามีพื้นที่ในส่วนวิทยุทั้งนั้น ใครๆ ก็อยากมี แต่ที่ผ่านมามันทำไม่ได้ แต่ตอนนี้มันทำได้ แต่ทำได้เหมือนกับมันยังเป็นรอยต่อว่าไม่ใช่อยู่ๆ ว่าใครก็ทำได้โดยไม่มีการติดกลาง สิ่งที่เราพูดก็คือว่ามันต้องมีการวางกติกากลางใหม่ที่เปิดเผยโปร่งใส และแบ่งสัดส่วนชัดเจนว่าอันนี้เป็นของภาครัฐ อันนี้เป็นของธุรกิจรายกลาง รายเล็ก รายใหญ่ มีการแบ่งกัน อันนี้เป็นของชุมชนไม่แสวงหากำไร อันนี้เป็นภาพที่เราอยากให้เกิดให้เห็นในประเทศไทย ต่างประเทศเขามีแล้ว มันจะได้มีความหลากหลายให้กับผู้บริโภคและคนกลุ่มต่างๆ ก็สามารถจะมีพื้นที่ในการใช้สื่อได้

พิธีกร : มันสายเกินไปหรือเปล่า เพราะในขณะที่ตอนนี้หลายๆ คนติดตามดาวเทียมดวงเดียวก็สามารถรับชมข่าวบ้านเขาได้ทั่วโลกเลย รู้ความเป็นไปของประเทศอื่นๆ ได้ดีทีเดียว แล้วตอนนี้ดาวเทียมก็เกิดมากมายก็มีการใช้สัมปทานจากลาวบ้าง จากเขมรบ้าง อะไรอย่างนี้

สุกัญญา : ประเด็นที่พูดถึงถูกมากเลย เพราะปัญหาหนึ่งที่เจอในเรื่องการผลักดันนโยบายเรื่องสื่อก็คือความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเร็วมาก เห็นด้วยว่าบางครั้งเรากำลังเขียนกฎหมายบอกว่าห้ามนั้นห้ามนี้หรือห้ามถือหุ้น ปรากฏว่ากลไกตลาดหลักทรัพย์ก็ดี เทคโนโลยีก็ดี บางทีมันก็ทำให้กติกาอะไรต่างๆ มันก็ตามไม่ทัน ใช่...มันมีทางเลือกมากมาย แต่สำหรับคนที่มีความคิดจะเลือกนะค่ะ สิ่งที่เรา กำลังเสนอว่าสำหรับประชาชน กว่าร้อยละ 60 ที่เขาต้องการคือสื่อหรืออาจต้องอ่านหนังสือพิมพ์แบบนี้ เขาก็มีช่องทางได้อย่างอื่นบ้างไหมที่เขาอาจจะไม่ต้องเสียสตางค์ คือตอนนี้เรื่องคลื่นความถี่มันกลายเป็นว่าถ้าเรามีสตางค์เยอะจะจ่ายมากเราจะได้คลื่นดี ชัด หรือไม่ก็ได้ดูรายการที่ชอบ แต่ถ้าเราไม่มีสตางค์เราก็จะต้องมีทางเลือกที่จำกัด รายการที่ตอบสนองกับเกษตรกรอย่างนี้ก็น้อยลง เด็กเยาวชนก็อาจจะน้อยลง อันนี้อาจจะต้อง

เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องวางนโยบายและปรับให้มันมีทางเลือกในหลายๆ แบบ

พิธีกร : จริงๆ แล้วตอนนี้ประเทศไทยเราจะใกล้เคียงกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างเกาหลีก็ดี ญี่ปุ่นอเมริกาแล้ว โทรทัศน์เกาหลีโทรทัศน์ในต่างประเทศตอนนี้เรียกว่าเปิดดูรีโมทกดกันหาช่องกันลำบากมากก็สามารถรับชมช่องต่างๆ ได้สองสามร้อยช่อง ผ่านจานดาวเทียม แล้วก็ผ่านจากตัวแทน ซึ่งเป็นบริษัทตัวแทนที่เป็นเหมือนศูนย์กลางซึ่งจะกระจายคลื่นความถี่ไปยังชุมชนต่างๆ

สุกัญญา : นี่ก็เป็นเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตก็ดี เคเบิลทีวีก็ดี ยอมรับว่ามันเป็นเครื่องมือในการเปิดเสรี แต่ประเทศไทยเราเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ เปิดเสรีทางเทคโนโลยี แต่เรายังเจอข้อจำกัดเรื่องเสรีภาพทางการเมือง เราอาจจะมียุทธหรือทีวี 100 ช่อง แต่ทั้ง 100 ช่อง 99 ช่องอาจจะไม่สามารถพูดบางเรื่องได้ อันนี้คือสิ่งที่เราต้องพัฒนาเรื่องการเปิดเสรีภาพ สิทธิของพลเมืองทางการเมืองคู่ไปกับสิทธิเสรีภาพทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เพราะเรามี 100 ช่อง มีเนื้อหาเหมือนกันหมดแล้วก็เซ็นเซอร์ห้ามพูดเรื่องนี้ประชาชนเองก็จะถูกปิดกั้นสิทธิเสรีภาพในการรับรู้เรื่องที่สำคัญของเขา อันนี้เป็นสิ่งที่เราต้องทำคู่กันไปด้วย

พิธีกร : แล้วสังคมเสียผลประโยชน์ตรงไหนบ้าง

สุกัญญา : เราคิดว่าเรื่องบางเรื่องเช่นเรื่องของการคอร์รัปชันก็ดี สังคมไทยอาจจะมองว่าไม่เป็นเรื่องที่ใหญ่ถ้าเทียบกับการแก้ปัญหาเรื่องปากท้อง แต่เราคิดว่าถ้าระยะยาวถ้าผลประโยชน์มันกระจุกตัวมากเกินไปจะกระทบต่อคนส่วนใหญ่โดยปริยาย เราคิดว่าเรื่องนี้ประชาชนมีสิทธิที่จะตัดสินเองว่าอันไหนควรหรือไม่ควร แต่ปัญหาก็ปัจจุบันนี้ประชาชนถูกควบคุมปิดกั้นข้อมูลข่าวสารในหลายๆ เรื่องที่ไม่ได้รับรู้จริงๆ ถ้าเขาได้รับรู้ใครจะรู้ว่าเขาอาจจะมีความสนใจในอีกแบบหนึ่งก็ได้ หรือพลังในการตรวจสอบถ่วงดุลเป็นหัวใจสำคัญของประชาธิปไตยและความเป็นธรรมในสังคม

หากไม่มีพลังตรงนี้แล้ว สื่อมวลชนหรือกลุ่มนักวิชาการก็ดี ถ้าไม่สามารถออกมาให้ข้อมูลบางด้านแก่สังคมได้ ประชาชนก็จะถูกชี้นำและการชี้นำตรงนี้ผลเสียหายน่ากลัวที่สุดก็จะตกอยู่กับเขาเอง เพราะว่ากว่าจะรู้ลึกลับก็สายเสียแล้ว ผลประโยชน์ของตัวเองก็จะถูกที่เรียกว่าขโมยไปแล้วโดยที่เราไม่รู้ว่าจะตั้งแต่เมื่อไร

พิธีกร : ตั้งแต่เริ่มมีคณะกรรมการชุดนี้ขึ้นมา ก็ผ่านไปเกือบ 7 ปี กรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ(กสช.) ยังไม่เป็นรูปเป็นร่าง รู้สึกอย่างไรบ้าง

สุกัญญา : ก็ยอมรับว่าก็เครียด เหนื่อย เพราะเราเองมีส่วนตรวจสอบเรื่องกระบวนการสรรหา กสช. มาตั้งแต่แรก ตอนนั้นคนก็บอกว่าเราเป็นตัวการทำให้ล่าช้า จนบัดนี้เราก็ไม่ได้ทำอะไรแล้ว กระบวนการไปอยู่ที่วุฒิสภา วุฒิสภาก็เห็นปัญหาเหมือนที่เราเห็นว่าเลือกลำบากกะกะ ก็คือ กสช. จะมีอำนาจมากในการเปลี่ยนพลิกฟ้าด้วยฝ่ามือในการที่จะปรับคลื่นวิทยุโทรทัศน์ตามที่กฎหมายระบุ

พิธีกร : แล้วการเมืองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุโทรทัศน์ ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร

สุกัญญา : ถ้าเราย้อนกลับไป 7 ปีที่แล้ว รัฐธรรมนูญบอกไว้ว่าต้องมีองค์กรอิสระองค์กรใหม่ที่มาเป็นองค์กรกลางในการจัดวางคลื่นใหม่เพื่อประโยชน์สาธารณะ เพื่อท้องถิ่น การศึกษา วัฒนธรรม แต่ตอนนี้ 7 ปีแล้วกระบวนการสรรหาที่ยังไม่จบสิ้นก่อนหน้านี้เรามีความหวังกันมาก ฝ่ายธุรกิจ ฝ่ายรัฐก็กลัวกันมากกว่าถ้ามี กสช. ขึ้นมาจะมีการเปลี่ยนแปลงยังไง ก็ยากกันมายาวนาน แต่ท้ายที่สุดเราก็ยังไม่เห็นองค์กรอิสระสักที เพราะว่ามีความปัญหาในกระบวนการสรรหาเยอะ ช่วงแรกๆ NGO อาจจะตรวจสอบ แต่ตอนนี้ไปอยู่ที่วุฒิสภา วุฒิสภาก็บอกว่าอาจจะเลือกไม่ได้เพราะไม่ได้คนที่เหมาะสม มันก็ทำให้กระบวนการที่ได้มาอาจซ้ำไปอีก สถานการณ์มันก็เลยไม่ทันจริงๆ

แล้วถ้ามี กสช. เราอาจจะได้รับประโยชน์ในแง่ที่จะมีการปรับเปลี่ยนสื่อวิทยุโทรทัศน์ วิทยุชุมชน ก็อาจจะไม่มีปัญหาว่าขายอย่างทุกวันนี้ เรามีสื่อเด็กสื่อเยาวชน แล้วก็แบ่งอย่างชัดเจนว่าเป็นสื่อภาครัฐ ภาคธุรกิจ แล้วก็ภาคประชาชน แต่ตอนนี้อยู่ในช่วงสัญญาภาคก็คือยังไม่เกิด สถานการณ์มันก็เปลี่ยนแปลงไปตามกลไกสื่อสารทุนนิยม หรือแนวนโยบายของรัฐบาลแต่เพียงฝ่ายเดียว กสช. ในอดีตดูกว้างไว้ว่าจะมาเป็นตัวควบคุมกับภาครัฐและการจัดการคลื่น แต่ตอนนี้ยังไม่เกิด

พิธีกร : ตอนนี้ฟรีทีวีเกิดขึ้นอีกมากมายมากกว่า 30 ช่อง

สุภิญญา : เห็นด้วยนะค่ะ แม้ความยากลำบากในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจะมีมากขึ้นจริง แต่หากไม่ตั้งหลักดีๆ หรือวางกติกากลางๆ เอาไว้มันก็จะแย่งไปเรื่อยๆ คือ

หมายความว่าไม่แน่ใจว่าภายใต้ที่มีตัวเลือกมากขึ้นท้ายที่สุดมันจะกลับไปสู่การสนองตอบผลประโยชน์ชั้นพื้นฐานจริงๆ หรือเปล่า นี่คือสิ่งที่เราพยายามจะเรียกร้อง หมายความว่าถ้ามี 100 ช่อง 100 ช่องจะมีเนื้อหาให้เราเลือกได้ครบถ้วนไหม และจะนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือยกระดับชีวิตของเขาได้จริงหรือไม่ ซึ่งต้องมีกติกากลางๆ วางไว้ จะมีการควบคุมเพื่อไม่ให้เกิดการครอบงำอย่างไร ประเด็นต่างๆ เหล่านี้จะต้องถูกพูดถึง ยอมรับว่าเทคโนโลยีมันช่วยเปิดเสรีและก็เปิดอิสระภาพบางส่วน แต่ถ้าประชาชนเข้มแข็งมีการตรวจสอบ การเปิดเสรีทางเทคโนโลยีนั้น ก็จะได้ในเรื่องเสรีภาพทางการเมืองและการกำกับดูแลเพื่อประโยชน์สาธารณะ ควบคุมกันไปด้วย

พิธีกร : แล้วคิดใหม่คะว่าการเปิดเสรีให้กับประชาชนได้รับชมสื่อมากมาย ซึ่งไม่รู้เหมือนกันว่าสื่อเหล่านั้นไม่มีการตรวจสอบเลย ยิ่งปล่อยออกไปมากเท่าไรยิ่งอันตรายมากเท่านั้น

สุภิญญา : ค่ะ นี่คือสิ่งที่เราเรียกว่าต้องมีกติกาหรือการกำกับดูแลช่องว่างตรงกลางระหว่างการเซ็นเซอร์แบบสมัยก่อนกับการปล่อยผ่านไปเลย ต้องวางกติกากลางเพื่อดูแลประเด็นที่อาจจะกระทบสิทธิส่วนบุคคลหรือเรื่องที่ไม่พึงออกอากาศ ตอนนี้นั้นมันเป็นเหมือนกับอยู่ในช่วงสัญญาภาคแล้วแต่ว่ารัฐหรือใครจะทำอะไร ส่วนประชาชนก็ต้องหาภูมิคุ้มกันตนเอง

พิธีกร : แล้ว ตอนนี้สภาพเหตุการณ์ทุกอย่างมันเปลี่ยนแปลงไปหมดตามกาลเวลา คุณสุภิญญาจะทำอย่างไร

สุภิญญา : ใช่ค่ะ มันเป็นความท้าทายของ คปส. เหมือนกัน เพราะว่า

เราตั้งขึ้นมาเพื่อผลักดันเชิงนโยบายให้ใหม่คะ เขียนกฎหมาย แต่ท้ายสุดกฎหมายและนโยบายมันก็ไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงๆ สื่อที่เข้าสู่ตลาดหุ้นจะมาเขียนกฎหมายว่าไม่ให้ถือหุ้นเกินเท่านั้นเท่านี้ มันก็เป็นไปไม่ได้ให้ใหม่คะ หรือเทคโนโลยีมันไปแล้วแต่เขียนไว้แบบนี้ ยอมรับว่าเป็นข้อท้าทายขององค์กร เราก็มีการคุยปรับเปลี่ยนกันอยู่ตลอดเวลา

พิธีกร : จะยุบใหม่คะหรือจะถอย หรือว่าจะสลายตัว

สุภิญญา : ก็ขอเวลาหน่อยได้ไหมคะ รอดูกระแสสังคมด้วย เรายังเชื่อว่าเรายังมีงานต้องทำอีกเยอะในแง่ที่ว่ากติกากลางหรืออย่างน้อยการเฝ้าระวัง สื่อ

► วิทยุโทรทัศน์ไทยภายใต้ความสับสน

กระบวนการสรรหาทศช. ก็ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

ตรวจสอบสื่อ การแผ่ระวางทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญ ถ้ากลไกกฎหมายอื่นทำไม่ได้ แต่ถ้าประชาชนลุกขึ้นมาผู้บริโภคลุกขึ้นมาตรวจสอบก็จะส่งผลโดยตรงต่อภาครัฐและเอกชน อย่างน้อยตอนนี้ คปส. เราอาจจะทำงานในเชิงเปลี่ยนแปลงกฎหมาย นโยบาย โครงสร้างใหญ่ๆ ไม่ได้ แต่สิ่งที่เราทำได้ในปัจจุบันก็คือการเป็นหน่วยแผ่ระวาง มีอะไรไม่ชอบมาพากลก็ร้องแระแห่กระเซอให้

สังคมรับรู้ ซึ่งนั่นก็คงเป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่เราทำได้ตอนนี้ เมื่อประชาชนรู้ส่วนหนึ่งแล้วเขาตัดสินใจถ้าเป็นเรื่องที่ใหญ่เขาก็จะลุกขึ้นมาไว้วางย แต่ถ้าเป็นเรื่องที่เขาคิดว่ามันยังไม่ใหญ่พอถึงเราจะเคลื่อนไหวยังไงก็จะมีจุดระดับหนึ่งในตัวของมัน เราก็คิดว่าทำหน้าที่ให้ดีที่สุดเท่าที่เราจะทำได้ 📺

ที่มา : หนังสือไทยรัฐ ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2548

หน้าโฆษณา สำนักงานประกันสังคม
(เต็มหน้า ขาว-ดำ)

ความเคลื่อนไหว สื่อวิทยุ และ โทรทัศน์ เมืองไทย

โดย พิชราภรณ์ ชมกลิ่น

ณ วันนี้ ดาวเทียมทำให้โลกไร้พรมแดน ผู้คนทั่วโลกรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากคนละซีกโลกหรือ จากนอกโลกได้เพียงไม่ถึงเสี้ยววินาที ข้ามฟากฟ้ามาสู่สายตาและหูเราอย่างหรรษา ด้วยโทรศัพท์มือถือขนาดจิ๋วเพียงเครื่องเดียวที่ทำได้ทุกอย่างสารพัดนึก บันทึกเสียง ถ่ายภาพเคลื่อนไหว ฟังวิทยุระบบเอฟ เอ็ม และชมรายการทีวีได้จากทุกมุมโลกจากอุปกรณ์ชิ้นนี้ นอกเหนือจากโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และป้ายโฆษณาตามสถานที่ต่างๆ ทำให้ผู้บริโภครับรู้ข่าวสารขยายกลุ่มมากขึ้น

นอกจากนี้แนวโน้มการทำสถานีวิทยุให้ถ่ายทอดเสียงทางอินเทอร์เน็ต ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ขยายไปทั่วโลกเพิ่มมากขึ้นเป็นทวีคูณ เช่นเดียวกับระบบส่งสัญญาณผ่านดาวเทียมไปทั่วประเทศ ในขณะที่ต่างประเทศใช้ระบบดาวเทียมออกอากาศส่งรายการวิทยุและโทรทัศน์ได้รับความนิยมไปทั่วโลกมาก่อนหน้านานแล้ว

บางคนในแวดวงวิทยุและโทรทัศน์ไทยรุ่งเรืองเติบโต เข้าสู่การดาวเทียม บางคนสูญหาย ตายไปจากการท่ามกลางการเรียกรายการคืนเวลาจากผู้เช่ารายย่อย ท่ามกลางกระแสเจรจาการค้า FTA และ WTO เงินทุนจากโลกตะวันตกและบริษัทใหญ่ ถ้าโถมเข้ามาวิ่งเต้นลงทุนแข่งขันอย่างไร้ขีดจำกัด

1 ปีผ่านไป เจ้าของสถานีวิทยุเปลี่ยนบริษัท เปลี่ยนสัมปทานหลากหลาย โทรทัศน์ทุกช่องปรับ โยกย้าย ทั้งคน ทั้งผังรายการอย่างคึกคัก บริษัทที่ทำงานด้านสื่อวิทยุและโทรทัศน์แข่งกันปรับกลยุทธ์หาเงิน ผลิตรายการอย่างถึงพริกถึงขิง เพราะสถานีโทรทัศน์มีจำกัด

อีกทั้งบนแผงหน้าปัดวิทยุตั้งแต่ ซ้ายสุด 87.5 MHz ถึงขวาสุด 108 MHz นั้น ปรากฏว่าในทางกฎหมาย เจ้าของคลื่นเจ้าของสถานีจริงทั่วประเทศนั้น คือหน่วยราชการทั้งสิ้น เช่น กองทัพบกเป็นเจ้าของ 138 สถานี กองทัพอากาศ 36 สถานี กองทัพเรือ 21 สถานี กองบัญชาการทหารสูงสุด 14 สถานี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 44 สถานี กระทรวงต่างๆ 8 สถานี กรมประชาสัมพันธ์มีมากที่สุดถึง 147 คลื่น กรมประมง 12 คลื่น กรมอุตุนิยมวิทยา 6 สถานี ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน 60 กว่าล้านคน

ปัจจุบันผู้ฟังได้ผันตัวมาเป็นผู้จัด ผู้กระหายอยากทำรายการ นักจัดรายการเดิมและรายใหม่ และนักธุรกิจจำนวนมากมองเห็นช่องทาง พยายามตั้งสถานีใหม่ แทรกตัว แทรกคลื่น นับพันความถี่ โดยทุกฝ่ายที่อยากได้คลื่นและสถานีเป็นของตัวเองก็ไม่หยุดยั้งที่จะจัดหา จัดทำ และออกอากาศทันทีที่มีโอกาส

ล่าสุดมีวิทยุชุมชนของชาวบ้านแทบๆ ทั่วประเทศเกิดขึ้น แล้วรวมตัวเรียนรู้ได้ประมาณ 400 สถานี (กราฟ <http://doc.nso.go.th/nsodoc/indicator/ict/I28.html>) มีเครือข่ายผู้ประกอบการวิทยุท้องถิ่นไทยของภาคเอกชน นักธุรกิจรายย่อย [SME] รวมตัวกันเป็นกลุ่มเกือบ 200 คลื่น ขณะเดียวกันมีเจ้าของสถานีที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ที่ไม่ระบุสังกัดแน่ชัดอีกนับพัน และวิทยุธุรกิจใหญ่ก็แอบแฝงในคราบชุมชนอีกนับไม่ถ้วน ด้วยวิธีการง่ายๆ สามารถสั่งซื้อเครื่องมือทางอินเทอร์เน็ต แต่ต้องปฏิบัติตามสูตรที่ฝ่ายรัฐยอมรับ คือ 30-30-15 (กำลังส่ง ไม่เกิน 30 กิโลวัตต์ เสาส่งสัญญาณสูงไม่เกิน 30 เมตร รัศมีการรับฟังได้รอบพื้นที่ชุมชนไม่เกิน 15 กิโลเมตร) บางพื้นที่มีคลื่นหลักประจำ จึงต้องแทรกความถี่ใหม่ 0.25 และ 0.75 แต่บางคนมีกระบวนยุทธเปลี่ยนไป โดดเด่น รุนแรง กร้าวแข็ง เช่น คลื่นประชาธิปไตย 92.25 MHz ชุมชนคนเกลียดรัฐบาล ซึ่งตั้งอยู่แถวสาทร ปล่อยความถี่ใกล้เคียงกับคลื่น 92.5 ของกรมประชาสัมพันธ์ฝ่ายรัฐบาล แต่เกิดเหตุภัยมืดคุกคาม จนผู้บริหารคลื่นที่เป็นดีเจหญิงชื่อดังอย่าง อัญชลี ไพรีรัก ยืนต้านกระแสข่มขู่จากอำนาจรัฐไม่ไหว ต้องยอมยุติบทบาท วางแผนจะเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศ และไม่ส่งเสียงการเมืองอีก หลังเผยว่ามีโทรศัพท์เตือน “ไม่ให้นอนที่บ้าน” ท้ายสุด 11 ส.ค. 48 คลื่นนี้ก็ถูกปิดห้ามออกอากาศด้วยหลายข้อหา คือ มีกำลังส่งเกิน 30 วัตต์ ทำให้ไปรบกวนการรับชมโทรทัศน์ของประชาชน เสาสูงเกิน 30 เมตร ทำให้รบกวนคลื่นวิทยุการบินและเผยแพร่ข้อความอันเป็นเท็จ สร้างความเข้าใจผิดให้กับประชาชนเพื่อให้ได้เกลียดชังรัฐบาล ซึ่งข้อหาสุดท้ายก็ทำให้เกิดคำถามว่า หากสื่อวิพากษ์หรือเห็นต่างจากรัฐบาลแล้ว หมายความว่าจะออกอากาศไม่ได้เช่นนั้นหรือ?

จับจ้องความเคลื่อนไหวของธุรกิจใหญ่ๆ ในวงการสื่อให้เห็นตลอดปี ไม่มีข่าวไหนดังไปกว่าข่าวปิดสถานีวิทยุชุมชนรายการคลื่น “คนเมือง” 90.25 เมกะเฮิร์ตซ์ และสถานีวิทยุ “ลูกทุ่งเอฟเอ็ม” 102.25 เมกะเฮิร์ตซ์ของ บริษัท ทราฟฟิก คอร์ปอเรชั่น (ญาติผู้นำประเทศถือหุ้นใหญ่) ผู้ดูแลโฆษณารายการข่าวทั้งหมดของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ กับช่อง 11 หลัง

หมดโอกาสขายโฆษณาช่วงต้นชั่วโมงให้กองทัพบก แต่มาดูแลการขายโฆษณาของวิทยุ FM 103 102.25 และครอบครองวิทยุในต่างจังหวัดอีกจำนวน 2 คลื่น คือ ที่สมุย และเชียงใหม่ มีการจับมือบริษัท สามารถ อินโฟ มีเดีย 40% กับบริษัท บีอีซี-เทโร เอ็นเตอร์เทนเมนท์ (40%) ในนามบริษัท ทีวี ฟอรัม (20%) ตั้งบริษัทใหม่ ทำธุรกิจรายการทีวี-สื่อโฆษณา ทุนจดทะเบียน 20 ล้านบาท.....เพิ่มเติมจากธุรกิจหนังสือพิมพ์แทบลอยด์ กับรายการโทรทัศน์ต่างๆ

ส่วน **บริษัทจีจีนิวส์ เนทเวิร์ค** มีสำนักข่าวจีจีนิวส์ ขณะประมูลแกรมมี่ได้ทำคลื่นข่าวธุรกิจที่ FM.94 ในกทม. แล้วโหมเม็ดเงินลงทุนทำโครงการยักษ์ร่วมกับ **บริษัท อาร์เคมีเดีย โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)** ก่อตั้งบริษัท นิวส์ มัลติมีเดีย จำกัด ทำโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมที่ชื่อว่า “**สถานีเศรษฐกิจ**” (Business Channel) ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวี ช่อง 2 (ทีวี 2) และเอ็มวีทีวี (MVTV) ซึ่งเป็นช่องโทรทัศน์ดาวเทียมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เนื้อหาหลักจะเป็นรายการเกี่ยวกับข่าวเศรษฐกิจ ธุรกิจ ตลาดเงินและตลาดทุน ทั้งที่ก่อนหน้านี้อาร์เคมีสัมปทานบริหารวิทยุในมือมากกว่า 30-40 คลื่น ปรับราคาโฆษณาสื่อวิทยุในต่างจังหวัดเพิ่มขึ้นทั่วประเทศ ในอัตราเฉลี่ย 10-20%

บริษัทอสมท จำกัด (มหาชน) www.mcot.net มีสถานีทั่วประเทศ 62 สถานี แต่เรียกเวลาคืนมาทำรายการเองทั้ง 24 ชม. คือคลื่นกทม. FM 95, 96.5, 97.5, 99, 100.5 และ 107 เพียงครึ่งปีกลับเปิดเผยผลกำไรมากกว่าคู่แข่งอื่นๆ ส่วนกระแสโฆษณาวិทยุลดลง ด้วยการอาศัยสื่อโทรทัศน์ในมือ โหมอัดประชาสัมพันธ์ กับดึงโครงการของฝ่ายรัฐมารวมอย่างเต็มที่

<http://www.grammy.co.th/> ฝ่าย **บริษัทจีเอ็มเอ็มแกรมมี่** ปีนี้เหลือ 5 คลื่นในกทม. คือ FM 88, 89, 91.5, 93.5 และ 106.5 มีรายการโทรทัศน์ 29 รายการ มินิตรายการ 5 ฉบับที่วางผังอยู่ในขณะนี้และพิมพ์ตามโอกาสอีกมากมาย และมีโครงการจะทำหนังสือพิมพ์เพิ่มเติม ส่วนแผนที่จะตั้งสถานีโทรทัศน์เป็นของตัวเองยังไม่เป็นรูปร่างเหมือนซื้อหุ้นเพิ่มฟุตบอลดังต่างชาติ

คู่แข่งเช่น **บริษัทสกาย ไฮ เนตเวิร์ค** <http://www.skyhigh.co.th/> (ของอาร์เอส โปรโมชัน) ก็เหลือวิทยุ FM 88.5, 93 และ 106 มีรายการโทรทัศน์ 27 รายการ มีกิจการสิ่งพิมพ์อีก

ไม่น้อย ล่าสุดอาร์เอส เปิดหนังสือพิมพ์บันเทิง “**ดารา เดลี่**” หวังคืนทุน 300 ล้าน ในครึ่งปีหลัง นอกจากนี้ยังทุ่มกำลังมุ่งใช้เทคโนโลยีมัลติมีเดียหารายได้เพิ่มเรื่องโหลดเพลง หรืองานบันเทิงอื่นๆ หวังกวาดเงินทั้งปี 2548 อีกประมาณ 200 ล้าน

ด้าน**บริษัท บีเอ็นที เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)** ได้คลื่น FM 94.5 มาทำมาหากิน และเปิดบริษัท บีเอ็นทีทีวี จำกัด ขยายธุรกิจโทรทัศน์ดาวเทียม ภายใต้ชื่อ “**สมายเนตเวิร์ค**” หรือ โทรทัศน์แห่งรอยยิ้ม นำเสนอรายการบันเทิงตลอด 24 ชั่วโมง จำนวน 6 ช่องรายการ ได้แก่ เอ็ม 1 หรือ มูฟวี่ 1 นำเสนอภาพยนตร์ทั่วไป, เอ็ม 2 หรือ มูฟวี่ 2 นำเสนอภาพยนตร์แนวแอ็คชั่น, อีดีเอ็น (EDN) หรือ เอ็ดดูเทนเมนท์ เน็ตเวิร์ค ช่องแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาไทย, ช่องป๊อปปูล่าเรล, ช่องรักไทยทีวี และช่องแฟชั่น ทีวี (FTV) โดยใช้เงินลงทุนกว่า 100 ล้านบาท

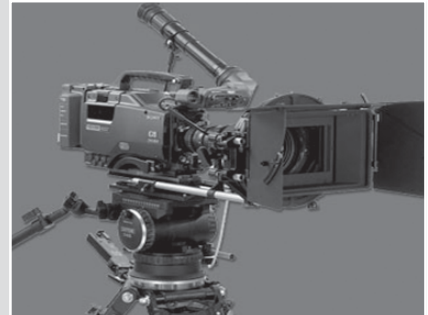
บริษัท เวอร์จิน บีอีซี-เทโร (ช่อง 3) www.virginradiothailand.com เป็นบริษัทร่วมทุนต่างชาติ ทุ่มจ่ายหลายล้านต่อเดือนทำ F.M. 90 (เหมาต่อจาก อาร์เอส ที่ต้องหนีไปทำเพลงลูกทุ่งที่ 107.25) 95.5, 103 (ให้ทีมทราฟฟิคคอร์เนอร์ทำลูกทุ่งแบบเดียวกับ 102.25) 105 และ 105.5 เป็นกลุ่มที่อ้างว่ามีความนิยมสูงสุดในกลุ่มวัยรุ่น

กลุ่มคลิก เอ็นเตอร์เทนเมนท์ ครอบคลุมธุรกิจนิตยสารเบรียว อินไซด์ทีวี บริษัทเวิลด์แพชั่นทีวี จำกัด เจ้าของช่องทีวีแพชั่น “**ซิค เซนแนล**” ทางยูบีซี 20, และบริษัท คลิคลิเคอ จำกัด www.thisisclick.com ผลิตรายการป๊อปลี่นวิทยุ

3 คลื่น คือ เก้า 102.5, บิ๊ก 103.5, FAT เรดิโอ 104.5, มีบริษัท อินดิเพนเด้นท์ จำกัด บริหารคลื่นวิทยุในต่างจังหวัด แต่บริษัท อีเวนท์ เอเชีย จำกัด ทำธุรกิจด้านการจัดกิจกรรม ได้ร่วมทุนกับ อดีตผู้บริหารของ บีอีซี เทโร เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จัดตั้งบริษัทใหม่ สยายปีกมุ่งผลิตรายการโทรทัศน์ป้อนให้ฟรีทีวีทุกช่อง โดย 2 ปีแรกจะเน้นการซื้อลิขสิทธิ์รูปแบบรายการจากต่างประเทศมาผลิตเอง หรือร่วมทุนการผลิตกับเจ้าของลิขสิทธิ์ จะเน้นผลิตรายการดี เกมโชว์ และเรียลลิตี้โชว์

ส่วนธุรกิจวงการโทรทัศน์ เดิม **บริษัทกันตนา** <http://www.kantana.com/> ขยายเพิ่มธุรกิจเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ทั้งการเป็นสถาบันอบรมด้านงานโทรทัศน์ งานเบื้องหน้าเบื้องหลัง งานการ์ตูนแอนิเมชัน งานจัดออร์กาไนซ์เซอร์ แต่ที่โด่งดังคืองานสิ้นปีที่จัดการ

แสดงริมแม่น้ำเจ้าพระยา และการซื้อลิขสิทธิ์โชว์ต่างประเทศล่าสุด ก็จะมี 40 ล้านบาทตลอดรายการเรียลลิตี้โชว์ ซีรีส์ 2 ในเดือนตุลาคม มุ่งจะซื้อลิขสิทธิ์จากต่างประเทศสร้างกระแสต่อ เป็นแนวประกวด "นักแสดง" เพราะได้กำไร 100% จากโชว์ที่เพิ่งจบไป

เจ้าตำรับรายการที่ประเทศไทย **บริษัทมีเดียส ออฟ มีเดียส** สร้าง ที่ ชาแนล โทรทัศน์ดาวเทียมรูปแบบใหม่เปิดลูกทุ่งเป็นหลัก ขายเจ้าของสินค้าแบรนด์ไทยชื่อโฆษณาต่อเนื่อง เพื่อสร้างแบรนด์ไปต่างประเทศ ล่าสุดได้ร่วมมือกับบริษัทไซเบอร์เพลนเน็ต อินเทอร์เน็ต จำกัด พัฒนารายการโทรทัศน์และการ์ตูนเป็นพีซีเกม โดยคาดว่าจะมีผู้เล่นจนถึงสิ้นปีประมาณ 100,000 ราย จากปัจจุบันจำนวนผู้ใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (พีซี) อยู่ที่ 10 ล้านคน

ด้าน **บริษัท เจเอสแอล** ต้องฉาวโฉ่ตกเป็นข่าวจากการรับทำ EXPO ศูนย์นิทรรศการไทยที่ญี่ปุ่นว่าไม่มีคุณค่าสมราคาที่ประมูลงานไป ผู้บริหารต้องแถลงข่าวแก้ต่างว่าเพิ่มเงินทุนปรับปรุงใหม่จนขาดทุนไม่น้อย แต่การหารายได้จากการจัดกิจกรรมพิเศษอื่นกับหน่วยงานราชการใหญ่ๆ มันหอมหวานและจะนำกำไรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจึงไม่อาจละทิ้งได้ เพราะล่าสุดมีรายการโทรทัศน์ 11 รายการ มีทั้งเป็นสารคดีที่ถูกกล่าวถึงอย่างมากทั้งคนค้นคนและกบนอกกะลา

นอกจากนี้ ที่วิบูลพา ซึ่งเป็นบริษัทลูกและเป็นเจ้าของสองรายการที่ว่า ก็นำเสนอรายการใหม่ “หลุมดำ” ทางช่อง 9 เพื่อให้เป็นอีกช่องทางในการสะท้อนมุมมองด้านมืดของสังคม โดยหวังว่า จะนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาในที่สุด

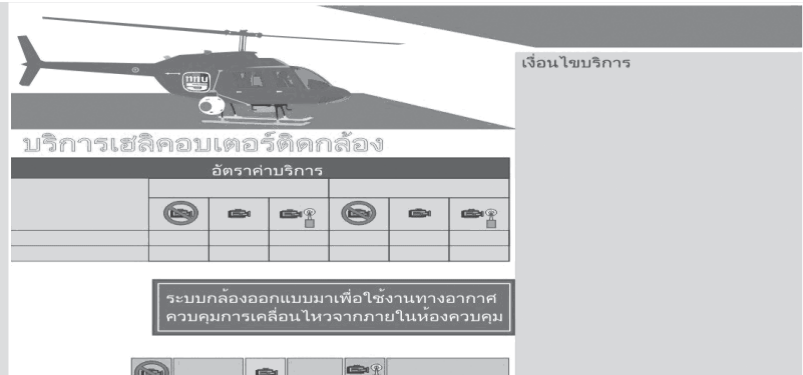
<http://www.workpoint.co.th/>
จอมยุทธเกมส์โชว์ บริษัทเวิร์คพอยท์ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ ทำรายการโทรทัศน์ เน้นเกมส์โชว์คว่ำรางวัลทั้งในระดับเอเชียและระดับโลกรวมกว่า 17 รางวัลต่อเนื่อง ตลอดปี 2547-48 ตั้งแต่ แฟนพันธุ์แท้ เกมส์ทศกัณฐ์ ซิงร้อยชิงล้าน คุณพระช่วย ฯ

สำหรับยุทธจักรจอแก้วมีความเคลื่อนไหวก้าวกระตุกกลางปีแบบคนดูจำช่องไม่ได้ว่าใคร ทำช่องไหน ทุกช่องปรับรายการข่าวแบบหวังดึงดูดผู้ชมและเม็ดเงินโฆษณา

เช่น ช่อง 3 เปลี่ยนจุดขายมาเน้น “ครอบครัวข่าว” ทั้งเนื้อหา ผู้ประกาศข่าว ปรับ “เที่ยงวันทันเหตุการณ์” ให้มีวิศาล ดิลกวนิชย์ ที่อ่านข่าวตี 4 ตอนเช้าทำรายการต่อ ปรับฉากและพิธีกรใหม่ใน “เรื่องเด่นเย็นนี้” มี ธีระ ธัญไพบูลย์ มาจากเครือเนชั่น และวารภรณ์ สมพงษ์ ซึ่งย้ายค่ายมาจากไอทีวี ร่วมกับสาธิต กรีกุล เพื่อสรุปประเด็นข่าวที่เกิดขึ้นตลอดวัน และรายงานพิเศษจากคอลัมน์สังคม “ลัดดาชุบซิบ” หลังจากที่ข่าวภาคเช้าประสบความสำเร็จไปแล้ว กับรายการ “โลกยามเช้า” เวลา 5.30 น. และ “เรื่องเล่าเช้านี้” และ “ผู้หญิงถึงผู้หญิง” ที่ต้องยืมพิธีกรหญิงจากเนชั่นมาเสริม แทนพรหมพร ยูวะเวช ซึ่งหนีไปไอทีวี

ส่วนสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ททบ.5) ยุติเรื่องเข้าตลาดหุ้น และปรับเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยที่สุด หันหน้ามุ่งระดมทีมข่าวจัดคอลัมน์พิเศษในช่วงรายการข่าวใหม่ 6 คอลัมน์ เช่น “กองทัพเพื่อประชาชน” “เล่าข่าวทหาร” “วิพากษ์สร้างสรรค์สังคม” “เตือนภัยใกล้ตัว” “มองการเมือง” และ “มองเศรษฐกิจ” เพื่อข่าวเที่ยงของทุกวัน นอกจากนี้ ยังได้เป็นแม่ข่ายสถานีโทรทัศน์ และสถานีวิทยุเครือข่ายต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมทั้ง TGN ที่เป็นเครือข่ายทีวีไทยทั่วโลก ในการแจ้งเตือนภัยในกรณีเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ ในนาม “โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย” หลังเกิดเหตุสึนามิเป็นต้นมา

กองทัพบกยังได้ปรับระบบการผลิตข้าวที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกองทัพบกทั่วประเทศ โดยเป็นผู้ดำเนินงาน และจัดรายการหลักเอง 51% ของเวลาทั้งหมดเริ่มมาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 หลังจากที่เคยให้แอฟฟิค คอนเนอร์ บริหารการตลาด และก่อนหน้านี้ก็เคยให้ศูนย์ข่าวแปซิฟิก ทำข่าวต้นข้าวโม่งมานานหลายปี นับว่าเตรียมรับเมื่อมีกสท. ซึ่งเงื่อนไขสำคัญก็คือ คนที่ขออนุญาตใช้คลื่นความถี่ ต้องเป็นผู้บริหารและผลิตรายการเอง ซึ่งลักษณะทำนองเดียวกันนี้ เจ้าของคลื่นปัจจุบันหลายแห่ง กำลังปรับตัวยกใหญ่ รวมทั้ง อ.ส.ม.ท ด้วยเช่นกัน

ไปที่ช่อง 7 สีทีวีเพื่อคุณ สถานีโทรทัศน์ที่รั้งตำแหน่งยอดนิยมอันดับหนึ่งของทุกโพล ทั้งภาพสถานีรวมและภาคบันเทิงละคร อัตราค่าโฆษณาช่วงละครหลังข่าวค่า ยังแพงที่สุดนาทีละ 450,000 บริษัท แต่ยังปรับช่วงข่าวเช้าโดยเพิ่มผู้เล่าข่าวใน "ดีท่ายข่าว" นำคู่ขาของสรยุทธ คือ กนก รัตน์วงศ์สกุลจากเนชั่นฯ มาคุยกับคนข่าวช่อง 7 และแปลกแหวกแนวด้วยการเพิ่มรายการเศรษฐกิจหลังเที่ยงคืนวันอาทิตย์ ด้วยช่วงอัฟเดท เศรษฐกิจในรอบสัปดาห์ และแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจในสัปดาห์ต่อไป, ช่วงธุรกิจเอสเอ็มอี, ช่วงเล่าประสบการณ์ของบุคคลดังในวงการธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ ว่ามีที่มาที่ไปอย่างไร และช่วงล้าน 7 เคล็ดลับ รูปแบบการนำเสนอจะเป็นห้องรับแขก เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ มาพูดคุยประเด็นร้อนด้านเศรษฐกิจที่น่าสนใจในรอบสัปดาห์

ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. โมเดิร์นไนน์ภายใต้การบริหารของมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ ครบปีที่ 3 เมื่อ 17 กรกฎาคม 2548 ล่าสุดรับรางวัลสถานีดีเด่นประจำปี 2547 จากเอเชียวิชั่น ที่มีสมาชิก 16 ประเทศ ด้วยผลงานการเสนอข่าวที่รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และต่อเนื่องในหลายเหตุการณ์ เช่น เหตุการณ์คืบหน้าสันติภาพ ถือเป็นรางวัลครั้งที่ 2 ติดต่อกันของโมเดิร์นไนน์ ทีวี หลังจากเข้าเป็นสมาชิกเอเชียวิชั่นได้ 2 ปี และปรับรายการปีนี้ โดยเฉพาะข่าวเสาร์อาทิตย์ ให้เป็นแนว "ความสุขสุดสัปดาห์"

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 เกิดเรื่องใหญ่ในปีที่ผ่านมา ถูกชี้ว่ากระทำการไม่เหมาะสม เพราะดันทุรังเพิ่มช่องสถานีโทรทัศน์ขึ้นมาอีก 2 ช่อง ได้แก่ 11/1 และ 11/2 ยิ่งโฆษณาอย่างฟรีทีวี โดยไปเช่าช่องสัญญาณดาวเทียมใช้คลื่นความถี่ย่าน KU-Band และ C-Band จนสังคมกังขาตั้งคำถาม ท้ายสุดมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวน บทสรุปว่า เป็นการประกอบกิจการเพิ่มเติม ขัดต่อบทเฉพาะกาลมาตรา 80 พ.ร.บ.วิธีขององค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ การไม่นำเรื่องเสนอผู้บังคับบัญชา หรือ กกช.ทราบ อาจไม่เหมาะสมใน

ขั้นตอนการดำเนินการ เมื่อดูตามหลักธรรมาภิบาล กรมประชาสัมพันธ์ทำเรื่องนี้โดยไม่ชอบธรรม โปร่งใส และเหมาะสม ส่อเจตนาว่าใช้ช่องว่างของกฎหมาย สัญญาที่ทำกับเอกชนยังไม่ผ่านการรับรองจากอัยการสูงสุด, ไม่ได้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ไม่มีกระบวนการคัดเลือกที่พิจารณาทั้งคุณภาพสาระของรายการ แม้ว่าจะไม่ผิดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดีตาม โครงสร้างกฎหมายที่มีอยู่เพื่อการใช้อำนาจโดยปราศจากการตรวจสอบในระดับกรมมากเกินไป คือ ให้อำนาจกรมประชาสัมพันธ์(กปส.) เป็นทั้งผู้บริหาร และผู้กำกับ และกปส.ควรนำเรื่องนี้เสนอต่อ กกช.พิจารณาก่อนดำเนินการ เพราะเป็นเรื่องนโยบายโดยรวม ไม่ควรใช้อำนาจระดับกรม

ในที่สุดทั้ง 2 ช่องต้องไปออกอากาศตามต่างจังหวัด และทางอินเทอร์เน็ตของเว็บไซต์ผู้จัดการ แต่ข่าวลือรายงานว่า บริษัทที่สัมปทาน 2 ช่องนี้จะนำหุ้นเข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์เร็วๆ นี้

ตารางส่วนแบ่งเม็ดเงินโฆษณาแยกรายการแต่ละช่อง ม.ค. - พ.ค. 48

รายการ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 7	โมเดิร์นไนน์	ช่อง 11	ไอทีวี
วาไรตี้	4,861	17.80%	22.90%	21.30%	14.20%	0.10%	23.70%
ละคร	4,751	30.60%	5.50%	23.40%	3.50%	0.00%	6.90%
ข่าว	4,115	18.20%	10.00%	21.90%	18.20%	3.50%	28.10%
เกมโชว์	1,790	21.30%	31.10%	8.70%	12.10%	0.00%	26.70%
สารคดี	1,335	9.10%	27.60%	2.80%	35.10%	10.01%	15.30%
ดนตรี	928	5.90%	40.90%	22.70%	14.30%	0.06%	15.50%
กีฬา	905	17.80%	6.40%	42.60%	11.50%	12.00%	9.80%
เอเชียนซีรีส์	586	46.30%	7.70%	29.40%	0.10%	0.00%	16.40%
รายการเด็ก	546	8.30%	20.00%	22.20%	37.20%	0.50%	11.90%
ทั่วไป	354	0.00%	3.70%	2.40%	55.10%	19.00%	19.80%
หนังตะวันตก	291	6.50%	0.00%	93.50%	0.00%	0.00%	0.00%
ศาสนา	21	0.00%	18.70%	0.00%	36.10%	0.40%	44.80%
5 อันดับ สูงสุด*	16,851	21.20%	16.10%	27.70%	13.60%	1.70%	19.70%
รวมทั้งหมด	20,482	20.10%	16.20%	28.50%	14.30%	2.30%	18.50%

หมายเหตุ *82%

กรมประชาสัมพันธ์ ยังเจอเผือกร้อนหลายเรื่องในรอบปีที่ผ่านมา เพราะนอกจากประเด็นวิทยุชุมชน ที่ปั่นป่วนเนื่องจากกรมาฯ ไปออกกระเปียบให้คนอยากทำสถานีมาจดทะเบียนกับกรมาฯ และอนุญาตให้มีโฆษณาได้ 6 นาที เมื่อปลายปี 47 จนทำให้คนทะเลาะกันทำสถานีกันกว่า 3 พันแห่ง และยังจัดระเบียบไม่ได้จนถึงบัดนี้ ยังมีเรื่องที่เปิดรับให้เคเบิลทีวี ซึ่งไม่มีใบอนุญาต เข้ามาใช้โครงข่ายร่วม อยู่ได้ร่มกรมาฯ โดยเก็บค่าประกันความเสียหายรายละ 2 แสนบาท เพื่อหลีกเลี่ยงระหว่างที่กฎหมายใหม่ยังไม่ออกและกสท.ไม่เกิด หวังจะแก้ปัญหาเคเบิลเถื่อน แต่กฤษฎีกา กลับตีความว่า การกระดังกล่าวผิดกฎหมาย เนื่องจาก การร่วมเป็นโครงข่าย หมายถึงต้องมีรายการที่รับจากสทท. 11 แต่ในข้อเท็จจริง กลายเป็นว่า แต่ละเคเบิล ขอใช้ชื่อแต่ในนาม ส่วนการผลิตรายการ เป็นของใครของมัน ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการ และจนถึงบัดนี้ ก็ยังไม่มีทางออกว่า กรมาฯ จะทำอะไรต่อไป ในขณะที่กลุ่มเคเบิลซึ่งไม่มีใบอนุญาต ก็เคืองคิ้ว เพราะแม้พยายามจะทำให้ตัวเองถูกกฎหมาย แต่กลับไม่สามารถทำได้

ล่าสุด ร.ม.ต. ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี สุรนันทน์ เวชชาชีวะ ซึ่งกำกับดูแลกรมประชาสัมพันธ์ ประกาศปรับโครงสร้างกรมาฯ ครั้งใหญ่ หวังลดความอึดอัด และทำให้สทท. 11 หาเลี้ยงตัวเองได้ โดยแยกเป็นองค์กรอิสระต่างหาก รวมทั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และสำนักข่าว ท่ามกลางข้อกังขาของการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ โดยเฉพาะ สทท.11 ซึ่งได้เงินจากรัฐบาลญี่ปุ่นมาสร้าง หวังเป็นสถานีช่องการศึกษาและการเรียนรู้ แต่หากปรับใหม่ให้หาเลี้ยงตัวเอง เท่ากับว่า กำลังถูกผลักเข้าสู่ระบบการแข่งขัน แล้วจะตอบคำถามสังคม ถึงปรัชญาเดิมของการก่อตั้งสถานีได้อย่างไร และจะมีหลักประกันได้ว่า ความเปลี่ยนแปลงนี้ มิได้มุ่งเรื่องผลกำไรหรือผลประโยชน์ของกลุ่มธุรกิจเป็นหลักเช่นช่องอื่นๆ

การเติบโตของเม็ดเงินโฆษณาผ่านสื่อทีวีรายการต่างๆ

รายการ	สัดส่วน 1Q/47 มูลค่า 10,600 ล้านบาท	สัดส่วน 1Q/48 มูลค่า 11,000 ล้านบาท	หมายเหตุ
ละคร	27%	23%	ลดลง 4%
วาไรตี้และอื่นๆ	21%	23%	เพิ่มขึ้น 2%
ข่าว	18%	21%	เพิ่มขึ้น 3%
เกมโชว์	9%	9%	เท่าเดิม
กีฬา	7%	5%	ลดลง 2%
สารคดี	6%	7%	เพิ่มขึ้น 1%
เอเชียนซีรีส์	5%	3%	ลดลง 2%
รายการเด็ก	2%	3%	เพิ่มขึ้น 1%
ทั่วไป	2%	2%	เท่าเดิม
ดนตรี	2%	2%	เท่าเดิม
หนังตะวันตก	1%	2%	เพิ่มขึ้น 1%
ศาสนา	0%	0%	เท่าเดิม

ที่มา : นีลสัน มีเดียส์ รีเสิร์ช / 48

เหลี่ยมมาดุษฎีใหญ่ของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี เมื่อ มีนาคม 2548 ศาลฎีกาสูงสุด พิพากษายืนตามศาลอุทธรณ์และมีคำสั่งให้รับพนักงานทั้ง 21 คน ที่บริษัทเคยไล่ออก ให้กลับเข้าทำงานในตำแหน่ง และอัตราค่าจ้างไม่ต่ำกว่าเดิม และให้จ่ายค่าเสียหายเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้ายนับแต่วันเลิกจ้างจนถึงวันรับกลับเข้าทำงาน หลังจากใช้เวลาพิจารณาคดีนานเกือบ 4 ปี แต่อดีตพนักงานมีข้อเสนอ ให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาตรวจสอบการนำเสนอข่าวของไอทีวี เพื่อให้ทำงานด้วยความโปร่งใส ตามจุดยืนของทีวีเสรีแต่ไม่เป็นผล

จนถึงขณะนี้ ปรากฏว่า เมื่อรับค่าชดเชยแล้วก็ไม่มีอดีตพนักงานคนใด ยอมกลับไปทำงานที่ไอทีวี

ด้วยเหตุผลหลักคือ ทุกคนต่างมีเส้นทางชีวิตของตนเองที่ก้าวหน้าไปตามวันเวลาที่เปลี่ยนไป อีกทั้งข้อเสนอเรื่องตำแหน่งและค่าตอบแทนที่ไอทีวีเสนอให้รอบใหม่นี้ ก็ยังไม่เป็นแรงจูงใจมากพอที่จะทำให้พวกเขาคิดเปลี่ยนแปลง

ต้นเรื่องของคดีประวัติศาสตร์นี้เริ่มมาจาก เมื่อ 23 พ.ค.2543 กลุ่มผู้สื่อข่าว นำโดยนายจิระ ห้องสำเริง นายกิตติ สิงหาปัด และนายก่อเขต จันทเลิศลักษณ์ แฉผลการคัดค้านการเข้ามาถือหุ้นไอทีวี ของกลุ่มชินคอร์ปอเรชั่น แต่ผู้บริหารไอทีวีขณะนั้น ปฏิเสธว่า ข่าวนั้นไม่เป็นความจริง และต่อมาผู้บริหารฝ่ายข่าวถูกบีบบังคับออกหลายคน เรื่อยมาจนวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2544 บริษัทไอทีวีได้เลิกจ้างพนักงานฝ่ายข่าว รวมจำนวน 21 ราย โดย 7 รายให้เหตุผลในการเลิกจ้างว่ามีการเสนอข่าว ออกแถลงการณ์และให้สัมภาษณ์กรณีที่มีการแทรกแซงการทำงานของกองบรรณาธิการเพื่อเอื้อประโยชน์พรรคการเมือง ขณะที่อีก 13 รายถูกเลิกจ้างโดยให้เหตุผลเรื่องการปรับโครงสร้างองค์กร และอีก 1 รายถูกเลิกจ้างด้วยสาเหตุขัดคำสั่ง

การต่อสู้ยืดเยื้อยาวนาน กลุ่มอดีตพนักงาน ฟ้องต่อศาลแรงงานสัมพันธ์ จนศาลพิพากษาให้ชนะคดี บริษัทไอทีวีสู้ต่อ กระทั่งท้ายสุด มาแพ้ในศาลสูงสุด และต้องจ่ายเงินชดเชยในที่สุด

อีกความเคลื่อนไหวของช่องไอทีวี มีการจัดผังกองบริษัทใหม่ ปรับรูปแบบข่าวใหม่ 6.30-7.00 น. ให้ทนาย ประมาณ เลื่องวัฒนะวิช กับวันชัย สอนศิริ เป็นพิธีกรนำเสนอข่าวรูปแบบที่สนุกสนาน เข้าใจง่าย เน้นข่าวสดครบทุกประเด็น เวลา 07.00-08.00 น. ดำเนินรายการโดย จิรายุ ห่วงทรัพย์ และนารากร ตีทยาน เข้มข้นกับข่าวสด ลึก และแตกต่าง ส่วนช่วงเวลา 08.00-09.00 น. ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ รายการ ปาห้องโก๋ โซไซตี้ มีพิธีกร 3 คู่คือ สุทธิพงษ์ ทัดพิทักษ์กุล และ พรหมพร ยุวเวส คู่ที่ 2 คือ ดารุณี กฤตบุญญาลัย กับ คชา ชินบัญชร คู่ที่ 3 คือ ฝาแฝดชื่อ เอและบี จากภาพยนตร์เรื่องสตรีเหล็ก ส่วนในช่วงเวลา 22.30 น. พบกับรายการ ต้มยำบันเทิง รายการข่าวด้านบันเทิง แต่ด้านย้ายออก ก็มีคนอ่านข่าว 2 คนย้ายไปช่อง 11 และช่อง 3

ทั้งนี้ทั้งนั้น 5 เดือนแรกของ 2548 นีลเสน มีเดีย รีเสิร์ชระบุว่า รายการที่มีเม็ดเงินโฆษณามากที่สุด 5 อันดับแรกคือ รายการวราไร้ดี เป็นอันดับหนึ่ง ด้วยเม็ดเงินโฆษณารวม 4,861 ล้านบาท โดยมีไอทีวีแชร์มากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่งด้วยสัดส่วน 23.7% ที่สินค้าเลือกลงโฆษณามากที่สุด

รายการประเภทละคร มีมูลค่าโฆษณา 4,751 ล้านบาท โดยมีช่อง 7 แชร์มากที่สุด 53.4%

รายการข่าว มูลค่าโฆษณา 4,115 ล้านบาท โดยมีไอทีวีครองแชร์มากที่สุด 28.1%

รายการเกมโชว์ มีมูลค่า 1,790 ล้านบาท โดยมีช่อง 5 เป็นอันดับสูงสุดแชร์ 31.1%

ส่วนรายการสารคดี มีมูลค่า 1,335 ล้านบาท อันดับที่ 1 คือโมเดิร์นไนน์ แชร์ 35.1%

ข่าวที่น่าหวงที่สุดของแวดวงสื่อตลอดปีที่ผ่านมาก็คือรายการเด็ก เพราะธุรกิจไม่เติบโต เรทติ้งไม่ก้าวหน้าพรวดพราดเหมือนรายการอื่นๆ โฆษณาไม่เข้าซื้อ เม็ดเงินไม่เพียงพอหล่อเลี้ยงธุรกิจ

เมื่อมองจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งผลการสำรวจ สะท้อนว่า ความเคลื่อนไหวหลักๆของกลุ่มสื่อวิทยุและโทรทัศน์ในรอบปีที่ผ่านมา ก็คือความเปลี่ยนแปลงของเนื้อหารายการ ที่ยังเน้นตอบโจทย์ด้านธุรกิจและการค้าเป็นหลัก ในขณะที่ที่ยังพอจะเห็นแนวของรายการที่เป็นประโยชน์ในเชิงข่าวสารสาระอยู่บ้าง

ก็ได้แต่หวังว่า ปีต่อไป จะมีผู้ผลิตรายการ น่าดี ได้ส่งเสริมและสร้างให้มีรายการดีๆ กับคนดูคนฟังเพิ่มขึ้น ที่แม้จะได้เงินน้อยหน่อย แต่ก็ได้กล่องมาด้วย เป็นรางวัลให้ชื่นใจ

หน้าโฆษณา แพรนด้า จิวเวลรี่
(ครึ่งหน้า ขาว-ดำ)

ปรับโครงสร้างกรมประชาสัมพันธ์ หรือ ก้าวหน้า ถอยหลัง

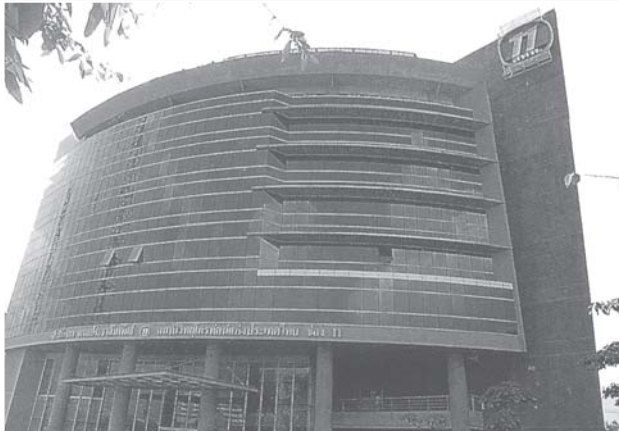
ข่าวการเตรียมปรับโครงสร้างของกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่คล่องตัวมากขึ้น สอดรับกับนโยบายปฏิรูประบบราชการของรัฐบาล กลายเป็นประเด็นร้อนที่ทำให้สังคม ต้องจับตากับก้าวอย่างความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญนี้

หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง อนาคตกรมประชาสัมพันธ์และแนวทางการพัฒนาซึ่งระดมความเห็นจากเจ้าหน้าที่ผู้บริหารระดับสูงของกรมฯและผู้เกี่ยวข้อง โดยมีนายสุรนนท์ เวชชาชีวะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งกำกับดูแลกรมประชาสัมพันธ์เป็นประธาน เมื่อ

วันที่ 28-29 มิถุนายน 2548 ที่ผ่านมาได้ข้อสรุปว่า ในอนาคตกรมประชาสัมพันธ์จะเปลี่ยนโครงสร้างใหม่เป็นสำนักงานคณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ บริหารงานโดยเลขาธิการสำนักงานฯ

หน่วยงานในกำกับของกรมประชาสัมพันธ์เดิม ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 (สทท. 11) สำนักข่าวและสถาบันพัฒนาประชาสัมพันธ์จะแยกตัวเป็นองค์กรอิสระ มีเอกภาพในการบริหารงานเอง โดยแต่ละส่วน เช่น สทท. 11 ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคจะต้องประสานการทำงานให้อยู่ในโครงสร้างเดียวกัน สวท.จะเปลี่ยนบทบาทหน้าที่เป็นสถานีวิทยุแห่งชาติ ส่วนสำนักข่าวก็จะเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

ทั้งนี้จะเร่งให้กรมประชาสัมพันธ์ปรับโครงสร้างรองรับการเปลี่ยนแปลงในเดือนตุลาคมและปรับปรุงรายการของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ภายในวันที่ 1 กรกฎาคมนี้

ประเด็นสำคัญคือ การแยกโครงสร้างหน่วยงานสำคัญๆ เช่น สทท. 11 และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ออกมาบริหารงานเองโดยอิสระเป็น SDU (Service Delivery Unit) และมีข้อกำหนดด้วยว่าให้หาเลี้ยงตัวเอง นั่นหมายความว่า ต้องบริหารจัดการและหารายได้เข้ามาป้อนองค์กร ซึ่งเท่ากับว่า กำลังผันตัวเองเข้าสู่ระบบการแข่งขัน และให้ทุนเป็นตัวกำหนดความอยู่รอดเช่นเดียวกับสื่อช่องอื่นๆ

สทท. 11 กลายเป็นโจทย์ข้อใหญ่ ที่หลายฝ่ายตั้งข้อกังขาว่าจะเป็นการสวนทางกับแนวคิดและปรัชญาเดิมในการก่อตั้งหรือไม่ เนื่องจากแต่เดิมในครั้งแรก รัฐบาลญี่ปุ่นให้เงินสนับสนุนการสร้าง เพื่อหวังให้กลายเป็นสถานีโทรทัศน์ ที่มุ่งเน้นรายการข่าวสาร การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม และเป็นประโยชน์ต่อคนดู โดยมีได้มุ่งหวังผลกำไรสูงสุดหรือการแข่งขันกับสถานีอื่นๆ

ด้วยเหตุนี้ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย จึงร่วมมือกับ สมาคมนักวิชาการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ส.ส.ม.ท.) จัดเสวนาทางวิชาการ เรื่อง **“ทิศทางการแปรรูปช่อง 11 ก้าวหน้า หรือถอยหลัง”** เพื่อตรวจสอบแนวคิดดังกล่าว เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2548 ที่ผ่านมา

นายสุรนนท์ เวชชาชีวะ เริ่มต้นด้วยการกล่าวถึงอนาคตช่อง 11 หลังปรับปฏิรูปกรมประชาสัมพันธ์ โดยยืนยันว่า การปรับโครงสร้างในครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อลดปัญหาความใหญ่โตอึดอัดขององค์กรใหญ่ คือ กรมประชาสัมพันธ์ และทำให้หน่วยงาน SDU เหล่านี้ ทำงานได้อย่างคล่องตัวมากขึ้น โดยถูกออกแบบมาเป็นกิจการ ความเป็นราชการที่ทำงานแบบเอกชน มีเป้าหมายชัดเจนคือ ผลิตรายการเพื่อสาธารณะประโยชน์ ไม่มุ่งเน้นแสวงหาผลกำไรทางการค้า โดยกรมประชาสัมพันธ์ มีบทบาทและภารกิจที่ชัดเจนคือทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลจากรัฐบาลสู่ประชาชน เป็นการสื่อสารสองทาง

“ยืนยันว่า ไม่ได้เข้ามาเพื่อแปรรูปสทท.11 เพื่อการค้า หรือเอาเข้าตลาดหลักทรัพย์ เพราะการเข้าตลาดฯ สุดท้ายก็ต้องมองที่ผลกำไร เราไม่ไปในแนวทางเดียวกับ อ.ส.ม.ท. ไม่ว่าอย่างไร หน่วยงานเหล่านี้ก็ยังเป็นหน่วยงานราชการ ที่ไม่ได้มุ่งเป้าหมายสุดท้ายที่ผลกำไร แต่ต้องการทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากยังคงอยู่ภายใต้การดูแลของกรมประชาสัมพันธ์ ทุกอย่างก็ยังคงขึ้นอยู่กับอธิบดีคนเดียว โครงสร้างแบบปิรามิดทำให้การทำงานจะล่าช้ามาก นอกจากนี้ต้องยอมรับว่า ปัจจุบันมีรายการขอมาจากหน่วยงานต่างๆ มากมาย ทำให้สทท.11 เสียประโยชน์ ขาดรายได้

กติกานี้ใหม่ ทำให้คล่องตัวขึ้น และการหารายได้ก็จะเป็นพวกโฆษณาภาพลักษณ์ ไม่ใช่สินค้าอุปโภคบริโภคที่แข่งขันแบบช่องอื่นๆ ไม่ใช่เหล้า หรือบุหรี่”

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีกล่าวเพิ่มเติมว่า จะมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการหารายได้ และอาจมีความร่วมมือกับพันธมิตร กลุ่มผู้ผลิตรายการ เช่นอาจมีการร่วมทุน เป็นคู่สัญญาในการผลิตรายการร่วมกัน เป็นต้น โดยการปรับโครงสร้างครั้งนี้ จะพิจารณาเรื่องค่าตอบแทนบุคลากรที่ทำงานด้วย เพราะที่ผ่านมา ไม่สามารถรักษาคคนเก่งให้อยู่กับกรมประชาสัมพันธ์ได้เนื่องจากเป็นราชการ ค่าตอบแทนน้อย ดังนั้น เมื่อเป็นหน่วยงานอิสระก็สามารถกำหนดอัตราเงินเดือนของตัวเองได้ ปรับเงินเพิ่มได้ และคนทำงานก็สามารถเลือกได้ว่า จะเข้ามาอยู่ใน SDU หรือจะยังคงสถานะเป็นข้าราชการ เช่นเดิม พร้อมกับยืนยันด้วยว่า เมื่อปรับโครงสร้างแล้ว รัฐบาลจะส่งเสริมรายการดนตรี ศิลปวัฒนธรรม ก็ฟ้าให้มากขึ้น และอาจพัฒนาเรื่องการขยายจำนวนสถานี เพื่อผลิตเนื้อหาเฉพาะกลุ่ม เช่น ช่องรัฐบาล ภาษา ท้องเที่ยว เกษตรกร รัฐสภา กีฬาไทย ฯลฯ ต่อไปในอนาคต โดยการประเมินผลรายการจะไม่วัดจากเรตติ้งคนดูเพียงอย่างเดียว แต่ต้องพิจารณาตัวชี้วัดอื่นๆ ด้วย ซึ่งต้องมีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเพื่อหาแนวทางต่อไป

แนวคิดเรื่องจะสร้างสทท.11 ให้เป็นบริการสาธารณะนี้ได้รับการสนับสนุนจาก **ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล** สมาชิกวุฒิสภา โดยเห็นว่า การแยกตัวออกมาทำงานอย่างอิสระ ไม่อยู่ภายใต้กรมประชาสัมพันธ์ เป็นความคิดที่ถูกต้อง แต่ต้องมุ่งเน้นผลิตรายการที่ดี เป็นประโยชน์ต่อคนดู โดยมีงบประมาณจากรัฐสนับสนุน อย่างไรก็ตาม ตั้งข้อสังเกตให้ฟังระวังไว้ว่า การปรับโครงสร้างนี้ ต้องมิใช่เป็นเพื่อการทำธุรกิจโฆษณาหรือแสวงหาผลประโยชน์ให้กับพวกพ้องที่สำคัญ ต้องไม่เป็นการเปิดให้เข้าเวลาแล้วผลิตรายการ เพราะจะไม่หลุดไปจากปัญหาเดิมๆ และหาคนทำรายการโทรทัศน์แบบไม่หวังผลกำไรได้ยากมาก แต่อาจเป็นลักษณะจัดสรรงบประมาณเพื่อจ่ายเป็นค่าจ้างการผลิต และเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตรายการที่ดีได้แสดงความสามารถด้วย

ตรงกันข้ามกับ **ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ ประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ** ที่ไม่เชื่อว่า การปรับโครงสร้างครั้งนี้ เพื่อให้เป็นสถานีบริการสาธารณะอย่างแท้จริง แต่เห็นว่ารัฐบาลกำลังยึดช่อง 11 ให้เป็นสื่อของรัฐเต็มรูปแบบ แล้วจะเปิดเสรีเต็มที่เพื่อการแข่งขันและเป็นช่องทางทำธุรกิจมากกว่า

“ที่ระบุว่าเปลี่ยนเป็น SDU มุ่งประโยชน์สาธารณะ ไม่แสวงหาผลกำไรนั้น อย่ามาหลอกหลวงกัน การอ้างว่า เป็นช่องของรัฐบาล แต่ยืนยันว่าจะไม่แทรกแซง ทำให้เกิดความ

เข้าใจผิดต่อสังคม เพราะในเมื่อรัฐบาลคือเจ้าของแล้วก็ไม่จำเป็นต้องแทรกแซงหรือเปล่า หากเป็นบริการสาธารณะ ก็ต้องประชาชนเป็นเจ้าของ เงินมาจากภาษีและประชาชนจ่ายให้ ตามเกณฑ์ที่ระบุของแต่ละประเทศ ไม่ใช่รัฐเป็นเจ้าของ แต่ SDU นี้ ยังไม่ชัดเจนเรื่องแหล่งที่มาของรายได้”

ดร.อุบลรัตน์เห็นว่า การปรับองค์กรให้หารายได้เลี้ยงตัวเอง ทำให้ในอนาคตจะไม่มีสื่อในภาคบริการสาธารณะอยู่ เพราะใน พ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ ก็ระบุชัดว่า สื่อมี 3 ประเภท คือ บริการสาธารณะ ภาคธุรกิจและภาคประชาชน จึงเท่ากับเป็นการละเมิดกฎหมายด้วย และขณะนี้ยังไม่มีวาระแห่งชาติ ที่จะเปิดพื้นที่สาธารณะเพื่อการสื่อสารแบบประชาธิปไตย โดยปราศจากการแทรกแซงอย่างแท้จริง

ด้าน **ดร.สุรัตน์ เมธิกุล ประธานสภาสถาบันนักวิชาการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ส.ส.ม.ท.)** เห็นด้วยในหลักการและแนวทางที่จะปรับปรุงการทำงานของกรมประชาสัมพันธ์ และสทท. 11 แต่ไม่เห็นด้วยในเชิงวิธีการปฏิบัติ กับแนวคิดที่จะหารายได้โดยปรับรูปแบบการทำงานและดึงพันธมิตรมาร่วมทุน หรือให้คนอื่นมาทำให้เช่าสัญญา เพราะตามกฎหมาย เมื่อ กสท. อนุมัติคลื่นความถี่เงื่อนไขสำคัญของผู้ออกใบอนุญาต ก็คือ ต้องทำรายการเองมิให้ไปเช่าช่วงต่อ พร้อมกับตั้งข้อสังเกตว่า กรมประชาสัมพันธ์ เป็นองค์กรขนาดใหญ่ และมีภารกิจคือ การสื่อสารระหว่างรัฐกับประชาชน โดยใช้สื่อและเครื่องมือที่มีอยู่ ทั้งวิทยุและโทรทัศน์รวมทั้งประชาสัมพันธ์จังหวัด ซึ่งมีอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ แต่ที่ผ่านมา กลับมิได้ทำหน้าที่สมบูรณ์และตรงประสิทธิภาพอย่างที่เราควรจะเป็น อีกทั้งไม่ต้องการให้การปรับโครงสร้างทำด้วยแนวคิดในเชิงมุ่งธุรกิจมากเกินไป

ด้าน **นายวัน สันติ ภัยหลิกี้ ที่ปรึกษาบริษัท บีบีทีวี โปรดักชั่นส์ จำกัด** ซึ่งร่วมฟังการอภิปราย ได้เสนอแนะว่า การปรับโครงสร้างของกรมประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะ สทท. 11 นั้น จะต้อง

► วิทยุโทรทัศน์ไทยภายใต้ความสับสน

ปรับโครงสร้างกรมประชาสัมพันธ์ ก้าวหน้า หรือถอยหลัง?

1. ต้องไม่สู้กับเอกชน หรือแข่งกันด้านธุรกิจ ที่คนอื่นเขาทำได้อยู่แล้ว ต้องรู้บทบาทและขอบเขตของตัวเอง รัฐบาลกิจหลักของตน ไม่จำเป็นต้องแข่งขัน

2. ยอยากเห็นบริการสาธารณะเช่นกัน หากทำให้เห็นจริงจังได้ น่าจะเป็นเรื่องดี การเป็นสื่อของรัฐ ไม่ได้หมายถึงการเป็นสื่อของรัฐบาล และทำอะไรให้เป็นจริงได้ในอนาคต

3. บทบาทของกรมและสทท. 11 ควรเป็นไปตามแนวทางเดียวกันและมองในภาพรวม ปรับในทิศทาง รวมทั้งสื่อต่างๆ ที่รัฐดูแล เช่นการจะปรับเป็นดิจิทัล จะเลือกใช้เทคโนโลยีของประเทศใด ทำให้เกิดความชัดเจนอย่างไร

การรุกเข้ามาปรับโครงสร้างของกรมประชาสัมพันธ์ในครั้งนี้ เป็นเพื่อรื้ออีกหนึ่งก้อนที่ทำลายความผูกพันของรัฐมนตรีสุรนันทน์อย่างยิ่ง นอกเหนือจากปัญหาวิทยุชุมชนและเคเบิลทีวีที่ยังวุ่นวายไม่รู้จบ ความตั้งใจจะแก้ไขโครงสร้างองค์กรขนาดใหญ่ ซึ่งมีอายุยาวนานถึง 72 ปี คู่เคียงกับระบบราชการ วัฒนธรรมองค์กรที่มีกลไกซับซ้อน และคุ้นชินกับวิถีแบบเดิมๆ

ต้องติดตามกันต่อไปว่าโครงสร้างใหม่ จะสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดและรูปแบบการทำงานได้มากน้อยเพียงใด

ที่สำคัญ คำมั่นสัญญาที่ยืนยันว่า ปรับโครงสร้างมิได้หมายความว่า มุ่งผลกำไรสูงสุดเป็นที่ตั้ง เปรียบเทียบกับสื่อโทรทัศน์ช่องอื่น รัฐมนตรีสุรนันทน์ จะต้องหาหลักประกันที่สามารถทำให้ประชาชนและสังคมมั่นใจได้ว่า มิได้เป็นแต่เพียงลมปาก และมิได้เป็นการปรับเพื่อไล่พวกเก่า แต่เอาพวกใหม่เข้ามาซึ่งมิได้แตกต่างจากเดิม ที่จะเข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้กับพวกพ้องตนเอง

ยิ่งไปกว่านั้น ต้องไม่ลืมโจทย์สำคัญ ซึ่งหลายคนฝากความเห็นดังจากเวทีเสวนา ที่ระบุว่า การทำให้เป็นสื่อบริการสาธารณะ ในความหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างแท้จริง สื่อของรัฐ มิได้หมายถึงสื่อของรัฐบาลที่ต้องรับใช้รัฐบาลหรือพรรคการเมืองแต่เพียงฝ่ายเดียว ❏

